

RP 221/2022 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till militärfordonslag och till lag om ändring av vägtrafiklagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att en ny militärfordonslag stiftas. Propositionen grundar sig på riksdagens kommunikationsutskotts betänkande om fordonslagen, enligt vilket en särskild lag bör stiftas om militärfordon.

Genom propositionen förtydligas författningsgrunden i fråga om förhållandet mellan fordon enligt militärfordonslagen respektive fordonslagen. Dessutom förtydligas huvudstabens tekniska granskningsavdelnings roll också i förhållande till Transport- och kommunikationsverket.

I propositionen beaktas erkännandet av internationella militärfordon som anländer till finskt territorium för användning i Finland.

I propositionen föreslås det också att vägtrafiklagen ändras till följd av den nya lagen, och att i lagen görs andra ändringar som berör användning av fordon inom Försvarsmakten.

Lagarna föreslås träda i kraft våren 2023.

INNEHÅLL

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	6
1 Bakgrund och beredning	6
1.1 Bakgrund	6
1.2 Beredning	6
2 Nuläge och bedömning av nuläget	6
2.1 EU-lagstiftningen	6
2.2 Bestämmelser om fordon	7
2.2.1 Fordonslagen	7
2.2.2 Transport- och kommunikationsverket och dess befogenheter att meddela föreskrifter	7
2.3 Bestämmelser om militärfordon	8
2.3.1 Militärfordon	8
2.3.2 Internationella militärfordon	9
3 Målsättning	9
4 Förslagen och deras konsekvenser	10
4.1 De viktigaste förslagen	10
4.1.1 Klassificering av militärfordon	10
4.1.2 Typgodkännande av militärfordon	11
4.1.3 Registrering av militärfordon	11
4.1.4 Tillsynskontroll av fordon inom Försvarsmakten	11
4.1.5 Internationella militärfordon	12
4.1.6 Fördelningen av normgivningskompetens i fråga om militärfordon	12
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	13
4.2.1 Ekonomiska konsekvenser	13
4.2.2 Konsekvenser för myndigheterna	14
4.2.2.1 Försvarsförvaltningen	14
4.2.2.2 Transport- och kommunikationsverket	15
4.2.3 Konsekvenser för Försvarsmaktens personal	15
5 Alternativa handlingsvägar	15
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	15
5.1.1 Bestämmelser om militärfordon	15
5.1.2 Myndighetsuppgifter och behörighet att meddela föreskrifter	16
5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet	16
6 Remissvar	17
7 Specialmotivering	19
7.1 Militärfordonslag	19
7.2 Vägtrafiklagen	46
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	51
9 Ikraftträdande	57
10 Verkställighet och uppföljning	57
11 Förhållande till andra propositioner	57
11.1 Samband med andra propositioner	57

12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	57
LAGFÖRSLAG	60
Militärfordonslag	60
Lag om ändring av vägtrafiklagen	80
BILAGA	83
PARALLELLTEXT	83
Lag om ändring av vägtrafiklagen	83

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	6
1 Bakgrund och beredning	6
1.1 Bakgrund.....	6
1.2 Beredning.....	6
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	6
2.1 EU-lagstiftningen	6
2.2 Bestämmelser om fordon	7
2.2.1 Fordonslagen.....	7
2.2.2 Transport- och kommunikationsverket och dess befogenheter att meddela föreskrifter.....	7
2.3 Bestämmelser om militärfordon.....	8
2.3.1 Militärfordon.....	8
2.3.2 Internationella militärfordon	9
3 Målsättning	9
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	10
4.1 De viktigaste förslagen.....	10
4.1.1 Klassificering av militärfordon	10
4.1.2 Typgodkännande av militärfordon.....	11
4.1.3 Registrering av militärfordon.....	11
4.1.4 Tillsynskontroll av fordon inom Försvarmakten	11
4.1.5 Internationella militärfordon	12
4.1.6 Fördelningen av normgivningskompetens i fråga om militärfordon.....	12
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	13
4.2.1 Ekonomiska konsekvenser	13
4.2.2 Konsekvenser för myndigheterna	14
4.2.2.1 Försvarsförvaltningen	14
4.2.2.2 Transport- och kommunikationsverket	15
4.2.3 Konsekvenser för Försvarmaktens personal.....	15
5 Alternativa handlingsvägar	15
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser.....	15
5.1.1 Bestämmelser om militärfordon.....	15
5.1.2 Myndighetsuppgifter och behörighet att meddela föreskrifter.....	16
5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet.....	16
6 Remissvar	17
7 Specialmotivering	19
7.1 Militärfordonslag	19
7.2 Vägtrafiklagen.....	46
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	51
9 Ikraftträdande.....	57
10 Verkställighet och uppföljning	57
11 Förhållande till andra propositioner.....	57
11.1 Samband med andra propositioner.....	57
12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	57
LAGFÖRSLAG	60
om ändring av vägtrafiklagen.....	80

BILAGA	83
PARALLELTEXT	83
om ändring av vägtrafiklagen.....	83

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Fordonslagen har setts över för att motsvara Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/858 om godkännande av och marknadskontroll över motorfordon och släpfordon till dessa fordon samt av system, komponenter och separata tekniska enheter som är avsedda för sådana fordon, om ändring av förordningarna (EG) nr 715/2007 och (EG) nr 595/2009 samt om upphävande av direktiv 2007/46/EG (nedan ramförordningen för bilar och släpvagnar). Ramförordningen för bilar och släpvagnar ska tillämpas från och med den 1 september 2020, och genom det upphävdes Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/46/EG om fastställande av en ram för godkännande av motorfordon och släpvagnar till dessa fordon samt av system, komponenter och separata tekniska enheter som är avsedda för sådana fordon.

Till följd av att fordonslagen mer än tidigare koncentreras på utsläppandet av fordon på marknaden och på marknadskontroll kan bestämmelser om fordon som Försvarsmakten förvaltar och i synnerhet om fordon avsedda för militära användningsändamål inte längre på ett naturligt sätt inkluderas i fordonslagen. Dessutom har det tidigare föreskrivits om omfattande undantag för fordon inom Försvarsmakten på förordningsnivå, vilket inte längre i det rådande rättsläget anses möjligt i fordonslagens kontext.

I sitt betänkande om fordonslagen och vissa lagar som har samband med den (KoUB 19/2020 rd) har riksdagens kommunikationsutskott ansett att försvarsministeriet utan dröjsmål ska inleda beredningen av en ny lag om militärfordon.

1.2 Beredning

Propositionen har beretts vid försvarsministeriet. Huvudstaben, kommunikationsministeriet och transport- och kommunikationsverket har deltagit i beredningen. De handlingar som gäller beredningen finns tillgängliga på webbplatsen för beredningen av propositionen: <https://valtioneuvosto.fi/sv/projektet?tunnus=PLM003:00/2021>.

Propositionen har varit ute på remiss från den 23 juni till den 3 augusti 2022. Begäran om yttrande sändes till ett stort antal olika intressentgrupper inom fordons- och transportbranschen samt till myndigheterna. Sammanlagt inkom remissvar från åtta instanser. En del av remissinstanserna angav att de inte hade något att yttra om propositionen. Remissvaren och ett sammandrag av dem finns tillgängliga på webbplatsen för beredningen av propositionen.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 EU-lagstiftningen

Huvuddelen av de allmänna bestämmelserna om fordon finns på EU-nivå, vilket också sätter stark prägel på den gällande fordonslagen. Enligt artikel 4.2 i fördraget om Europeiska unionen har unionen inga befogenheter i frågor vars syfte är att hävda medlemsstaternas territoriella integritet och skydda den nationella säkerheten.

Dessutom faller fordon som är konstruerade och tillverkade eller anpassade för användning endast av försvarsmakten uttryckligen utanför tillämpningsområdet för ramförordningen för bilar och släpvagnar.

EU-lagstiftningen kan därför inte anses ha någon direkt betydelse i fråga om militärfordon, trots att det finns bestämmelser om pansarfordon i EU-lagstiftningen. Fordon inom Försvarsmakten som är konstruerade och tillverkade eller anpassade för användning endast av försvarsmakten samt administrativa förfaranden som gäller dem hör till området för nationellt beslutsfattande.

2.2 Bestämmelser om fordon

2.2.1 Fordonslagen

En ny fordonslag (82/2021) trädde i kraft i mars 2021. Vid översynen ändrades fordonslagen så att den motsvarar ramförordningen för bilar och släpvagnar. I ramförordningen för bilar och släpvagnar föreskrivs det om godkännande av och marknadskontroll över bilar (fordon i kategorierna M och N) och släpvagnar till dem (fordon i kategori O). I förordningen föreskrivs det också om skyldigheter för nationella myndigheter samt fordonstillverkare, tillverkarombud, importörer och distributörer (ekonomiska aktörer). Vid översynen av fordonslagen förtydligades dessutom lagens struktur och uppdaterades bland annat bemyndigandena att utfärda förordningar och meddela föreskrifter.

I fordonslagen föreskrivs det om fordon och fordonskombinationer som används på vägar som avses i vägtrafiklagen (729/2018) och på andra platser samt om fordonens och fordonskombinationernas klassificering, konstruktion, miljöegenskaper, godkännande för trafik samt besiktning.

I regeringens proposition med förslag till ändring av fordonslagen föreslås det att lagens tillämpningsområde ändras så att lagen i fråga om fordon och fordonskombinationer som används på vägar som avses i vägtrafiklagen (729/2018) och på andra platser gäller 1) tekniska krav, 2) klassificering, 3) godkännande, 4) registrering, 5) besiktning, 6) tekniska vägkontroller, 7) tillståndspliktiga reparationer och 8) tillfällig användning i trafik. Dessutom föreslås lagen bland annat innehålla bestämmelser om import, tillverkning för försäljning, tillhandahållande, försäljning och annan överlåtelse av nya fordon samt av system, komponenter, separata tekniska enheter, delar och utrustning avsedda för fordon. I den föreslagna nya 1 a § i lagen föreskrivs det om vad lagen inte gäller, såsom i militärfordonslagen avsedda militärfordon.

Vid översynen av fordonslagen ströks i lagen de bestämmelser om typgodkännande och enskilt godkännande samt marknadskontroll som grundade sig direkt på EU-författningar, med undantag för nationellt typgodkännande av små serier och nationellt enskilt godkännande. I fråga om EU-typgodkännanden togs i fordonslagen endast in nödvändiga kompletterande bestämmelser, såsom en definition av behörig myndighet. För att effektivisera marknadskontrollen fogades till lagen också bestämmelser om de påföljdsavgifter för ekonomiska aktörer som EU-bestämmelserna förutsätter. I fråga om nya fordon föreskrivs det i fordonslagen i regel endast om nationellt godkännande. Nationellt godkännande gäller fordonskategorier som omfattas av internationella bestämmelser och om vilka det inte föreskrivs i EU-författningar. Sådana fordon är bland andra snöskotrar och motordrivna arbetsmaskiner.

I fordonslagen finns inga specialbestämmelser som särskilt gäller fordon som är avsedda, tillverkade eller utrustade för Försvarsmaktens bruk, kombinationer där de ingår eller fordonskombinationer som de drar.

2.2.2 Transport- och kommunikationsverket och dess befogenheter att meddela föreskrifter

Trafiksäkerhetsverket inledde sin verksamhet den 1 januari 2010, och blev senare Transport- och kommunikationsverket. Det föreskrivs om Transport- och kommunikationsverket i lagen

om Transport- och kommunikationsverket (935/2018). I fråga om fordon sköter verket myndighetsåtgärder som avser trafik och transport samt främjar trafiksystemets utveckling samt fungerande och säkra trafik- och transportförbindelser och tjänster som gäller trafik och transport. Dessutom främjar verket genom sin verksamhet trafiksystemets funktion och automatisering samt trafiksäkerheten.

Enligt 2 § i lagen om Transport- och kommunikationsverket har verket till uppgift att främja trafik- och kommunikationssäkerheten samt den tekniska utvecklingen och störningsfriheten inom detta område, sköta sådana uppgifter inom trafik och transport som gäller reglering, tillstånd, godkännanden, register och tillsyn samt kompetens och examina, samt att begränsa miljölagheter som orsakas av trafiken.

Enligt fordonslagen är Transport- och kommunikationsverket en central aktör i frågor som gäller fordon. Verket är bland annat typgodkännandemyndighet, beviljar olika slags undantagslov, godkänner forskningsinstitut och godkända sakkunniga inom sektorn, beviljar besiktningstillstånd och övervakar besiktningstillstånden samt sköter ansvar för registreringen av fordon. Verket deltar också i stor utsträckning i EU:s arbete och annat internationellt samarbete som gäller fordon.

I och med att bestämmelserna om fordon på EU-nivå och nationell nivå har utvecklats har Transport- och kommunikationsverket bemyndigats att meddela föreskrifter om tekniskt betonade krav på fordon, och bemyndiganden för statsrådet och kommunikationsministeriet att utfärda förordningar har upphävts i lagstiftningen om fordon. Tekniska krav om vilka det närmast föreskrivits till följd av nationella anpassningsbehov och som det tidigare föreskrivits om genom förordning av kommunikationsministeriet har i stället tagits in i Transport- och kommunikationsverkets föreskrifter.

2.3 Bestämmelser om militärfordon

2.3.1 Militärfordon

I den gällande fordonslagen ingår inga specialbestämmelser om militärfordon. Enligt ikraftträdandebestämmelserna i fordonslagen fortsätter de bestämmelser på förordningsnivå och föreskrifter på lägre nivå som gäller militärfordon och som gällde vid ikraftträdandet att gälla tills något annat föreskrivs eller bestäms.

I försvarsministeriets förordning om militärfordon (180/2006) som fortsätter gälla föreskrivs det med stöd av den upphävda fordonslagen om undantag från bestämmelserna i fordonslagen. Vidare föreskrivs det i samma förordning om undantag från vägtrafiklagen med stöd av upphävda undantagsbestämmelser om Försvarsmakten i vägtrafiklagen. I fråga om fordonslagen föreskrivs det i förordningen om specialfordon, pansarfordon, militärsläpvagnar, militära släp-anordningar, terrängbilar, fordon avsedda för terrängbruk, motorcyklar avsedda för terrängbruk och Försvarsmaktens utryckningsfordon samt om krav på dessa fordons konstruktion och utrustning. Vidare föreskrivs det i förordningen om användning och typgodkännande av militärfordon.

Det föreskrivs om registrering av militärfordon i försvarsministeriets förordning om registrering av militärfordon (743/2009). Förordningen har utfärdats med stöd av det upphävda 1 § 5 mom. i fordonslagen och 64 § 5 mom. i samma lag om undantag avseende fordonsregistret. I den förordningen föreskrivs det om vilka militärfordon som ska antecknas i fordonsregistret enligt fordonslagen (i nuläget trafik- och transportregistret) respektive i militärfordonsregistret som

huvudstaben för, samt om militärfordonsregistret och om skötseln av registreringsärenden vid Försvarsmakten.

Vidare utfärdade försvarsministeriet 2015 en förordning om besiktning av och tillsyn över trafikdugligheten hos militärfordon inom försvarsmakten (65/2015). I den förordningen föreskrivs det om den besiktningsverksamhet Försvarsmakten utför, om periodisk besiktning och om kompetenskrav för fordonsinspektörer samt om tillämpningen av statsrådets förordning om tillsyn över trafikdugligheten hos fordon (1455/2019).

Enligt 1 § 5 mom. i den upphävda fordonslagen får huvudstaben meddela föreskrifter som avviker från de föreskrifter som Transport- och kommunikationsverket meddelat. Huvudstaben har meddelat föreskrifter om manöverorgan, lyktor, drag- och kopplingsanordningar, tillsyn över trafikdugligheten samt besiktningsverksamhet.

2.3.2 Internationella militärfordon

Försvarsmakten har ett nära samarbete med internationella partners i Finland och utomlands samt med internationella organisationer.

Vid övningar i Finland för de deltagande staterna in militärfordon till Finland bland annat för övningar och annat samarbete. För införsel av främmande staters militärfordon till Finland krävs tillstånd enligt territorialövervakningslagen (755/2000) (territorialövervakningstillstånd).

Finland har förbundit sig till vissa internationella avtal om truppers ställning (Status of Forces Agreement, SOFA). Till dem hör de avtal i vilka den rättsliga ställningen för soldater från NATO-länder och länder som ingår i Partnerskap för fred samt medlemsstater i EU på varandras territorium, avtalet mellan de stater som är parter i Nordatlantiska fördraget och andra stater som deltar i Partnerskap för fred om status för deras styrkor och i tilläggsprotokollen till avtalet (NATO/PfP SOFA), det fakultativa protokollet (FördrS 64–65/1997) och det andra fakultativa protokollet till det avtalet (FördrS 73–74/2005) samt avtalet om status för den militära och civila personal vid de högkvarter och de styrkor som kan komma att ställas till Europeiska unionens militära stabs och Europeiska unionens förfogande (FördrS 24/2006, EU SOFA).

Bestämmelserna om främmande staters militärfordon grundar sig delvis på NATO/PfP SOFA, till vilket Finland har anslutit sig. I avtalet finns inga uttryckliga bestämmelser om militärfordon, men enligt etablerad tolkningspraxis anses de höra till tjänstefordon enligt artikel V.2 i avtalet. Formuleringen i artikel 6 i EU SOFA liknar också formuleringen i artikel V.2 i NATO/PfP SOFA.

I den finländska lagstiftningen finns inga närmare bestämmelser om tekniska krav på militärfordon som är placerade i Finland med stöd av territorialövervakningstillstånd. I nuläget föreskrivs det om militärfordons tillträde till Finland i territorialövervakningslagen, och i tillståndet tas det till exempel inte ställning till om ett anländande militärfordon är säkert att använda i vägtrafik.

3 Målsättning

Propositionens målsättning är att stifta en ny lag om militärfordon, vilket riksdagens kommunikationsutskott förutsätter i sitt betänkande om fordonslagen (KoUB 19/2020 rd). Propositionens syfte är att förtydliga bestämmelserna om fordon inom Försvarsmakten och militärfordon samt bestämmelserna om militärfordon i fordonslagen.

I propositionen föreskrivs det om nödvändiga helheter i fråga om militärfordon med beaktande av att Försvarsmakten i varje händelse ansvarar för militärfordons tekniska egenskaper och skick samt för kontrollen av dem och förfarandena för den.

I propositionen föreslås det också att vägtrafiklagen ändras till den del den föreslagna lagen om militärfordon påverkar den.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

Till följd av förändringar i lagstiftningen och regleringsmiljön föreslås det i denna proposition att en ny militärfordonslag stiftas. Före den nya fordonslagens ikraftträdande har det varit möjligt att föreskriva om behövliga undantag från fordonslagen i fråga om militärfordon genom förordning av försvarsministeriet. Huvudstaben har kunnat meddela föreskrifter som avviker från de föreskrifter Transport- och kommunikationsverket meddelat med stöd av fordonslagen.

I den föreslagna lagen finns grundläggande bestämmelser om militärfordon.

Förslagen i propositionen överensstämmer med bestämmelserna i fordonslagen, med beaktande av särdragen hos militärfordon och Försvarsmaktens uppgifter i fråga om tillsynen över militärfordons skick och trafikduglighet.

Propositionen syftar också till att stärka huvudstabens tekniska granskningsavdelnings oberoende ställning genom bestämmelser om avdelningens självständiga behörighet att meddela föreskrifter och självständiga tillsynsuppgifter. Huvudstabens tekniska granskningsavdelnings föreskrifter ska i så stor utsträckning som möjligt överensstämma med de föreskrifter om sakhelheter som Transport- och kommunikationsverket meddelar, dock med beaktande av militärfordons och Försvarsmaktens uppgifters särdrag.

4.1.1 Klassificering av militärfordon

I denna proposition föreslås bestämmelser om klassificering av fordon som är avsett, tillverkat eller utrustat för utförande av de uppgifter om vilka det föreskrivs i 2 § i lagen om försvarsmakten (551/2007). Sådana fordon kan i regel inte klassificeras enligt fordonslagen.

Enligt förslaget ska bestämmelser om klassificering av militärfordon utfärdas genom förordning av försvarsministeriet, och om klassificering på lägre nivå får huvudstabens tekniska granskningsavdelning meddela en föreskrift.

Fordon inom Försvarsmakten som hör till fordonslagens tillämpningsområde klassificeras fortsättningsvis enligt fordonslagen. Det gör lagstiftningen om olika slags fordon tydligare, och den nya klassificeringen gör klassificeringen av militärfordon som tidigare inte klassificerats tydligare.

I denna proposition föreslås det att fordon inom Försvarsmakten som antecknats i trafik- och transportregistret av tvingande skäl kan antecknas i militärfordonsregistret. Närmare bestämmelser om tvingande skäl utfärdas genom förordning av försvarsministeriet.

4.1.2 Typgodkännande av militärfordon

I denna proposition föreslås det att huvudstabens tekniska granskningsavdelning, den enda myndighetsaktör i Finland som har sakkunskap om bedömning av tekniska krav på militärfordon, ska vara typgodkännandemyndighet för militärfordon i Finland. Typgodkännandemyndigheten för militärfordon föreslås vara den enda myndighet som kan godkänna militärfordon för bruk i Finland.

Typgodkännande får endast beviljas för militärfordon som senare antecknas i militärfordonsregistret. En tillverkare av militärfordon kan alltså inte till exempel i marknadsföringssyfte ansöka hos den finländska myndigheten om godkännande av ett militärfordon som den tillverkat.

Det föreslås att huvudstabens tekniska granskningsavdelning ska meddela närmare föreskrifter om typgodkännandeprocessen. Närmare föreskrifter kan till exempel meddelas om hur ett typgodkännande som avses i fordonslagen eller i en EU-förordning kan utnyttjas som utgångspunkt för godkännande av militärfordon, och om hur ett typgodkännande i en främmande stat kan beaktas vid typgodkännande av militärfordon i Finland och hur överensstämmelsen med kraven ska bedömas i internationella ärenden. Typgodkännandeprocessen ska i behövlig utsträckning överensstämma med vad som föreskrivs eller bestäms i fordonslagen eller med stöd av den.

4.1.3 Registrering av militärfordon

Enligt propositionen ska militärfordon endast få antecknas i militärfordonsregistret. I nuläget har militärfordon antecknats såväl i militärfordonsregistret som Försvarsmakten för som det trafik- och transportregister som avses i fordonslagen.

De fordon som antecknas i militärfordonsregistret är i huvudsak sådana militärfordon som klassificeras enligt vad som föreskrivs i och med stöd av 2 kap. i lagen.

Fordon inom Försvarsmakten som inte har några särdrag som behövs för försvaret, såsom personbilar och paketbilar som är avsedda för vanligt bruk, ska fortfarande registreras i trafik- och transportregistret enligt fordonslagen. När ett fordon inom Försvarsmakten antecknas i trafik- och transportregistret görs också en anteckning i militärfordonsregistret för att underlätta administrationen av registren.

Utöver bestämmelserna om militärfordonsregistret lyfts också grundläggande bestämmelser om registrerings skyltar inom Försvarsmakten (gula registrerings skyltar) och om användningen av dem samt om avställning av militärfordon.

4.1.4 Tillsynskontroll av fordon inom Försvarsmakten

Fordon inom Försvarsmakten (också andra än militärfordon) innehas eller ägs av staten, och Försvarsmakten har getts rätt att inneha och bestämma över dem. Försvarsmakten beslutar om och ansvarar för användningen av dem och för deras skick. Försvarsmaktens organisation är stor, geografiskt utspridd och uppdelad på flera olika förvaltningsenheter. Av de skäl som anges ovan förutsätter en effektiv tillsyn över militärfordon och andra fordon inom Försvarsmakten att tillsynskontroller vidtas utan eller med förhandsanmälan, så att till exempel militärfordon eller andra fordon inom Försvarsmakten som i strid med bestämmelserna har bristfälliga tekniska egenskaper inte används i trafik.

Vid tillsyns kontroller är det också möjligt att kontrollera iakttagandet av vilo- och körtider samt till exempel lastsäkring.

Det är ändamålsenligt att tillsynskontroller också utförs på allmän väg, men så att de enbart berör fordon inom Försvarsmakten. Det förutsätter uttryckliga bestämmelser. De som utför kontrollerna kan tekniskt säkerställa att enbart fordon inom Försvarsmakten berörs av kontrollerna. De praktiska arrangemangen för tillsynskontrollerna kan förutsätta samarbete med polisen på områden som inte förvaltas av Försvarsmakten.

Tillsynskontroller inom Försvarsmakten utförs av huvudstabens tekniska granskningsavdelning med hjälp av fordonsinspektörer. Att det uttryckligen föreskrivs om saken kan bedömas stärka avdelningens oberoende ställning, vilket förbättrar trafiksäkerheten.

Enligt 2 § 2 mom. i lagen om fordonsbesiktningsverksamhet avses med fordonsinspektör en tjänsteinnehavare som utför besiktningar inom Försvarsmakten. Bestämmelserna i lagen om fordonsbesiktningsverksamhet tillämpas på kraven på grundutbildning för fordonsinspektörer och på deras tillförlitlighet, och genom förordning av försvarsministeriet utfärdas bestämmelser om den vidareutbildning som försvarsmakten ger och som krävs av försvarsmaktens fordonsinspektörer samt om klassificeringen och giltigheten i fråga om inspektörsrättigheter som beviljas inom försvarsmakten.

Fordonsinspektörerna är placerade vid förvaltningsenheter inom Försvarsmakten och utför fordonsinspektörsuppgifter vid sidan av sina övriga uppgifter. Enligt förslaget ska fordonsinspektörer när de utför uppgifter som avses i lagen stå under huvudstabens granskningsavdelnings ledning och tillsyn.

4.1.5 Internationella militärfordon

I gällande lagstiftning identifieras inte uttryckligen de internationella militärfordon för vilka införsel till Finland förutsätter tillstånd enligt territorialövervakningslagen. NATO/PfP SOFA kan endast anses innehålla bestämmelser på lagnivå i frågan. I artikel II i avtalet ingår en allmän skyldighet för den sändande statens trupper att respektera den mottagande statens lag, och enligt tolkningspraxis för artikel V.2 i avtalet anses internationella militärfordon höra till tjänstefordon. I avtalet ställs det upp allmänna skyldigheter för stater som deltar i Partnerskap för fred, men de kan betraktas som väldigt allmänna.

Till följd av det som anförs ovan är det ändamålsenligt att i lagen bland annat föreskriva om vilken finländsk aktör som ska konstatera att ett internationellt militärfordon uppfyller de tekniska krav som ställs på det och till exempel att det får användas på allmän väg i Finland, och på vilka villkor det ska ske.

Om Finland blir medlem i NATO förändras situationen i fråga om fordon från NATO-stater och standarder som berör dem, eftersom NATO:s skyldigheter berör Finland i egenskap av medlemsstat. I samband med ratificeringen av standarderna bör Finland analysera om hela standarden ska tas i bruk eller om till exempel en del av standarden lämnas utan ratificering. Medlemslandet underrättar NATO:s behöriga myndighet om analysens resultat. En modell för ratificering av NATO-standarderna bereds vid försvarsministeriet och inom den underlydande förvaltningen.

4.1.6 Fördelningen av normgivningskompetens i fråga om militärfordon

I den upphävda fordonslagen föreskrevs det om möjligheten för försvarsministeriet att genom förordning föreskriva om sådana undantag från fordonslagen som behövdes till följd av militärfordons särskilda användningsändamål eller konstruktion. Dessutom fick huvudstaben meddela

föreskrifter som avvek från transport- och kommunikationsverkets föreskrifter om det behövdes till följd av särskilda användningsändamål eller särskild konstruktion.

I den föreslagna lagen har bemyndigandena moderniserats så att bemyndiganden att meddela föreskrifter om tekniska krav på militärfordon i stället för försvarsministeriets förordningar gäller huvudstabens tekniska granskningsavdelnings föreskrifter. Det kan också anses att föreskrifterna meddelas på rätt nivå, eftersom endast Försvarsmakten får äga militärfordon. Försvarsmakten har också den nödvändiga sakkunskapen för bedömning av främmande staters militärfordons tekniska egenskaper och trafiksäkerhet.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Propositionens konsekvenser följer i huvudsak av de nya myndighetsuppgifter som anförtros huvudstabens tekniska granskningsavdelning.

De myndighetsuppgifter som föreslås för huvudstabens tekniska granskningsavdelning inverkar framför allt på Försvarsmakten, och myndighetsverksamheten inom kommunikationsministeriets förvaltningsområde förändras i en omfattning som bör betraktas som obetydlig.

De nya bemyndigandena för huvudstabens tekniska granskningsavdelning att meddela föreskrifter och antalet militärfordon som ska antecknas i militärfordonsregistret ökar arbetsbördan för huvudstabens tekniska granskningsavdelning. Att det föreskrivs noggrannare än hittills om uppgifter som berör internationella militärfordon leder också till utökade uppgifter för huvudstabens tekniska granskningsavdelning.

Till en början kan avställning och anteckning i militärfordonsregistret av militärfordon enligt den gällande lagen samt nödvändiga ändringar i informationssystemen leda till ökad arbetsbörda för Transport- och kommunikationsverket.

De privata besiktningstillägenas arbetsbörda bedöms vara oförändrad.

Vidare ingår i regeringens proposition med förslag till lag om ändring av fordonslagen, som behandlas i riksdagen samtidigt som denna proposition, bestämmelser om fordon inom Försvarsmakten som också innebär en ökning av Transport- och kommunikationsverkets arbetsbörda.

4.2.1 Ekonomiska konsekvenser

De föreslagna nya myndighetsuppgifterna för konsekvenser för Försvarsmakten, i synnerhet för huvudstabens tekniska granskningsavdelning. De föreslagna nya myndighetsuppgifterna förutsätter att 100 000 euro riktas till huvudstabens tekniska granskningsavdelning för inrättandet av en ny tjänst.

De nya registreringsskyltarna för de fordon som överförs från trafik- och transportregistret till militärfordonsregistret samt fastsättningen av dem bedöms inte medföra några betydande kostnader.

De ekonomiska konsekvenserna kan täckas inom ramen för Försvarsmaktens anslag.

4.2.2 Konsekvenser för myndigheterna

4.2.2.1 Försvarsförvaltningen

Enligt lagförslaget ska huvudstabens tekniska granskningsavdelning vara den myndighet som godkänner militärfordon. Godkännandet gäller militärfordon, som antecknas i militärfordonsregistret.

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning föreslås ha befogenhet att meddela närmare föreskrifter om ämnesområden om som det föreskrivs särskilt om i militärfordonslagen, och den föreslås ansvara för registrering av militärfordon och för militärfordonsregistret, för besiktningen av militärfordon och tillsynen över hur den ordnas samt för tillsynskontroller inom Försvarsmakten.

I lagförslaget finns inga motsvarande omfattande bemyndiganden för försvarsministeriet att utfärda förordning som i den upphävda fordonslagen, utan bemyndigandena för försvarsministeriet att utfärda förordningar inriktas på normstyrning av förvaltningsområdet i de mest betydelsefulla frågorna såsom klassificeringen av militärfordon. Normgivningsbefogenheter överförs till huvudstabens tekniska granskningsavdelning i form av bemyndiganden att meddela föreskrifter. I fråga om militärfordon föreslås försvarsministeriet i högre grad än hittills koncentrera sig på den kärnuppgift som gäller lagstiftning, på strategiarbete, styrning och utveckling samt på tillsyn över Försvarsmaktens militärfordonsförvaltning.

Huvudstabens tekniska granskningsavdelnings arbete med att meddela föreskrifter utgör operativt arbete som förutsätter särskild sakkunskap om militärfordon, vilket lämpar sig väl för den avdelningen. Om propositionen godkänns, innebär det små förändringar i enskilda tjänsteinnehavares uppgifter vid försvarsministeriet.

Definitionen av militärfordon kan anses omfatta en större mängd olika slags anordningar som är avsedda för att färdas på land och som inte färdas på skenor än de som avses i fordonslagen. Antalet militärfordon i militärfordonsregistret kan också antas öka, vilket leder till en ökning av det administrativa arbetet och behovet att meddela föreskrifter. Antalet periodiska besiktningar som Försvarsmakten utför kan också antas öka.

Det internationella samarbetet kan antas öka, vilket innebär att mängden internationellt försvarsmateriel på finskt territorium ökar. I denna proposition föreslås det att de tekniska kraven och överensstämmelsen med kraven för utländska militärfordon ska fastställas mer exakt än tidigare. Av de skäl som anges ovan kan huvudstabens tekniska granskningsavdelnings arbetsbörda antas öka.

I nuläget kan huvudstabens tekniska granskningsavdelning anses ha sakkunskap i de frågor som nämns ovan, vilket talar för att det är ändamålsenligt att anförtro huvudstabens tekniska granskningsavdelning de myndighetsuppgifter som berör militärfordon och internationella militärfordon.

Genom det bemyndigande att meddela föreskrifter och de uppgifter på lagnivå som anförtros huvudstabens tekniska granskningsavdelning stärks avdelningens oberoende ställning inom Försvarsmaktens organisation, vilket är en förutsättning för en effektiv och oberoende myndighetsverksamhet.

4.2.2.2 Transport- och kommunikationsverket

Enligt fordonslagen är Transport- och kommunikationsverket både godkännande myndighet och marknadskontrollmyndighet enligt ramförordningen för bilar och släpvagnar. Enligt förordningen är den godkännande myndigheten behörig i alla frågor som gäller typgodkännande eller enskilt godkännande av fordon.

Propositionen kan antas innebära ett förtydligande av bestämmelserna om myndigheternas befogenheter i fråga om militärfordon. En tydligare uppgiftsfördelning mellan myndigheterna kan anses leda till att Transport- och kommunikationsverkets myndighetsuppgifter blir tydligare. De ändringar i informationssystem som följer av propositionen medför merarbete för Transport- och kommunikationsverket.

4.2.3 Konsekvenser för Försvarsmaktens personal

De föreslagna nya uppgifterna för Huvudstabens tekniska granskningsavdelning förutsätter att avdelningen tilldelas en ny tjänst (ett årsverke). Den nya tjänsten riktas in på uppgifter som följer av de nya bemyndigandena att meddela föreskrifter.

Dessutom överförs ledande fordonsinspektörer från förvaltningsenheter inom Försvarsmakten (tre tjänster) administrativt till huvudstabens tekniska granskningsavdelning. De ledande fordonsinspektörerna ansvarar för den tekniska säkerheten och tillsynen över besiktningar inom sitt ansvarsområde samt deltar i tillsynen över besiktningstillämnena.

Den administrativa överföringen av de ledande fordonsinspektörerna till huvudstabens tekniska granskningsavdelning förutsätter att nya fordonsinspektörer utnämns i de ledande fordonsinspektörernas ställe, så att besiktningens verksamhet vid förvaltningsenheterna inom Försvarsmakten kan fortsätta på samma nivå som tidigare.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

5.1.1 Bestämmelser om militärfordon

Den fordonslag som gällde före reformen av fordonslagen (1090/2002) och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats eller meddelats med stöd av den tillämpades i regel också på militärfordon. Det var möjligt att föreskriva om undantag från fordonslagen och bestämmelser som utfärdats eller meddelats med stöd av den genom förordning av statsrådet. Vidare kunde huvudstaben meddela föreskrifter som avvek från Transport- och kommunikationsverkets föreskrifter.

Under behandlingen i riksdagen av reformen av fordonslagen konstaterades det att systematiken förändrats i sådan mån att det inte längre var möjligt att behålla det tidigare bemyndigandet för försvarsministeriet att utfärda förordning i fordonslagen. Dessutom kunde bemyndigandet att utfärda förordning betraktas som omfattande. Av de skäl som anges ovan ska specialbestämmelserna om militärfordon utfärdas genom lag.

Det är möjligt att ta in bestämmelser på lagnivå om militärfordon i fordonslagen. Den gällande fordonslagens systematik har dock förändrats på så sätt att det inte kan anses ändamålsenligt för lagstiftningen som helhet att specialbestämmelser om militärfordon tas in i fordonslagen. Ef-

tersom det dock också finns behov av en särskild klassificering för militärfordon inom Försvarsmakten och huvudstabens tekniska granskningsavdelning sköter myndighetsuppgifterna inom Försvarsmakten kan det åtminstone delvis leda till oklarheter i fråga om klassificeringar och myndighetsbefogenheter om bestämmelser om detta finns i fordonslagen.

En särskild lag om militärfordon kan därför anses vara det enda tillgängliga alternativet. Under behandlingen i riksdagen av fordonslagen ansåg kommunikationsutskottet i sitt betänkande (KoUB 19/2020 rd) att en särskild lag bör stiftas om militärfordon. I lagen föreskrivs det om definitioner av militärfordon, om undantag i förhållande till fordonslagen i fråga om militärfordon, om militärfordonsregistret och om främmande staters militärfordon.

5.1.2 Myndighetsuppgifter och behörighet att meddela föreskrifter

En viktig behörig myndighet enligt fordonslagen är Transport- och kommunikationsverket. Transport- och kommunikationsverket meddelar föreskrifter om närmare krav på fordons tekniska egenskaper, utgör marknadskontrollmyndighet och godkännande myndighet, godkänner de sakkunniga som avses i fordonslagen och har befogenhet att meddela påföljdsavgifter.

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning ansvarar för tillsynen över militärfordons tekniska säkerhet inom Försvarsmakten. Med stöd av den upphävda fordonslagen hade huvudstabens tekniska granskningsavdelning möjlighet att meddela föreskrifter som avvek från Transport- och kommunikationsverkets föreskrifter.

Militärfordon kan i avsevärd mån avvika tekniskt från fordon som förvärvas på den reguljära marknaden. Transport- och kommunikationsverkets myndighetsverksamhet inriktas i hög grad på fordon som är allmänt tillgängliga på marknaden och på myndighetsuppgifter som berör dem och som kräver sakkunskap om det operativa arbetet. Trots att kontrollen av militärfordons tekniska egenskaper och de myndighetsförfaranden som gäller militärfordon i huvudsak motsvarar vad som föreskrivs i fordonslagen och bestäms i Transport- och kommunikationsverkets föreskrifter, förutsätter militärfordons tekniska säkerhet och tillsynen över den specialkunnande. Dessutom kan militärfordon beröras av sekretessbelagda uppgifter. Därför är det ändamålsenligt att föreskriva att myndighetsuppgifter som berör militärfordon sköts av Försvarsmaktens organisation, närmare bestämt av huvudstabens tekniska granskningsavdelning.

Tekniska granskningsavdelningen föreslås få befogenhet att meddela tekniska föreskrifter om militärfordon samt att utföra tillsynskontroller inom Försvarsmakten. En utgångspunkt är att huvudstabens tekniska granskningsavdelning i huvudsak iakttar samma arbetssätt som Transport- och kommunikationsverket.

5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet

I Sverige är en central författning i fråga om fordon inom försvarsmakten militärtrafikförordningen, med stöd av vilken Försvarsmaktens föreskrifter om militär trafik har meddelats. I förordningen föreskrivs det bland annat om beskaffenhet av och utrustning för fordon som brukas av försvarsmakten samt besiktning av fordon för registrering i det militära fordonsregistret.

I fordonsförordningen finns dessutom ett undantag som gäller registrering av EU-fordon i fråga om fordon som ska användas av försvarsmakten. Det föreskrivs om ibruktagnings av fordon inom försvarsmakten i uttagningsförordningen (förordning om uttagning av egendom för totalförsvarets behov), med stöd av vilken det i försvarsmaktens föreskrifter bestämts närmare om fördelning av fordon inom totalförsvaret.

Enligt den norska vägtrafiklagen (lov om vegtrafikk) får kungen göra undantag från lagen i fråga om försvarsmaktens fordon och användningen av dem. Norska försvarets logistikorganisation (forsvarets logistikkorganisasjon) har meddelat flera föreskrifter i fråga om försvarsmaktens logistik, anskaffning, förvaltning och körning i nödfall av fordon samt utbildning av arbetstagare och säkerhetsbestämmelser rörande fordon.

I Danmark föreskrivs det om försvarsmaktens, befolkningsskyddets och brandkårernas fordon i en förordning som utfärdats med stöd av vägtrafiklagen (bekendtgørelse om forsvarets, civilforsvarets og brandvæsernes køretøjer). I förordningen ingår flera bestämmelser enligt vilka undantag från allmänna författningar och från de författningar ministerierna utfärdat får göras i fråga om försvarsmaktens fordon. Dessutom har försvarsförvaltningen utfärdat närmare bestämmelser om försvarsmaktens fordon (förvaltningsmässige bestemmelser for forsvarets motor-køretøjer).

Det bestäms om registrering av Försvarsmaktens fordon i försvarsmaktens och Danmarks krishanteringsmyndighets cirkulär om registrering av fordon (kundgørelse om registrering af forsvarets og beredskabsstyrelsens køretøjer). Genom olika slags cirkulär och anvisningar som myndigheterna publicerar preciseras förfarandet bland annat i fråga om bestämmelser om trafiksäkerheten inom försvarsmakten samt i fråga om brott som berör fordon och trafik och undersökning av dem.

Det föreskrivs i lag om tagande av civila fordon i försvarsmaktens eller befolkningsskyddets bruk (lov om tilvejebringelse af befordringsmidler til det militære forsvar og civilforsvaret), samt närmare genom förordningar och föreskrifter.

I den tyska vägtrafiklagen (Straßenverkehrsgesetz) ingår flera undantag som gäller försvarsmakten, bland annat i fråga om registrering av fordon och körkort inom Försvarsmakten. I vägtrafikförordningen (Straßenverkehrsordnung) ingår dessutom närmare undantag för försvarsmakten i fråga om användningen av vägar och fordon. Förordningen tillämpas inte heller på försvarsmaktens verksamhet i vissa brådskande, exceptionella situationer.

Försvarsmaktens motorfordonscentral (Zentrum Kraftfahrwesen der Bundeswehr) ansvarar för registrering av fordon inom försvarsmakten. I förordningen om registrering av fordon (Verordnung über die Zulassung von Fahrzeugen zum Straßenverkehr) föreskrivs det om flera undantag för försvarsmakten.

Dessutom föreskrivs det om undantag för försvarsmakten i förordningen om registrering för vägtrafik (Straßenverkehrs-Zulassungs-Ordnung), förordningen om trygghet av säkerheten i vägtrafiken (Verordnung zur Sicherstellung des Straßenverkehrs) och förordningen om registrering av personer för trafik (Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr).

6 Remissvar

Ett utkast till proposition var ute på remiss från den 23 juni till den 4 augusti 2022. Sammanlagt inkom åtta remissvar, inklusive två meddelanden om att man inte hade något att anföra. Alla remissinstanser tillstyrkte propositionen, och alla ansåg att propositionens målsättningar förtydligar rättsläget.

En stor del av det som framfördes i remissvaren berörde frågor av teknisk art. I inrikesministeriets polisavdelningsutlåtande, som bifogades inrikesministeriets remissvar, sades att det när fordon stannas vid tillsynskontroller inom Försvarsmakten på allmän väg tydligt ska uppges att

påbudet att stanna enbart gäller fordon inom Försvarsmakten. På så vis förhindras olägenhet för andra vägtrafikanter.

Säkerhetsenheten vid försvarsministeriets förvaltningspolitiska avdelning konstaterade i sitt remissvar att försvarsministeriet och huvudstabens tekniska granskningsavdelning årligen bör sluta ett särskilt resultatavtal som är separat från resultatavtalet mellan försvarsministeriet och Försvarsmakten, och att detta också bör framgå av 8 § i lagförslaget. Förslaget motsvarar de resultatavtal som årligen ingås mellan kommunikationsministeriet och Transport- och kommunikationsverket samt mellan arbets- och näringsministeriet och Säkerhets- och kemikalieverket (TUKES). Det är motiverat, eftersom bestämmelserna i denna lag innebär att huvudstabens tekniska granskningsavdelnings roll förändras så att den motsvarar de ämbetsverk som nämns ovan. Det innebär att huvudstabens tekniska granskningsavdelning får nya uppgifter som medför betydande makt att meddela föreskrifter. Den är också behörig myndighet enligt denna lag och utför bland annat godkännanden av och bedömning av överensstämmelse med kraven för militärfordon. Dessutom får den myndighetsbefogenheter att övervaka genomförandet inom Försvarsmakten av denna lag och författningar och föreskrifter som utfärdas eller meddelas med stöd av den. Den får också befogenheter att meddela sanktioner enligt denna lag. Den föreslagna ändringen har inte gjorts i propositionen, eftersom det inte kan anses motiverat att sluta resultatavtal med en enskild avdelning inom Försvarsmakten. I egenskap av högsta styrande myndighet för förvaltningsområdet kan försvarsministeriet dessutom påverka så att nödvändiga omständigheter beaktas i resultatavtalet mellan Försvarsmakten och försvarsministeriet också för huvudstabens tekniska granskningsavdelningsdel. Vid försvarsministeriet planeras en utredning om huruvida tillsynen över den tekniska säkerheten och kontrollverksamheten inom Försvarsmakten bör avknoppas till en särskild organisation inom förvaltningsområdet. I det sammanhang bör också bland annat frågor som berör resultatavtal och styrning särskilt bedömas.

I en privatpersons remissvar föreslogs det att också reservister ska kunna anlitas som fordonsinspektörer under undantagsförhållanden. Förslaget kan i och för sig anses värt att understödja, men det bör föreskrivas om frågan i försvarsministeriets förordning som avses i 2 § i lagen om fordonsbesiktningsverksamhet. Förslaget kan beaktas när den förordningen ses över.

I samma remissvar föreslogs också särskilda bestämmelser om Försvarsmaktens så kallade rätt att ta ut fordon. I remissvaret föreslås det att sådana fordon ska kunna antecknas i militärfordonsregistret och att nödvändiga ändringar för militärt bruk ska få göras i dem. Enligt remissvaret bör ändringar också kunna göras annars än under undantagsförhållanden enligt beredskapslagen eller lagen om försvarstillstånd. Redan enligt det som nu föreslås är det möjligt att anteckna fordonen i militärfordonsregistret, eftersom de fordon remissinstansen avser blir fordon inom Försvarsmakten. Däremot förefaller ändringar i sådana fordon endast kunna göras enligt överenskommelse. Dessutom innebär ändringar ett betydande ingrepp i egendomsskyddet, vilket innebär att frågan inte kan avgöras i samband med den proposition som nu behandlas. Frågan bör eventuellt behandlas i beredskapslagen.

I underofficersförbundets remissvar föreslås det att militärpoliser ska kunna anlitas för sådana uppgifter som avses i 35 § i militärfordonslagen. Militärpoliser bör också nämnas i 36 och 44 § i lagförslaget. Förslaget gäller vem som får vara fordonsinspektör, och därför kan frågan beaktas i försvarsministeriets förordning som avses i 2 § i lagen om fordonsbesiktningsverksamhet. Förslaget kan beaktas när den förordningen ses över.

Underofficersförbundet föreslår också att militärpoliser i 49 § i vägtrafiklagen ska ges rätt att använda rött blinkande ljus för att stanna framförvarande fordon. Förslaget har inte beaktats, eftersom militärpoliser inte har några särskilda befogenheter att stanna fordon utanför Försvarsmaktens område.

Huvudstaben anmärker i sitt remissvar att militärfordons identifieringsnummer inte har beaktats i förslaget till militärfordonslag. Förslaget är motiverat, och under den fortsatta beredningen har en paragraf som gäller identifieringsnummer tagits in i lagförslaget.

Huvudstaben konstaterar också att inga övergångsbestämmelser har beaktats i förslaget till militärfordonslag. Under den fortsatta beredningen har övergångsbestämmelser fogats till förslaget.

7 Specialmotivering

7.1 Militärfordonslag

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Tillämpningsområde. I paragrafen föreskrivs det att det i lagen föreskrivs 1) i fråga om militärfordon och kombinationer där de ingår om a) klassificering, b) konstruktion, manöverorgan, system, komponenter, separata enheter, delar och utrustning, c) miljöegenskaper, d) godkännande och registrering samt e) besiktning.

Vidare föreskrivs det i lagen 2) uttryckligen om tillsynskontroller som Försvarmakten utförs. Närmare bestämmelser om tillsynskontroller finns i 6 kap.

På områden som Försvarmakten förvaltar är tillsynskontroller i nuläget möjliga utan lagstiftning, men i nuläget saknas en tydlig författningsgrund på allmän väg. Bestämmelsen torde förtydliga rättsläget. Tillsynsinspektioner behandlas närmare i specialmotiveringen till 6 kap.

Tillsynskontroller inom Försvarmakten upphäver inte till exempel polisens allmänna befogenhet att kontrollera fordon inom Försvarmakten.

Enligt 3 punkten föreskrivs det i lagen också om konstaterande av överensstämmelse med kraven och om tillsyn över trafikdugligheten för internationella militärfordon som tillhör en främmande stat eller en internationell organisation och som befinner sig i Finland med stöd av ett tillstånd enligt territorialövervakningslagen. Termen militärfordon, som används i fråga om tillämpningsområdet, definieras närmare i 2 §.

2 §. Definitioner. Enligt 1 mom. 1 punkten avses med fordonsinspektör en i lagen om fordonsbesiktningsverksamhet (957/2013) avsedd fordonsinspektör som utför besiktningar inom Försvarmakten. Besiktningar som Försvarmakten utför i egen regi utförs av en fordonsinspektör.

Enligt den gällande 4 § i försvarsministeriets förordning om besiktning av och tillsyn över trafikdugligheten hos militärfordon inom försvarmakten är ett kompetenskrav för fordonsinspektörer bland annat grundutbildning enligt lagen om fordonsbesiktningsverksamhet samt att sökanden slutfört en utbildningsperiod som motsvarar det besiktningsslag som ingår i inspektörsutbildning enligt försvarsministeriets förordning. Enligt 3 mom. krävs det dessutom att en fordonsinspektör har Försvarmaktens fordon i kategori BC. Det föreskrivs närmare om Försvarmaktens körkort i försvarsministeriets förordning om försvarmaktens körkort och körtillstånd (23/2013), som utfärdats med stöd av 58 § i körkortslagen.

Inom Försvarmaktens organisation har fordonsinspektörerna de bästa förutsättningarna att utföra teknisk inspektionsverksamhet av och tillsyn över militärfordon vid förvaltningsenheterna inom Försvarmakten.

Enligt 2 *punkten* av ses med internationellt militärfordon en utländsk stats eller en internationell organisations fordon som befinner sig i Finland med stöd av ett tillstånd enligt territorialövervakningslagen och som uppfyller kraven enligt 40 §.

Enligt 3 *punkten* avses med motordrivet militärfordon ett militärfordon som drivs med maskinkraft. Sådana militärfordon är bland andra terrängfordon, pansarfordon samt artilleripjäser som färdas korta sträckor med egen maskinkraft. Också till exempel militärfordon som tekniskt sett ligger nära i fordonslagen avsedda mopeder och traktorer är motordrivna militärfordon om de klassificeras som militärfordon.

Enligt 4 *punkten* avses med fordon inom Försvarmakten militärfordon och andra fordon som antecknats i det register som avses i fordonslagen (82/2021) och för vilka Försvarmakten antecknats som innehavare. Det är fråga om en allmän definition som avser alla fordon inom Försvarmakten och militärfordon oberoende av i vilket register de antecknats. Enligt definitionen avgör innehavet och äganderätten till ett fordon eller militärfordon om det är fråga om ett fordon inom Försvarmakten.

Enligt 5 *punkten* avses med första registrering inom Försvarmakten den åtgärd då identifieringsuppgifter om ett militärfordon och uppgifter om ägande, innehav, den som ansvarar för användningen av militärfordonet och användningsändamål första gången antecknas i militärfordonsregistret i Finland. I Finland kan första registrering inom Försvarmakten endast göras en gång.

I fråga om första registrering, liksom i fråga om vissa andra föreslagna bestämmelser, bör det noteras att trots att bestämmelserna är snarlik motsvarande bestämmelser i fordonslagen så nämns inte trafikförsäkring i lagen. Det beror på att ingen trafikförsäkring tecknas för fordon som staten äger, utan Statskontoret gör de utbetalningar som behövs vid en skada. Systemet garanterar dock motsvarande slutresultat som trafikförsäkringssystemet.

Enligt 6 *punkten* i momentet avses med kopplingsbesiktning inom Försvarmakten kontroll som utförs för godkännande mellan ett dragande militärfordon och ett eller flera släpfordon.

Enligt 7 *punkten* avses med ändringsbesiktning inom Försvarmakten kontroll som utförs för att ändringar av ett militärfordon ska kunna godkännas eller för att de uppgifter som antecknats om militärfordonet i militärfordonsregistret ska kunna ändras eller kompletteras.

Enligt 8 *punkten* avses med ändringsregistrering inom Försvarmakten anteckning i militärfordonsregistret av förändringar som i fråga om militärfordonet skett i uppgifterna om innehav eller användningsändamål, det vill säga att ändringar som skett i de uppgifter som vid första registrering inom Försvarmakten antecknats i militärfordonsregistret antecknas i militärfordonsregistret.

Enligt 9 *punkten* avses med periodisk besiktning inom Försvarmakten föreskriven regelbunden kontroll av ett militärfordons skick under den tid militärfordonet används och av de uppgifter som antecknats om fordonet i militärfordonsregistret.

Enligt 10 *punkten* avses med registreringsbesiktning inom Försvarmakten kontroll som utförs för att klassificera ett enskilt militärfordon, konstatera dess överensstämmelse med kraven och anteckna det i militärfordonsregistret. Det föreskrivs om registreringsbesiktning inom Försvarmakten i 24 §.

Registreringsbesiktning inom Försvarmakten utförs för ett militärfordon som första gången antecknas i militärfordonsregistret. Skyldigheten gäller såväl nya som begagnade militärfordon.

Vid registreringsbesiktning inom Försvarmakten kontrolleras de uppgifter som behövs för registrering av militärfordon och kontrolleras om militärfordonet är säkert till sitt skick och överensstämmer med bestämmelserna i fråga om konstruktion, mått och utrustning.

Enligt *11 punkten* avses med registreringstecken inom Försvarmakten en av den som utför registreringar inom Försvarmakten given sifferserie eller bokstavs- och sifferserie som identifierar militärfordonet. Det är fråga om en sifferserie eller bokstavs- och sifferserie som identifierar militärfordonet.

Enligt *12 punkten* avses med den som utför registreringar inom Försvarmakten huvudstabens tekniska granskningsavdelning och en till Försvarmaktens avlönade personal hörande person som huvudstabens tekniska granskningsavdelning utser. Den som utför registreringar inom Försvarmakten är alltid en person som står i tjänsteförhållande till Försvarmakten. Den som utför registreringar kan antingen vara en tjänsteinnehavare vid huvudstabens tekniska granskningsavdelning eller en tjänsteinnehavare vid en förvaltningsenhet inom Försvarmakten som huvudstabens tekniska granskningsavdelning har utsett. Inga andra aktörer får utföra registrering av fordon inom Försvarmakten.

Enligt *13 punkten* avses med förflyttningsmärke inom Försvarmakten ett märke som fästs på militärfordonet och som anger ett registreringstecken inom Försvarmakten. Det föreskrivs om förflyttningsmärke inom Försvarmakten i 23 §.

Enligt *14 punkten* avses med förflyttningsstillstånd inom Försvarmakten ett av en fordonsinspektör beviljat tillstånd att transportera ett militärfordon under en viss tidsperiod. Det föreskrivs om förflyttningsstillstånd inom Försvarmakten i 22 §.

Enligt *15 punkten* avses med typgodkännande inom Försvarmakten ett förfarande genom vilket en typgodkännandemyndighet inom Försvarmakten som avses i 13 § intygar att en typ av fordon, system, komponent, separat teknisk enhet, del eller utrustning innan fordonet antecknas i militärfordonsregistret uppfyller de relevanta administrativa bestämmelserna och tekniska kraven inom Försvarmakten. För ett enskilt militärfordon sker motsvarande intygande vid registreringsbesiktning inom Försvarmakten.

Enligt *16 punkten* avses med kontrollbesiktning inom Försvarmakten en besiktning inom Försvarmakten som föreläggs av en fordonsinspektör på grund av fel och brister i militärfordonet.

Enligt *17 punkten* avses med registerkort en handling som den som utför registreringar inom Försvarmakten utfärdar över första registrering eller ändringsregistrering, som visar att militärfordonet är antecknat i militärfordonsregistret.

Enligt *18 punkten* avses med militärfordon ett fordon som avsett, tillverkat eller utrustat för de utförande av de uppgifter om vilka det föreskrivs i 2 § i lagen om försvarmakten (551/2007) och som antecknats i militärfordonsregistret. Definitionen har betydelse för lagens tillämpningsområde. För att ett fordon ska vara ett militärfordon och därmed omfattas av lagens tillämpningsområde ska det uttryckligen vara avsett, tillverkat eller utrustat för utförande av Försvarmaktens lagstadgade uppgifter och till följd av detta vara antecknat i militärfordonsregistret. Andra fordon inom Försvarmakten ska registreras enligt fordonslagen och omfattas av fordonslagens tillämpningsområde.

Att definitionen knyts till militärfordonsregistret motsvarar vad som i luftfartslagen (864/2014) föreskrivs om definitionen av militära luftfartyg. Enligt den definitionen är ett militärt luftfartyg ett luftfartyg som införts i det militära luftfartsregistret.

Enligt *19 punkten* avses med innehavare av militärfordon den förvaltningsenhet inom Försvarmakten som huvudsakligen beslutar om användningen av militärfordonet. Militärfordon är utplacerade i många delar av Försvarmaktens organisation, till exempel i truppförband och i Försvarmaktens ämbetsverk. De administrerar också användningen av militärfordonen.

Enligt *20 punkten* avses med tillsynsinspektion inom Försvarmakten inspektion som Försvarmakten utför på vägar och annanstans av skicket hos fordon inom Försvarmakten och de uppgifter som antecknats i registret samt av iakttagandet av kör- och vilotider samt lastning. Registeruppgifterna kontrolleras mot militärfordonsregistret eller trafik- och transportregistret, beroende på i vilket register ett fordon inom Försvarmakten är antecknat.

3 §. Registrering och besiktning av militärfordon. Paragrafen är en allmän bestämmelse om registrering och besiktning. I mom. motsvarar till innehållet i huvudsak 11 § i den gällande fordonslagen. Ett militärfordon ska registreras och genomgå behörig besiktning inom Försvarmakten, och ett militärfordon och ett släpfordon som kopplas till det eller till ett militärfordon eller annat fordon som det drar som inte genomgått behörig första registrering, ändringsregistrering eller besiktning får inte användas i trafik.

Med behörig första registrering, ändringsregistrering och besiktning avses att bestämmelserna i denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats eller meddelats med stöd av dem iakttas i fråga om första registrering, ändringsregistrering, registreringsbesiktning, ändringsbesiktning, kopplingsbesiktning och periodisk besiktning inom försvarmakten. I lagen eller med stöd av den kan det föreskrivas om undantag från registrerings- och besiktningsskyldigheten. Ett fordon som till exempel inte har genomgått periodisk besiktning i tid eller i vilket sådana ändringar gjorts som förutsätter besiktning utan att det förts till besiktning är automatiskt i användningsförbud.

Bestämmelsen kan betraktas som central. Försvarmakten har en särskild skyldighet att bland annat sörja för värnpliktigas säkerhet under alla grader av beredskap. Att militärfordon besiktas på behörigt sätt kan bidra till att säkerställa att användningen av militärfordonen inte medför onödig fara för liv eller hälsa.

Enligt 2 mom. kan också andra fordon vid Försvarmakten än de som avses i 1 mom. antecknas i militärfordonsregistret om det är nödvändigt till följd av deras användningsändamål. Den situationen kan till exempel uppkomma i fråga om paketbilar som Försvarmakten äger och som används i fredsbevarande uppdrag utomlands. De fordonens tekniska egenskaper avviker inte från vad som föreskrivs i fordonslagen. Till följd av att fordonet används inom Försvarmakten ska det dock antecknas i militärfordonsregistret, och det ska också annars betraktas som ett militärfordon.

I 3 mom. föreslås ingå ett bemyndigande för försvarsministeriet att utfärda förordning om vilka anordningar som är avsedda att färdas på land som inte ska registreras. Det är fråga om tekniskt enkla rörliga anordningar.

4 §. Ansvar för militärfordons skick, registrering och besiktning. Paragrafen motsvarar i huvudsak 12 § i den gällande fordonslagen. I 1 mom. föreslås det ingå en allmän bestämmelse om att Försvarmakten ansvarar för att ett militärfordon som omfattas av registreringskyldigheten

men som inte antecknats i militärfordonsregistret inte används i trafik. Vidare ansvarar Försvarsmakten för att militärfordon är besiktade enligt bestämmelser och föreskrifter samt är trafikdugliga.

Som konstateras i motiveringen till 3 §, är det fråga om en central bestämmelse bland annat för säkerheten för dem som avtjänar sin värnplikt. Skyldigheten att försvara landet är en grundlagsstadgad skyldighet, vilket ger Försvarsmakten ett särskilt ansvar att sörja för beväringarnas säkerhet under alla grader av beredskap.

2 och 3 mom. motsvarar bestämmelsen i 12 § 2 mom. i fordonslagen om fordon som framförs av ägarens eller innehavarens anställda. Liksom en arbetstagare hos ägaren eller innehavaren till ett fordon är den som framför, kör eller leder ett militärfordon inte militärfordonets ägare eller innehavare.

Enligt 2 mom. i den aktuella paragrafen ansvarar Försvarsmakten för att ett militärfordon är trafikdugligt och har genomgått service. Liksom i fråga om en arbetsgivare ansvarar den som framför, kör eller leder ett militärfordon inte för militärfordonets trafikduglighet och service, eftersom militärfordon ägs eller innehas av Försvarsmakten. Försvarsmakten har ett allmänt ansvar för sina militärfordon. Ansvar accentueras i synnerhet när beväringar använder eller åker i militärfordon.

Enligt 3 mom. i den aktuella paragrafen ska den som framför, kör eller leder fordon inom försvarsmakten utan dröjsmål underrätta innehavaren av Försvarsmaktens fordon om brister som han eller hon observerat i fordonets skick och som han eller hon inte själv kan avhjälpa. Med den som kör eller leder fordonet avses till exempel pansarfordon där den som kör inte har tillräcklig sikt runt omkring, och driften av fordonet förutsätter såväl en person som kör pansarfordonet som en chef som ger styrkommandon och som har sikt runt omkring och utanför pansarfordonet. Bestämmelsen bidrar till att förtydliga rättssäkerhetsaspekterna i fråga om militärfordons skick, registrering och besiktning.

5 §. Skyldighet att avhjälpa brister och fel. Paragrafen motsvarar i huvudsak 4 § i den gällande fordonslagen. I bestämmelsen ingår ett förbud att i trafik använda militärfordon i vilkas konstruktion eller utrustning sådana brister eller fel upptäcks som påverkar säkerheten eller miljöegenskaperna. Avgränsningen i fråga om säkerhet och miljöegenskaper innebär i praktiken att det är tillåtet att köra med ett militärfordon trots att till exempel värmeanläggningen för inluften är trasig. Däremot är till exempel ett betydande fel i den kommunikationskontakt som chefen för ett pansarfordon behöver för att ge styrkommandon till föraren en sådan brist eller ett sådant fel som avses i momentet.

Enligt 2 mom. gäller förbudet dock inte fel som upptäckts under färden, som med hänsyn till omständigheterna ska betraktas som ringa, som uppkommit under färden och som inte omedelbart kunnat observeras och avhjälpas eller som inte utan avsevärd olägenhet kan avhjälpas under färden.

I fråga om militärfordon bör det noteras att ansvaret kan fördelas på flera parter. I pansarfordon finns till exempel alltid en förare och en chef. Föraren har inte full sikt inifrån pansarfordonet, och därför framförs pansarfordonet enligt kommandon och anvisningar från pansarfordonets chef. Det inverkar också på parternas möjligheter att observera och bedöma brister och fel som upptäcks i militärfordon. Chefen för en pansarvagn kan till exempel utanför pansarvagnen se om lyktorna fungerar, medan föraren endast kan bedöma om brytaren till lyktorna fungerar på behörigt sätt. Bedömningen av hur en brist eller ett fel upptäcks är alltså en helhetsbedömning.

6 §. Militärfordons konstruktion, manöverorgan och utrustning. Paragrafens innehåll motsvarar i huvudsak 7 § 1 mom. och 13 § i fordonslagen. I paragrafen föreskrivs det om militärfordons konstruktion, manöverorgan och utrustning, som hos militärfordon som används i trafik ska vara säkra att använda.

I 1 mom. finns grundläggande bestämmelser om vilken nivå tekniska krav ett militärfordon ska uppfylla. Huvudregeln är att ett militärfordon åtminstone ska uppfylla de tekniska krav som gällde när militärfordonet först togs i bruk.

När militärfordonstekniken utvecklas är det klart att minimikravnivån höjs. Därför kan också tekniska krav som träder i kraft efter tidpunkten för det första ibruktage tillämpas, vilket också konstateras i bestämmelsen. Det gör det möjligt att uppdatera militärfordon så att de uppfyller de nyaste tekniska kraven.

Också cybersäkerheten ska beaktas som en del av de tekniska kraven på militärfordon. Cybersäkerheten beaktas redan inom Försvarens verksamhet också vid fullgörandet av Försvarens lagstadgade uppgifter. Därför behöver cybersäkerheten inte uttryckligen beaktas i bestämmelsen, till skillnad från fordonslagen. I militärfordon är det inte heller fråga om system som påverkar trafiksäkerheten.

Den grundregeln utgör utgångspunkten till exempel för bestämmelserna om överensstämmelse med kraven för militärfordon som importeras begagnade och om ändring av militärfordon. I fråga om begagnade militärfordon, delar, systems, komponenters och separata tekniska enheters överensstämmelse med kraven föreskrivs det liksom i tidigare bestämmelser att vid bedömningen av överensstämmelsen med kraven får sådant naturligt slitage till följd av användning beaktas som inte har mer än obetydlig inverkan på säkerheten.

Bestämmelsen behövs eftersom de tekniska kraven på militärfordon gäller nya fordon och det i kravnivån har beaktats att egenskaperna i någon mån försämras under normal användning av militärfordonet. Försämringen beror till exempel på att bromsarnas friktionsytors slits, egenskaperna hos ljudisoleringsmaterial försvagas och ytorna på glas och lyktor blir mattare. Det föreskrivs om de tillåtna gränserna för naturligt slitage till exempel i bestämmelserna och föreskrifterna om periodisk besiktning inom Försvarens makt. Det förutsätts inte att ett militärfordon ska vara i nyskick, men också naturligt slitage tillåts endast till en viss gräns. Huvudstabens tekniska granskningsavdelning ska ställa upp gränsvärden, och när de överskrids ska ingen ytterligare förändring godkännas. Genom bestämmelsen förtydligas det också att det till exempel vid reparationer efter kollisioner får användas delar i gott skick från ett begagnat militärfordon som motsvarar de skadade delarna, trots att de inte längre till alla delar uppfyller kraven på nya delar.

I 2 mom. ingår en förteckning på miniminivån för militärfordons säkerhetsutrustning, som ska finnas i militärfordon oberoende av när de tagits i bruk. I *1 punkten* föreskrivs det om styrinrättningen. Den ska vara pålitlig och funktionssäker.

Enligt *2 punkten* ska motordrivna militärfordon ha en färdbröms, och i *3 punkten* föreskrivs det att militärfordon ska ha däck och fälgar eller band eller medar som motsvarar den belastning de utsätts för.

Enligt *4 punkten* ska motordrivna militärfordon ha ett brandsäkert bränslesystem och elsystem, och enligt *5 punkten* ska militärfordon ha behövliga strålkastare och lyktor, reflektorer och reflekterande identifieringsskyltar.

Enligt 6 punkten ska militärfordon ha en varningstriangel, om militärfordonets största tekniskt tillåtna totalmassa överskrider 825 kilogram.

I 7 punkten föreskrivs det om tillräcklig sikt framåt, åt sidorna och bakåt för föraren, eller för pansarfordon för den som leder fordonet. Tillräcklig sikt bakåt för föraren eller den som leder ett pansarfordon får vid behov ordnas med hjälp av backspeglar eller något annat motsvarande system.

Enligt 8 punkten ska militärfordon försedda med vindruta ha behövliga anordningar för att säkerställa sikten genom vindrutan i alla väderförhållanden. Det avser till exempel vindrutetorkare och avfrostningssystem.

Enligt 9 punkten ska militärfordon ha behövliga anordningar och konstruktioner för att skydda andra vägtrafikanter vid sammanstötningar. Med lätta militärfordon avses främst militärfordon med två eller tre hjul samt terrängfordon.

Enligt 10 punkten ska motordrivna militärfordon ha en ljudsignalanordning.

Enligt 11 punkten ska motordrivna militärfordon ha en hastighetsmätare, och enligt 12 punkten ska fyr- eller flerhjuliga motordrivna militärfordon ha en backningsanordning.

Enligt 13 punkten ska militärfordon ha konstruktioner som säkerställer en tillräcklig styrförmåga, tillräckliga kurvkörnings- och bromsningsegenskaper samt vändbarhet. Kravet är grundregeln såväl för att godkänna militärfordon för trafik som för att garantera säkerheten vid ändringar på militärfordon.

I 14 punkten föreskrivs det om tillräcklig fri markhöjd, vilket gäller militärfordon med hjul. Kravet är grundregeln i synnerhet vid ändringar på militärfordon. Huruvida den fria markhöjden är tillräcklig beror på militärfordonet och på omständigheterna i det enskilda fallet, men som en allmän princip kan det anses att ett militärfordon inte får gå sönder för att det stöter mot sådana hinder som det vanligen möter med beaktande av dess användningsändamål, till exempel stenar i terrängen eller brunnslock på vägen. Ett militärfordons fria markhöjd ska vara sådant att det vid behov kan köras i terrängen.

Enligt 15 punkten ska lastutrymmet i militärfordon som används för godstransport ha sådana konstruktioner och sådan utrustning som är säker och som lämpar sig för den last som transporteras samt surrnings- och fästanordningar som används för surring och säkring av last. Det innefattar också säkring av växellastkorgar och havscontainrar på fordon samt säkring av gods och anordningar i dem. Det är den grundläggande bestämmelsen för närmare bestämmelser och föreskrifter om lastutrymme i militärfordon som används för transport av gods och till exempel om fästpunkter för last.

I 16 punkten föreskrivs det att släpade militärfordon och militärfordon som används för att dra ett släpfordon ska ha en funktionssäker och hållbar kopplingsanordning. Det är den grundläggande bestämmelsen för bestämmelser och föreskrifter om kopplingsanordningar som används mellan ett släpande militärfordon och släpade militärfordon eller fordon.

Enligt 3 mom. anses begagnade militärfordon uppfylla kraven enligt 1 och 2 mom., om militärfordonen uppfyller de tekniska krav som gällde i Finland vid tidpunkten för det första ibruktagandet eller därefter.

Tidigare har föreskrifter om och tekniska krav på militärfordon grundat sig på fordonslagen och på undantag från den som det föreskrivits om genom förordning av försvarsministeriet. Undantag från Transport- och kommunikationsverkets föreskrifter har kunnat göras genom huvudstabens föreskrifter. Tekniska krav har också ställts upp i internationella militära standarder. Huruvida de tekniska kraven uppfylls ska också bedömas utifrån dem.

I 4 mom. ingår bemyndiganden för huvudstabens tekniska granskningsavdelning att meddela föreskrifter. Som exempel på militärfordons utrustning kan nämnas stridslyktor. Dessutom kan undantag till exempel beviljas från kravet på hastighetsmätare för militärfordon vilkas största strukturella hastighet är högst 25 kilometer i timmen.

7 §. Identifieringsnummer för militärfordon. I 1 mom. föreskrivs det om identifieringsnummer i form av ett allmänt krav på konstruktion och utrustning. Som identifieringsnummer godkänns ett identifieringsnummer som tillverkaren eller huvudstabens tekniska granskningsavdelning gett. § Identifieringsnumret ska bevisligen och permanent märkas ut på militärfordonet på ett synligt ställe. Om identifieringsnumret skadas eller avlägsnas, ska numret märkas ut på nytt på militärfordonet.

Enligt 2 mom. ska huvudstabens tekniska granskningsavdelning i militärfordonsregistret anteckna de åtgärder som ska vidtas i fråga om identifieringsnumret och dess eventuella nya placering.

3 mom. innehåller ett bemyndigande för försvarsministeriet att utfärda en förordning.

I 4 mom. ingår ett bemyndigande för huvudstabens tekniska granskningsavdelning att meddela föreskrifter.

8 §. *Särskilda krav på fordon inom Försvarsmakten och militärfordonskombinationer som används vid Försvarsmaktens specialtransporter.* Paragrafen motsvarar i huvudsak 19 § i den gällande fordonslagen, med beaktande av särdragen hos specialtransporter inom Försvarsmakten. Specialtransporter inom Försvarsmakten är ofta av betydande storlek (avviker i regel från övrig trafik), och de genomförs enligt plan. I samband med större övningar informeras det offentligt om transporter och den olägenhet de medför för trafiken. Mängden specialtransporter är dock inte så stor att det lönar sig för Försvarsmakten att skaffa i fordonslagen avsedda specialtransportfordon och varningsfordon, utan i stället får dem är det ändamålsenligt att använda fordon inom Försvarsmakten som i så stor utsträckning som möjligt har likadana märkningar, varningslyktor och andra varningsanordningar som i fordonslagen avsedda specialtransportfordon och varningsfordon. Inget hindrar heller att Försvarsmakten vid specialtransporter använder specialtransportfordon eller varningsfordon enligt fordonslagen.

I 1 mom. ingår en allmän bestämmelse om märkningar, varningslyktor och andra motsvarande varningsanordningar för fordon inom Försvarsmakten som används vid specialtransporter inom Försvarsmakten. De ytterligare märkningar som krävs utöver de allmänna märkningar som krävs av fordon inom Försvarsmakten förhindrar att specialtransporter inom Försvarsmakten orsakar olägenheter och fara för andra vägtrafikanter. I momentet ingår dessutom ett bemyndigande för huvudstabens tekniska granskningsavdelning att meddela föreskrifter.

I 2 mom. finns en grundläggande bestämmelse om Försvarsmaktens varningsfordon som används vid Försvarsmaktens specialtransporter, i vilken det föreskrivs om massa, fordonsklass, krav på sikt och varningsanordningar för Försvarsmaktens varningsfordon. Det fordon som används kan vara ett fordon inom Försvarsmakten eller ett militärfordon. I momentet ingår dess-

utom ett bemyndigande för huvudstabens tekniska granskningsavdelning att meddela föreskrifter. Momentet berör uttryckligen de krav som ställs på Försvarmaktens varningsfordon, och det utesluter därmed inte möjligheten att vid behov använda i fordonslagen avsedda varningsfordon vid Försvarmaktens specialtransporter.

I 3 mom. ingår ett bemyndigande för huvudstabens tekniska granskningsavdelning att meddela föreskrifter.

9 §. Myndigheter inom försvarförvaltningen. I paragrafen föreskrivs det om myndighetsfunktioner inom försvarförvaltningen som berör militärfordon och internationella militärfordon. Liksom i nuläget med stöd av grundlagen, står Försvarmakten under försvarsministeriets ledning och tillsyn. Ledningen sker bland annat genom resultatavtalsprocessen.

I Försvarmaktens nuvarande organisation har tillsynen, kontrollen och styrningen av militärfordons och internationella militärfordons tekniska egenskaper samt bemyndigandet att meddela tekniska normer anförtrotts huvudstabens tekniska granskningsavdelning. När denna lag träder i kraft närmar sig huvudstabens tekniska granskningsavdelnings ställning inom Försvarmakten vad som föreskrivs i fordonslagen om Transport- och kommunikationsverkets uppgifter.

Vidare bör det noteras att försvarsministeriet i egenskap av högsta myndighet inom förvaltningsområdet har en skyldighet att övervaka Försvarmaktens verksamhet och vid behov administrativt gripa in om ministeriet upptäcker lagstridigheter eller något annat förfarande som kan äventyra en behörig användning av eller säkerheten hos militärfordon eller huvudstabens tekniska granskningsavdelnings oberoende ställning.

Brister som upptäcks i Försvarmaktens verksamhet åtgärdas normalt genom administrativa förfaranden, genom militärt disciplinförfarande eller i sista hand genom realisering av straffrättsligt ansvar till exempel enligt lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarmakten. Huvudstabens tekniska granskningsavdelning är en del av Försvarmakten och är föremål för Försvarmaktens interna laglighets tillsyn.

I 1 mom. finns en informativ bestämmelse om försvarsministeriets styrning och tillsyn. Liksom i nuläget med stöd av 68 § i grundlagen utför försvarsministeriet bland annat tillsyn över resurser och normer. Till den delen är bestämmelsen informativ.

Resultatavtal och resultatmål är viktiga styrningsverktyg. Framöver ska huvudstabens tekniska granskningsavdelning uttryckligen beaktas i resultatavtalet och resultatmålen mellan försvarsministeriet och Försvarmakten.

Enligt 2 mom. ska huvudstabens tekniska granskningsavdelning handha myndighetsuppgifter avseende militärfordon och internationella militärfordon samt andra tillsynsuppgifter avseende anskaffning och användning av fordon som innehåller av Försvarmakten. Enligt bestämmelsen är huvudstabens tekniska granskningsavdelning den enda instansen i Finland som handhar myndighetsuppgifter som avser militärfordon och internationella militärfordon. Dessutom ska huvudstabens tekniska granskningsavdelning utöva allmän tillsyn över anskaffningen och användningen av fordon inom Försvarmakten.

I 3 mom. föreskrivs det närmare om huvudstabens tekniska granskningsavdelnings uppgifter. Till uppgifterna hör övervakning och främjande av trafiksäkerheten och militärfordonens tekniska utveckling för Försvarmaktens del. Dessutom meddelar huvudstabens tekniska granskningsavdelning, som ovan nämns, tekniska föreskrifter inom sitt verksamhetsområde inom ramen för den föreskrivna befogenheten. I denna proposition föreslås ett flertal bemyndiganden

för huvudstabens tekniska granskningsavdelning att meddela föreskrifter. I den föreslagna ändringen av fordonslagen föreslås det dessutom att i fordonslagen tas in ett bemyndigande för huvudstabens tekniska granskningsavdelning att meddela föreskrifter.

I 4 mom. föreskrivs det om chefen för huvudstabens tekniska granskningsavdelning, som ansvarar för utvecklingen av den verksamhet som avses i 2 mom. samt för dess resultat och måluppfyllelse. Tillräckligt oberoende, i synnerhet i tillsyns- och inspektionsverksamheten samt när föreskrifter meddelas, förutsätter att chefen för den tekniska granskningsavdelningen inte utses av Försvarmakten, och det är ändamålsenligt att utnämningssrätten anförtros försvarsmi-
nisteriet. Det förutsätter en ändring av statsrådets förordning om försvarmakten.

I 5 mom. föreskrivs det om fordonsinspektörernas ställning. Försvarmakten är en omfattande organisation, och därför förutsätter en ändamålsenlig organisering av besiktningsverksamheten för militärfordon att fordonsinspektörer stationeras vid förvaltningsenheter inom Försvarmakten. Fordonsinspektörerna fullgör sina uppgifter enligt denna lag under huvudstabens tekniska granskningsavdelnings ledning och tillsyn. Av fordonsinspektörer krävs rättigheter att utföra besiktningar inom Försvarmakten, om vilket det föreskrivs i försvarsministeriets förordning som utfärdats med stöd av 2 § 2 mom. i lagen om fordonsbesiktningsverksamhet. Kraven beskrivs närmare i specialmotiveringen till 2 §.

Fordonsinspektörer ska uppfylla de krav som beskrivs ovan för att godkännas av huvudstabens tekniska granskningsavdelning. Till vilken förvaltningsenhet inom Försvarmakten en fordonsinspektör hör har ingen betydelse, och till exempel en tjänsteinnehavare vid huvudstabens tekniska granskningsavdelning kan vara fordonsinspektör om fullgörandet av uppgifterna inte medför jäv.

Uppgiften som fordonsinspektör förutsätter oberoende och objektivitet. Därför ska en fordonsinspektör i sitt arbete fästa särskild vikt vid jäv, och en fordonsinspektör får inte inspektera fordon för vilket han eller hon har underhållsansvaret eller i vars underhåll eller service han eller hon deltagit. Jävsfrågorna ska beaktas när verksamheten planeras och organiseras.

I 6 mom. ingår ett bemyndigande för huvudstabens tekniska granskningsavdelning att meddela föreskrifter. Huvudstabens tekniska granskningsavdelning får meddela närmare föreskrifter om hur fordonsinspektörsverksamheten ska ordnas inom Försvarmakten. I föreskriften kan närmare normer meddelas om organiseringen av fordonsinspektörernas arbete samt om vid vilken förvaltningsenhet inom Försvarmakten fordonsinspektören ska placeras.

2 kap. Klassificering av militärfordon

10 §. Klassificering av militärfordon. Militärfordon kan inte klassificeras i kategorier enligt fordonslagen, och de bör klassificeras med beaktande av militärfordons tekniska särdrag.

Enligt 1 mom. tillämpas på militärfordon till följd av deras militära användningsändamål tekniska krav som avviker från de tekniska krav som bestäms enligt den i fordonslagen föreskrivna klassificeringen.

Militärfordon avviker ofta tekniskt i betydande grad från bestämmelserna om klassificering av fordon i fordonslagen, till exempel till följd av bepansring och beväpning. Ett militärfordons klassificering är alltid knuten till Försvarmaktens lagstadgade uppgifter och till ett militärt användningsändamål.

Enligt 2 mom. kan också ett i fordonslagen avsett fordon inom Försvarmakten klassificeras som militärfordon, om det är nödvändigt till följd av dess användningsändamål. I sådana situationer är det främst fråga om användning av sedvanliga fordon till exempel i krishanteringsoperationer, där till exempel vanliga paketbilar behövs. De tekniska kraven på de fordonen avviker inte från vad som föreskrivs i fordonslagen men till följd av hur fordonen används är åtgärder enligt fordonslagen, såsom besiktning, inte möjliga att utföra enligt kraven i fordonslagen.

Klassificeringen innebär att ett sådant fordon inom Försvarmakten kan registreras i militärfordonsregistret, och på det tillämpas bestämmelserna enligt denna lag bland annat i fråga om periodisk besiktning inom Försvarmakten.

Med nödvändighet avses att ett fordon inom Försvarmakten annars inte kan användas för fullgörande av Försvarmaktens lagstadgade uppgifter och att det inte är möjligt eller ekonomiskt befogat att använda något annat militärfordon. Också de krav som ställs på fordonet i fordonslagen och hur de i praktiken fullgörs i den aktuella uppgiften ska beaktas. Exempelvis vid militär krishantering kan det finnas praktiska hinder för att låta besikta ett fordon enligt fordonslagen, och därför kan det vara nödvändigt att besikta fordonet enligt den lag som nu föreslås.

I 3 mom. föreslås ett bemyndigande för försvarsministeriet att utfärda förordning. Bestämmelsen motsvarar bestämmelsen om klassificering av militärfordon i den upphävda fordonslagen (1090/2002). I den upphävda fordonslagen fanns ett omfattande bemyndigande för försvarsministeriet att genom förordning utfärda bestämmelser som avvek från fordonslagen. I försvarsministeriets förordning om militärfordon (180/2006) föreskrivs det bland annat om pansarfordon och specialfordon. Utöver vad som nämns ovan ska i den nya klassificeringsförordningen bland annat klassificeras terrängfordon, militärsläpvagn och militärpolisfordon samt övriga utryckningsfordon inom Försvarmakten. Författningstekniskt ska klassificeringarna i så stor utsträckning som möjligt motsvara de bestämmelser om klassificering av fordon som ingår i fordonslagen eller utfärdats med stöd av den.

Bemyndigandet att utfärda förordning gäller också sådana tvingande situationer som avses i 2 mom. och klassificering av där avsedda fordon som militärfordon. Det är inte ändamålsenligt att i förordningen avvika från de krav avseende klassificering som föreskrivs i eller med stöd av fordonslagen.

I 4 mom. föreslås ingå ett bemyndigande för huvudstabens tekniska granskningsavdelning att meddela föreskrifter. Bemyndigandet att meddela föreskrifter berör framför allt underkategorier av militärfordon och andra tekniska frågor i samband med klassificeringen. I de närmare föreskrifterna ska Transport- och kommunikationsverkets föreskrifter om motsvarande fordonskategorier beaktas i så stor utsträckning som möjligt. Transport- och kommunikationsverkets föreskrifter kan till exempel gälla bårar i bårbilar och hur de ska fästas i fordonet.

11 §. Motsvarighet för militärfordon. I 1 mom. föreslås ingå en grundläggande bestämmelse. Enligt bestämmelsen ska militärfordon i regel iaktta vägtrafikreglerna. Eftersom det inte finns några särskilda vägtrafikregler, såsom trafikmärken, som gäller militärfordon ska vid användningen av militärfordon de regler iakttas som gäller de andra fordon än militärfordon som i fråga om konstruktion och användningsändamål så nära som möjligt motsvarar militärfordonet i fråga. Vid bedömningen av vilka vägtrafikregler som ska tillämpas ska försiktighetsprincipen iakttas, och i en eventuell tolkningssituation ska det alternativ väljas som leder till den striktaste tolkningen.

I 2 mom. föreslås ingå ett bemyndigande för huvudstabens tekniska granskningsavdelning att meddela föreskrifter. Eftersom militärfordon inte kan klassificeras enligt fordonslagen och eftersom vägtrafikreglerna utgår från definitioner och klassificeringar i fordonslagen föreslås det att huvudstabens tekniska granskningsavdelning ska meddela närmare föreskrifter om motsvarighet mellan klassificeringar för militärfordon och i fordonslagen avsedda fordon. I vägtrafiken finns till exempel inga särskilda trafikmärken för pansarvagnar som motsvarar lastbilar, och i vägtrafiken ska de iaktta samma begränsningar som gäller lastbilar.

12 §. Utryckningsfordon inom försvarsmakten. I paragrafen definieras Försvarsmaktens utryckningsfordon. Försvarsmaktens utryckningsfordon är åtminstone militärpolisfordon, militärambulanser och Försvarsmaktens ambulansbilar.

I 32 § i fordonslagen finns allmänna bestämmelser om utryckningsfordon. Att i fordonslagen ta in detaljerade hänvisningar till vissa av Försvarsmaktens utryckningsfordon är inte ändamålsenligt, eftersom det föreslås att militärfordon uttryckligen lämnas utanför fordonslagens tillämpningsområde. Däremot föreslås i lagförslag 2 i denna proposition att en hänvisning till militärfordonslagen tas in i vägtrafiklagen.

Försvarsmaktens utryckningsfordon är utrustade med en varningslykta med blått blinkande ljus och en ljudsignalanordning för utryckningsfordon. Vid ändringen av fordonslagen beaktas Försvarsmaktens utryckningsfordon i paragrafen om utryckningsfordon, vilket innebär att Försvarsmaktens utryckningsfordon också omfattas av vägtrafikens tillämpningsområde. I vägtrafiklagen föreskrivs det bland annat om fri passage för utryckningsfordon som avger larm- och ljussignaler.

3 kap. Typgodkännande av militärfordon.

I kapitlet föreskrivs det om typgodkännande av militärfordon. Syftet med förfarandet för typgodkännande av militärfordon motsvarar vad som i fordonslagen föreskrivs om typgodkännande, vilket innebär att varje anskaffat militärfordon inte behöver godkännas och placeras i en militärfordonskategori utan typgodkännandet görs för ett militärfordon och alla motsvarande militärfordon kan antecknas i militärfordonsregistret på basis av typgodkännandet.

Förfarandet är enklare än förfarandet för godkännande enligt fordonslagen. Det är motiverat, eftersom Försvarsmakten är den enda instans i Finland som får skaffa, använda och inneha militärfordon. Militärfordon skaffas inte slumpmässigt, utan anskaffningarna sker centraliserat och i anskaffningsprocessen beaktas redan i förväg i stor utsträckning tekniska frågor som gäller militärfordon.

13 §. Typgodkännandemyndighet inom Försvarsmakten. I 1 mom. föreskrivs det att huvudstabens tekniska granskningsavdelning är typgodkännandemyndighet för militärfordon i Finland. Till skillnad från fordonslagen föreslås det att i denna lag används termen typgodkännandemyndighet för militärfordon för att distinktionen i förhållande till godkännandemyndigheten enligt fordonslagen ska vara så tydlig som möjlig.

14 §. Typgodkännande av militärfordon. I 1 mom. föreskrivs det om beviljande av typgodkännande av militärfordon. Ett villkor för beviljande av typgodkännande är överensstämmande med underlaget och att de krav som ställts upp uppfylls.

I 2 mom. föreskrivs det om vad som ska kontrolleras vid typgodkännande av militärfordon. Bestämmelsen motsvarar i huvudsak 43 § 2 mom. i fordonslagen.

Enligt 3 mom. ska ett intyg utfärdas över typgodkännande av militärfordon. Ett typgodkännande av militärfordon kan också vara villkorligt.

I 4 mom. föreslås ingå ett bemyndigande för huvudstabens tekniska granskningsavdelning att meddela föreskrifter. De föreskrifter som meddelas kan till exempel beröra processen för typgodkännande av militärfordon och hur ett typgodkännande enligt fordonslagen kan godkännas som utgångspunkt för ett typgodkännande av militärfordon. Det sistnämnda innebär också att ett typgodkännande enligt fordonslagen genomförs till ett visst skede.

4 kap. Militärfordonsregistret och registrering av militärfordon.

15 §. Militärfordonsregistrets användningsändamål och innehåll. I 1 mom. finns allmän bestämmelse om registrets informationsinnehåll. Militärfordonsregistret förs för skötseln av de uppgifter som föreskrivs i lagen om Försvarsmakten och som föreskrivs eller bestäms med stöd av den. Militärfordon har per definition samband med Försvarsmaktens lagstadgade uppgifter, och de skaffas för skötseln av de uppgifterna.

Formuleringen om tekniska uppgifter i momentet avser sedvanliga anteckningar som görs i registret och andra uppgifter på motsvarande nivå. Att underhålla och utveckla militärfordonsregistret är i huvudsak en uppgift för huvudstabens tekniska granskningsavdelning.

I 2 mom. nämns de uppgifter som ska antecknas i militärfordonsregistret. Det bör noteras att inga personuppgifter antecknas i militärfordonsregistret, eftersom Försvarsmakten äger militärfordonen och de inte innehåller av någon enskild person annat än under den tid ett uppdrag förutsätter.

I registret antecknas bland annat uppgifter som de besiktningar som föreskrivs i denna lag.

I militärfordonsregistret kan också antecknas uppgifter om andra fordon inom Försvarsmakten som registrerats i trafik- och transportregistret. På dessa fordon, register och registeranteckningar tillämpas i huvudsak bestämmelserna om registret i fråga, men andra behövliga uppgifter om dessa fordon kan antecknas i militärfordonsregistret.

I 3 mom. ingår ett bemyndigande för huvudstabens tekniska granskningsavdelning att meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som ska antecknas i militärfordonsregistret. Sådana uppgifter är till exempel anteckningar om besiktningar.

16 §. Den som ansvarar för användningen. Bestämmelsen är delvis informativ, och den motsvarar 90 § i fordonslagen om den som ansvarar för användningen av en bil. Enligt 1 mom. ansvarar huvudstabens tekniska granskningsavdelning för användningen av militärfordon. Som ansvarig för användningen kan antecknas en person som hör till avdelningens avlönade personal. Tjänsteinnehavaren ska ha tillgång till uppgifter om vilka personer som har rätt att framföra fordon inom Försvarsmakten. En bot som föreläggs ett militärfordons förare lämnas exempelvis till den som ansvarar för användningen, som utreder ärendet ytterligare för att sända boten vidare och för eventuella fortsatta åtgärder, såsom inledande av militärt disciplinförfarande.

Bestämmelsens tillämpningsområde är mer omfattande än i 90 § i fordonslagen, som enbart gäller de fordon som nämns där. Inom Försvarsmakten ska det därför finnas någon som ansvarar också för andra fordon inom Försvarsmakten.

Bestämmelsen påverkar inte tillämpningen av 90 § i fordonslagen i fråga om fordon inom Försvarsmakten.

17 §. Registerkort. I bestämmelsen föreskrivs det om registerkort. Registerkort motsvarar i huvudsak vad som föreskrivs om registreringsintyg i fordonslagen. I registerkortet antecknas väsentliga uppgifter om granskning av tekniska uppgifter om militärfordonet och bland annat vilka militärfordon och fordon militärfordonet får dra. På registerkortet i ett militärfordon ser till exempel en beväring som framför militärfordonet snabbt vilka tekniska och andra egenskaper militärfordonet har och vilka militärfordon och andra fordon som får kopplas till det.

I 1 mom. föreskrivs det om givande av registerkort till militärfordonets innehavare, det vill säga en förvaltningsenhet inom Försvarmakten, i samband med första registrering inom Försvarmakten eller ändringsregistrering inom Försvarmakten.

Enligt 2 mom. får i fordonet medföras en av en fordonsinspektör till riktigheten bestyrkt kopia av registerkortet. Eftersom militärfordon inte har några huvudsakliga förare, är risken för att registerkortet ska förkomma större än för andra fordon. Därför kan det anses motiverat att en kopia av registerkortet placeras i militärfordonet.

I 3 mom. föreskrivs det om registerkortets innehåll.

I 4 mom. föreslås ingå ett bemyndigande för huvudstabens tekniska granskningsavdelning att meddela föreskrifter. I föreskrifterna ska det bland annat anges på vilket material registerkortet ska skrivas ut på, och det ska vara tillräckligt hållbart för användningsändamålet.

18 §. Registreringsskyltar och registreringstecken inom Försvarmakten. Enligt 1 mom. utfärdas för militärfordon som genomgår första registrering i Försvarmakten ett registreringstecken inom Försvarmakten som identifierar militärfordonet och som kan märkas ut på en registreringsskylt inom Försvarmakten eller målas på militärfordonet. I regel kvarstår registrerings-tecknet oförändrat under militärfordonets hela livscykel, tills det slutligen tas ur bruk. Med användning avses i bestämmelsen användning av fordon i enlighet med deras användningsändamål, som beroende på fordonet också kan innefatta användning i terräng och till exempel över-skridande av vattendrag. Som skada betraktas inte normalt slitage till följd av sådan användning, även om det förutsätter att en registreringsskylt eller ett målat registreringstecken repareras eller ersätts.

Registreringstecken och registreringsskyltar inom Försvarmakten ska vara klart urskiljbara och skilja sig från andra registreringsskyltar och registreringstecken. I praktiken genomförs detta genom den gula färgen på registreringsskyltar inom Försvarmakten och genom att registreringstecknet i de flesta fall är en nummerserie utan bokstäver.

Det föreslagna 2 mom. innehåller ett bemyndigande för försvarsministeriet att utfärda en förordning.

I 3 mom. ingår ett bemyndigande för huvudstabens tekniska granskningsavdelning att meddela föreskrifter.

19 §. Fastsättning av registreringsskyltar inom Försvarmakten och utmärkning av registreringstecken inom Försvarmakten. I paragrafen föreskrivs det om fastsättning av registreringsskyltar inom Försvarmakten och utmärkning av registreringstecken inom Försvarmakten. Enligt 1 mom. får registreringsskyltar inom Försvarmakten inte fästas eller registreringstecken inom Försvarmakten märkas ut på ett militärfordon innan militärfordonet har genomgått första registrering.

Enligt 2 mom. får ett registreringstecken märkas ut redan före den första registreringen, men det ska vara täckt före den första registreringen.

Enligt 3 mom. ska registreringsskyltar inom Försvarsmakten och registreringstecken inom Försvarsmakten vara av sådant material eller annars märkas ut så att de inte skadas när militärfordonet används. Bestämmelsens syfte är att säkerställa identifieringen av militärfordon i så stor utsträckning som möjligt under alla omständigheter.

I 4 mom. föreslås ett bemyndigande för försvarsministeriet att utfärda förordning. Militärfordon kan till sin konstruktion avvika mycket från i fordonslagen avsedda fordon. Därför är det möjligt att det på militärfordon inte finns någon motsvarande plats för registreringsskyltar som på fordon enligt fordonslagen. Därför kan det bli nödvändigt att montera registerskyltar på militärfordon där de kan fästas permanent. Närmare bestämmelser om var registreringsskyltar inom Försvarsmakten ska fästas eller registreringstecken inom Försvarsmakten märkas ut för olika kategorier av militärfordon utfärdas genom förordning av försvarsministeriet.

20 §. Användning av registreringsskyltar och registreringstecken inom Försvarsmakten. I 1 mom. ingår ett allmänt förbud att på militärfordon fästa eller använda andra skyltar eller märkningar som på ett vilseledande sätt påminner om en registreringsskylt inom Försvarsmakten, ett registreringstecken inom Försvarsmakten eller någon stats nationalitetsbeteckning.

Enligt 2 mom. ska registreringsskyltar inom Försvarsmakten och registreringstecken inom Försvarsmakten kunna läsas utan svårighet i trafiken. Bestämmelsen ska också beaktas i försvarsministeriets förordning som avses i 18 § 3 mom.

21 §. Avförande av militärfordon ur militärfordonsregistret. Enligt 1 mom. ska för ett fordon som ska antecknas i trafik- och transportregistret och som tidigare varit antecknat i militärfordonsregistret ska göras en registeranteckning om avförande av militärfordonet ur militärfordonsregistret.

Situationer när militärfordon överläts till privatpersoner eller andra är ovanliga i förhållande till antalet militärfordon. De flesta militärfordon används tills de i praktiken blir obrukbara.

I vissa fall kan situationen dock vara den att militärfordon säljs till utomstående, till exempel till andra stater eller till samlare. I den sistnämnda situationen ska militärfordonet givetvis fråntas funktionsförmågan för militärt bruk, och köparen svarar för att det tidigare militärfordonet kan antecknas i trafik- och transportregistret enligt fordonslagen. Enligt 2 mom. ska registerskyltarna inom Försvarsmakten returneras till den som utför registreringar inom Försvarsmakten och registreringstecknet inom Försvarsmakten avlägsnas när militärfordonet avförs ur militärfordonsregistret. En anteckning om avförande av militärfordonet görs i registerkortet.

22 §. Förflyttningstillstånd inom Försvarsmakten. Enligt 1 mom. kan en fordonsinspektör bevilja förflyttningstillstånd inom Försvarsmakten för ett i militärfordonsregistret antecknat militärfordon som är belagt med användningsförbud eller getts körförbud. Förflyttningstillstånd ges för militärfordon som redan tidigare registrerats i militärfordonsregistret och som har yttre identifieringstecken såsom registreringsskyltar inom Försvarsmakten eller registreringstecken inom Försvarsmakten.

Som grund nämns i momentet bland annat körning till besiktning eller till en verkstad. Andra särskilda skäl enligt 4 punkten är till exempel att militärfordonet används i en parad, i en militär uppvisning eller vid en filminspelning.

Enligt 2 mom. kan förflyttningstillstånd beviljas för användning av ett militärfordon i trafik, trots att militärfordonet inte genomgått första besiktning, en anmälan om avställning av militärfordonet gjorts till militärfordonsregistret eller militärfordonet är i användningsförbud eller getts körförbud. I fråga om militärfordon som är i användningsförbud är det främst fråga om körning av militärfordonet till reparation, och i fråga om militärfordon som getts körförbud om körning av militärfordonet till reparation och besiktning.

Enligt 3 mom. får förflyttningstillstånd inom Försvarsmakten beviljas för högst 21 dagar. Utgångspunkten är att tidsperioden ska vara så kort som möjligt, och en längre tid förutsätter vägande skäl.

Enligt 4 mom. får ett militärfordon som används med stöd av förflyttningstillstånd inom Försvarsmakten endast lastas med material som är avsett för de användningsändamål som avses i 1 mom. Lasten ska alltså ha samband med 1) körning till besiktning eller en verkstad, 2) förflyttning av ett importerat militärfordon från införelseorten till utförelseorten, 3) testning av militärfordonet eller av utrustning som har nära samband med militärfordonet, eller 4) förflyttning av militärfordonet av något annat särskilt skäl än de som avses i 1–3 punkten. Detsamma gäller situationer när förflyttningstillståndet gäller ett dragande militärfordon och ett släpat militärfordon eller ett militärfordon och ett släpat fordon samt deras last.

Enligt 5 mom. beviljas förflyttningstillstånd inom Försvarsmakten skriftligen till militärfordonet, där den som framför eller kör militärfordonet kan visa upp tillståndet vid behov.

23 §. Förflyttningsmärke inom Försvarsmakten. Enligt 1 mom. kan en fordonsinspektör bevilja förflyttningsmärken inom Försvarsmakten för ett i militärfordonsregistret antecknat militärfordon som är belagt med användningsförbud eller getts körförbud. Till skillnad från förflyttningstillstånd inom Försvarsmakten som avses i 22 § beviljas förflyttningsmärken för militärfordon som inte har några utåt synliga identifieringstecken, och som till exempel inte ännu antecknats första gången i militärfordonsregistret.

Som grund nämns i momentet bland annat körning till besiktning eller till en verkstad. Andra särskilda skäl enligt 4 punkten är till exempel att militärfordonet används i en parad, i en militär uppvisning eller vid en filminspelning.

Enligt 2 mom. ska förflyttningsmärken inom Försvarsmakten fästas och märkas ut på motsvarande sätt som registreringsskyltar inom Försvarsmakten ska fästas och registreringstecken inom Försvarsmakten ska märkas ut. På så sätt säkerställs det att det i synnerhet i trafiken kan verifieras att militärfordonet får användas.

I praktiken kommer förflyttningsmärken i fråga till exempel för militärfordon som inte ännu registrerats och som ska köras från importstället till platsen för registreringsbesiktningen.

3 mom. gäller situationer när ett militärfordon inte har antecknats i militärfordonsregistret eller har ställts av. I sådana fall ska registreringsskyltar inom Försvarsmakten och registreringstecken inom Försvarsmakten täckas över eller avlägsnas från militärfordonet för den tid förflyttningsmärkena används.

Förflyttningsmärkena ska avlägsnas från militärfordonet när förflyttningstillståndets giltighetstid löper ut och återlämnas utan dröjsmål. En anteckning om återlämnandet ska göras i militärfordonsregistret.

I 4 mom. föreslås ett bemyndigande för försvarsministeriet att utfärda förordning.

I 5 mom. föreslås ingå ett bemyndigande för huvudstabens tekniska granskningsavdelning att meddela föreskrifter.

5 kap. Besiktning av militärfordon

24 §. Registreringsbesiktning inom Försvarmakten. Enligt 1 mom. ska ett i militärfordonsregistret antecknat militärfordon ha godkänts vid en registreringsbesiktning inom Försvarmakten. Registreringsbesiktning är en förutsättning för anteckning i militärfordonsregistret.

I 2 mom. föreskrivs det om registerkortets innehåll. Det är väsentligt att militärfordonet överensstämmer med bestämmelser och föreskrifter. Det innebär till exempel bestämmelser om klassificering av militärfordon som utfärdas genom förordning av statsrådet samt föreskrifter som huvudstabens tekniska granskningsavdelning meddelar med stöd av den förordningen.

Enligt 3 mom. ska fordonsinspektören ge militärfordonets innehavare, det vill säga förvaltningsenheten inom Försvarmakten, ett registerkort över registreringsbesiktningen. Del I av registerkortet innehåller tekniska uppgifter om militärfordonet, och del II används som handling för registreringsanmälan.

I 4 mom. föreslås ingå ett bemyndigande för huvudstabens tekniska granskningsavdelning att meddela föreskrifter. Bemyndigandet gäller bland annat besiktningens innehåll samt situationer när ett typgodkänt militärfordon ska föras till registreringsbesiktning inom Försvarmakten. I de sistnämnda situationerna ska föreskriften följa vad som föreskrivs i fordonslagen och med stöd av den om skyldighet att registreringsbesikta fordon.

25 §. Ändringsbesiktning inom Försvarmakten. I 1 mom. föreskrivs det om situationer när ett militärfordon ska föras till ändringsbesiktning innan det används i trafik. Det är främst fråga om situationer när ändringar gjorts i militärfordonet och det inte längre motsvarar de uppgifter som antecknats i militärfordonsregistret.

I 2 mom. ingår ett bemyndigande för huvudstabens tekniska granskningsavdelning att meddela föreskrifter. Närmare föreskrifter kan till exempel meddelas om i vilka konkreta situationer ett militärfordon ska föras till ändringsbesiktning.

26 §. Kopplingsbesiktning inom Försvarmakten. I 1 mom. föreskrivs det om skyldigheten att kopplingsbesikta militärfordon. Utgångspunkten är att en militärfordonskombination och en fordonskombination i vilken ett militärfordon ingår ska föras till kopplingsbesiktning inom Försvarmakten i de fall som särskilt anges i bestämmelsen. I andra fall behöver en kombination inte föras till särskild kopplingsbesiktning. Det bör noteras att skyldigheten att genomgå kopplingsbesiktning enligt bestämmelsen inte gäller sådana kombinationer enligt de föreskrivna villkoren i vilka ett militärfordon är dragande fordon eller ingår i fordonskombinationen. Sådana kombinationer som avses i momentet kan bland annat vara kombinationer av specialfordon inom Försvarmakten och bogserade artilleripjäser samt ett dragande militärfordon och en släpvagn som antecknats i trafik- och transportregistret. I bestämmelsen utesluts inte heller den situationen att ett fordon som antecknats i trafik- och transportregistret drar ett militärfordon. Den sistnämnda situationen kan eventuellt konkretiseras under undantagsförhållanden.

När det i momentet bland annat hänvisas till allmänt använda kopplingar, avses till exempel kopplingar enligt fordonslagen.

I 2 mom. föreslås ingå ett bemyndigande för huvudstabens tekniska granskningsavdelning att meddela föreskrifter. Föreskrifterna ska i så stor utsträckning som möjligt följa vad som i fordonslagen eller med stöd av den föreskrivs om kopplingsbesiktning av fordon.

27 §. Periodisk besiktning inom Försvarmakten. Periodisk besiktning är viktig för upprätthållandet av militärfordons trafikduglighet och skick.

I 1 mom. föreskrivs det att alla militärfordon ska genomgå periodisk besiktning, om det inte är fråga om ett militärfordon som ska genomgå årsinspektion. Det föreskrivs om vilka militärfordon som ska genomgå periodisk besiktning med stöd av 4 mom. Alla andra militärfordon ska genomgå årsinspektion.

Periodisk besiktning ska utföras årligen, första gången senast ett år från militärfordonets ibruktagningsdag. Därefter kan periodisk besiktning ske vid en fritt valbar tidpunkt, dock senast ett år efter senaste besiktningdag.

I 2 mom. föreskrivs det om vissa fall när den sista möjliga dagen för periodisk besiktning inte ändras.

I 3 mom. föreskrivs det om i vilka situationer den periodiska besiktningen ska godkännas. I bestämmelsen nämns allvarliga fel eller brister. Med stöd av 5 mom. utfärdar huvudstabens tekniska granskningsavdelning närmare föreskrifter om klassificeringen av fel och brister. I bestämmelsen nämns också situationer som förutsätter ändringsbesiktning.

I 4 mom. ingår ett bemyndigande för försvarsministeriet att utfärda förordning. I bemyndigandet att utfärda förordning nämns militärfordon som inte är i operativt bruk. Det avser militärfordon som inte används aktivt, utan som snarare har historiskt eller musealt värde. Dessa militärfordon kan jämföras med museifordon enligt fordonslagen, och det är inte ändamålsenligt att de omfattas av normal periodisk besiktning för militärfordon.

I 5 mom. föreslås ingå ett bemyndigande för huvudstabens tekniska granskningsavdelning att meddela föreskrifter. Bemyndigandet gäller tekniska frågor såsom den periodiska besiktningens innehåll samt klassificering av fel och brister, vilket blir en viktig föreskrift.

Föreskriften om fel och brister ska i så stor utsträckning som möjligt motsvara 154 § i fordonslagen och Transport- och kommunikationsverkets föreskrifter som meddelas med stöd av den. Närmare föreskrifter ska åtminstone meddelas 1) om obetydliga fel och brister som inte har betydande inverkan på fordonets säkerhet eller på miljön, 2) allvarliga fel och brister som kan äventyra fordonets säkerhet eller påverka miljön eller medför fara för andra vägtrafikanter, samt 3) farliga fel och brister som direkt och omedelbart äventyrar säkerheten eller påverkar miljön.

Också annars ska föreskrifterna i så stor utsträckning som möjligt följa fordonslagen och det som föreskrivs eller bestäms med stöd av den i fråga om periodisk besiktning av fordon.

28 §. Förbud att använda militärfordon som inte genomgått periodisk besiktning. 1 mom. kompletterar skyldigheten till periodisk besiktning. Ett militärfordon som inte genomgått periodisk besiktning inom föreskriven tid är belagt med användningsförbud.

Enligt 2 mom. kan en fordonsinspektör i situationer som avses i 1 mom. ge skriftligt tillstånd att köra militärfordonet till en bestämmelseort, till reparation eller till besiktning.

I 3 mom. ingår ett bemyndigande för huvudstabens tekniska granskningsavdelning att meddela föreskrifter om tillstånd som avses i 2 mom.

29 §. Avbrytande av besiktning inom Försvarmakten. I 1 mom. föreskrivs det om situationer är en besiktning inom Försvarmakten ska avbrytas. Grunderna har samband med att militärfordonet inte kommer till besiktningen inom Försvarmakten i förväntat skick, såsom att militärfordonet inte kan identifieras eller att militärfordonet har ändrats i sådan omfattning ska föras till ändringsbesiktning inom Försvarmakten.

Enligt 2 mom. kan ett militärfordons registeruppgifter rättas till om det är fråga om ett obetydligt fel, såsom ett skrivfel, och därmed kan den periodiska besiktningen fortsätta utan ändringsbesiktning. Felaktiga tekniska uppgifter kan också bero på att militärfordonets färg avviker från det som antecknats i militärfordonsregistret.

I 3 mom. föreskrivs det att en avbruten periodisk besiktning eller efterkontroll får slutföras inom två månader efter att den avbröts. Den föreskrivna tiden är en månad längre än enligt motsvarande bestämmelse i fordonslagen. Militärfordon får inte användas fritt, utan det bestäms alltid särskilt inom förvaltningsenheten om användningen av dem och om vem som får använda ett militärfordon. Det får inte heller bestämmas att ett militärfordon som är belagt med användningsförbud ska användas.

Ställvis kan det vara mer utmanande att få tag på de reservdelar som krävs för reparation av militärfordon än i fråga om fordon som antecknats i trafik- och transportregistret, och därför kan en frist på två månader anses motiverad. En avbruten besiktning ska slutföras vid samma besiktningställe.

30 §. Meddelande av körförbud vid besiktning inom Försvarmakten. I 1 mom. föreskrivs det att om det hos ett militärfordon upptäcks farliga fel eller brister, ska militärfordonet inte endast underkännas vid besiktningen utan också beläggas med körförbud.

Enligt 2 mom. ska felen och bristerna i militärfordonet avhjälpas och militärfordonet godkännas vid besiktning innan det igen får användas i trafik. Det föreskrivs om undantag i 23 §.

Enligt 3 mom. ska fordonsinspektören anteckna ett körförbud i registerkortet och i militärfordonsregistret.

31 §. Avhjälpande av fel och brister som upptäckts vid periodisk besiktning inom Försvarmakten. Enligt 1 mom. får en fordonsinspektör ge ett skriftligt tillstånd så att ett fordon kan köras till en lämplig bestämmelseort, till reparation eller till besiktning.

2 mom. motsvarar det gällande 158 § 1 mom. i fordonslagen. Enligt 2 mom. ska de fel och brister som ligger till grund för att ett militärfordon som underkänts vid periodisk besiktning inom Försvarmakten men som inte belagts med körförbud avhjälpas så snart som möjligt. De brister som avses i paragrafen är så kallade reparationsuppmanningsfel. Fristen för detta avhjälpande ska bedömas utifrån vad som är objektivt möjligt så snart som det är teoretiskt möjligt. Den absoluta fristen för avhjälpandet bestäms enligt 32 §.

Enligt momentet ska de fel och brister som konstateras vid periodisk besiktning inom Försvarmakten avhjälpas inom skälig tid. Här avses sådana fel och brister som inte leder till att militärfordonet underkännas vid periodisk besiktning inom Försvarmakten.

32 §. Rätt att använda ett militärfordon som underkänts vid periodisk besiktning inom Försvarmakten. Om ett militärfordon som underkänts vid periodisk besiktning inom Försvarmakten inte belagts med körförbud, ska felen och bristerna i militärfordonet avhjälpas så snart som möjligt enligt 31 §. Om de fel och brister som ligger till grund för underkännandet inte har avhjälpats och militärfordonet inte har godkänts vid besiktning inom Försvarmakten inom den föreskrivna tiden, får militärfordonet inte användas i trafik.

Enligt 1 mom. får ett militärfordon användas i trafik högst en månad efter att det underkänts vid periodisk besiktning. Om militärfordonet inte inom den ovannämnda perioden godkänns vid en efterkontroll eller vid periodisk besiktning, får militärfordonet endast användas i trafik med en fordonsinspektörs tillstånd för att föras till besiktning.

I 2 mom. föreskrivs det om fordonsinspektörens rätt att ge ett intyg med stöd av vilket ett militärfordon som vid periodisk besiktning inom Försvarmakten belagts med körförbud får köras till närmaste ställe där det kan repareras på ändamålsenligt sätt. I intyget ska det nämnas vart och hur fordonet får köras samt för hur lång tid intyget är i kraft.

33 §. Efterkontroll inom Försvarmakten. Paragrafen motsvarar i huvudsak 162 § i den gällande fordonslagen. I 1 mom. föreskrivs det om att ett militärfordon som underkänts vid besiktning inom Försvarmakten kan godkännas vid efterkontroll inom Försvarmakten. Med besiktning inom Försvarmakten avses alla slags besiktningar av militärfordon.

Efterkontroll inom Försvarmakten kan då utföras inom två månader. Tidsfristen är en månad längre än den som föreskrivs i fordonslagen, eftersom leveranstiderna i synnerhet i fråga om reservdelar för militärfordon inte nödvändigtvis motsvarar dem som gäller för fordon enligt fordonslagen.

Tidsfristen på två månader börjar när militärfordonet underkänns första gången. Om militärfordonet inte inom den tiden godkänns vid efterkontroll, ska militärfordonet genomgå ny besiktning.

Enligt 2 mom. ska vid efterkontroll inom Försvarmakten kontrolleras de kontrollområden i militärfordonet inom vilka fel eller brister konstaterades vid besiktningen eller vid föregående efterkontroll.

Enligt 3 mom. kan vid efterkontroll också kontrolleras fel eller brister till följd av vilka fordonet ska underkännas vid de besiktningar inom Försvarmakten som nämns i momentet. Misstanke räcker för att en besiktning ska utföras. Bestämmelsen kan anses striktare än vad som allmänt gäller för efterkontroll av fordon. I fråga om militärfordon påverkas inte medborgarnas grundläggande fri- och rättigheter eller rättssäkerhet, och därför är striktare och mer exakta bestämmelser möjliga.

34 §. Användning av militärfordon som inte genomgått besiktning av beredskapsskäl. I paragrafen föreskrivs det om situationer när militärfordon som inte genomgått periodisk besiktning tas i bruk för att höja och effektivisera beredskapen. Det är fråga om situationer när undantagsförhållanden inte ännu råder, men det till följd av förändringar i Finlands säkerhetsmiljö är motiverat att också militärfordon som inte genomgått periodisk besiktning tas i bruk eller förflyttas till de platser där de behövs med tanke på beredskapen.

Enligt 1 mom. får chefen för huvudstaben, kommandören för armén, kommandören för marinen, kommandören för flygvapnet eller chefen för Försvarmaktens logistikverk fatta beslut om att

ta i bruk lagrade militärfordon. I bruktagande av lagrade militärfordon som inte genomgått periodisk besiktning kan inte anses utgöra ett så betydande ingrepp i individens rättigheter eller äventyra trafiksäkerheten i sådan mån att beslutet inte kan fattas av de instanser som anges i bestämmelsen. Liksom annars, ansvarar Försvarsmakten för militärfordonens skick.

Enligt momentets andra mening är en förutsättning att militärfordonet har lagrats efter den periodiska besiktningen och att det inte har använts utom i samband med lagringen. Lagringen inbegriper service och istandsättning under lagringen samt säkerställandet av att det lagrade militärfordonet vid behov kan bli användningsdugligt med kort varsel. Detta och lagringsarrangemangen kan förutsätta obetydlig användning av militärfordonet. På så vis förhindras också att militärfordonet vid användningen orsakas slitage, fel eller brister som ska granskas vid periodisk besiktning.

I 2 mom. föreskrivs det om en särskild skyldighet enligt vilken det när militärfordon som avses i paragrafen tas i bruk särskilt ska säkerställas att militärfordonets bromsar, styrning och manöverorgan samt lyktor fungerar. De kan anses vara viktiga kontrollområden med avseende på trafiksäkerheten.

I 3 mom. föreslås ingå ett bemyndigande för huvudstabens tekniska granskningsavdelning att meddela föreskrifter. Som grund för föreskrifterna kan användas de föreskrifter av Transport- och kommunikationsverket som är tillämpliga på den verksamhet som nämns i paragrafen.

35 §. Årsinspektion. I paragrafen föreskrivs det om inspektion av de militärfordon som inte omfattas av periodisk besiktning. Årsinspektion är ett lättare förfarande än periodisk besiktning inom Försvarsmakten. Det kan anses motiverat, eftersom de militärfordon som ska genomgå årsinspektion bland annat är enklare och lättare till sin konstruktion än de militärfordon som ska genomgå periodisk besiktning. Årsinspektionsskyldigheten är dock striktare än enligt fordonslagen, eftersom inspektionsskyldigheten enligt fordonslagen endast berör fordon som ska genomgå årsbesiktning.

Enligt 2 mom. tillämpas på årsinspektion vad som i detta kapitel föreskrivs om periodisk besiktning inom Försvarsmakten och användning av militärfordon som inte genomgått periodisk besiktning av beredskapsskäl. I paragrafen ingår en förteckning över till vilka delar de bestämmelser som avses ovan ska tillämpas på årsinspektion.

Enligt 3 mom. kan huvudstabens tekniska granskningsavdelning besluta att ingen årsinspektion ska utföras, om trafikdugligheten till följd av fordonets enkla konstruktion kan säkerställas på något annat sätt.

Enligt 4 mom. meddelar huvudstabens tekniska granskningsavdelning närmare föreskrifter om kontrollområden för årsinspektionen och om bedömningsgrunderna för dem.

6 kap. Tillsynskontroll av fordon inom Försvarsmakten

I kapitlet föreskrivs det om tillsynskontroll inom Försvarsmakten. Det är fråga om kontroll av fordon inom Försvarsmakten på allmän väg eller någon annanstans, vid vilken bland annat de tekniska uppgifterna om och lastningen av fordon inom Försvarsmakten kan kontrolleras. Föremål för tillsynskontroll inom Försvarsmakten är fordon om vilka Försvarsmakten har bestämmanderätt samt personer som står under Försvarsmaktens ledning och tillsyn, som Försvarsmakten också annars har rätt att leda och övervaka. Försvarsmakten har också information om

var fordonen rör sig, och därför kan kontrollerna riktas effektivt och ingen nämnvärd olägenhet uppkommer för andra vägtrafikanter.

Av de skäl som anges ovan kan bestämmelsen betraktas som informativ. Eftersom kontrollerna kan ske utanför Försvarmaktens områden är det dock ändamålsenligt att uttryckligen föreskriva om tillsynskontroller inom Försvarmakten.

Bestämmelsernas syfte är att förbättra trafiksäkerheten och stärka verksamhetsförutsättningarna för de tjänsteinnehavare som övervakar Försvarmaktens tekniska säkerhet.

36 §. Tillsynskontroll inom Försvarmakten. I 1 mom. föreskrivs det om tekniska kontrollområden. Till dem hör skicket hos fordon inom Försvarmakten till den del det inverkar på trafiksäkerheten och miljön, samt de uppgifter som antecknats i militärfordonsregistret eller trafik- och transportregistret.

I 2 mom. finns detaljerade bestämmelser om tillsynskontrollens innehåll. Där ingår bland annat visuell kontroll, kontroll av tekniskt skick och kontroll av körätten för dem som framför, kör och leder fordon.

Enligt 3 mom. en anteckning om ett förläggande av körförbud som avses i 41 § antecknas i militärfordonets besiktningkort eller registerkort eller i militärfordonsregistret.

Enligt 4 mom. kan en fordonsinspektör utföra tillsynskontroller inom Försvarmakten. Vid behov kan också andra sakkunnig engageras vid tillsynskontroller, men de har inga egentliga självständiga rättigheter vid kontrollerna. En fordonsinspektör kan till exempel i samband med kontroll av körätten visa upp handlingarna för en sakkunnig som har närmare kännedom om kör rätt.

37 §. Stoppande av fordon inom Försvarmakten och fordonsinspektörens rättigheter. Enligt 1 mom. är den som kör, framför eller leder ett fordon inom Försvarmakten skyldig att stanna ett fordon inom Försvarmakten på tecken av en fordonsinspektör. Skyldigheten motsvarar den som föreskrivs för fordon enligt fordonslagen. Skyldigheten att stanna gäller enbart fordon inom Försvarmakten, och andra fordon har alltså ingen sådan skyldighet.

När lagen träder i kraft krävs stark kommunikation av Försvarmakten för att tillsynskontroller inom Försvarmakten inte ska medföra onödiga olägenheter för andra vägtrafikanter och för att andra vägtrafikanter ska förstå att ignorera order att stanna som berör fordon inom Försvarmakten.

I 2 mom. föreskrivs det att den som framför, kör eller leder ett fordon inom Försvarmakten ska tillåta att tillsynskontroller inom Försvarmakten utförs. De som nämns ovan är i varje händelse skyldiga att följa order, och underlåtelse att följa order leder till militärt disciplinförfarande. Bestämmelsen kan betraktas som informativ.

I 3 mom. föreskrivs det om skyldigheterna för den som framför, kör eller leder ett fordon inom Försvarmakten samt om rättigheterna för fordonsinspektörer och sakkunniga som deltar i tillsynskontroller vid utförandet av tillsynskontroller.

Också en privat instans som utför besiktningar inom Försvarmakten, och som har tillräcklig kunskap till exempel om besiktning av fordon inom Försvarmakten, kan vara sakkunnig.

38 §. Utförande av tillsynskontroller. Enligt 1 mom. kan tillsynskontroller inom Försvarmakten utföras på vägar eller på andra platser där fordon inom Försvarmakten ska uppfylla kraven enligt denna lag eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Det kan också informeras om kontrollen i förväg. Huvudstabens tekniska kontrollavdelning kan till exempel meddela att kontrollen i synnerhet berör lastning, och då får enbart meddelandet en positiv effekt på iakttagandet av bestämmelserna om lastning inom Försvarmaktens organisation.

Den föreslagna bestämmelsens syfte är att förvaltningsenheterna inom Försvarmakten inte ska veta när fordon inom Försvarmakten blir föremål för tillsynskontroller. Sakkunniga som utför besiktningar inom Försvarmakten kan delta i inspektionerna enligt behov. och teknisk kontrollutrustning såsom mobila bromsdynamometrar och mätutrustning för avgasutsläpp kan användas. För att undvika att teknisk utrustning flyttas ut på vägen kan fordon inom Försvarmakten vid behov för tillsynskontrollen visas till ett närbeläget besiktningställe som Försvarmakten också annars kan använda för besiktning av sina fordon.

I 2 mom. föreslås det ingå en bestämmelse om jämlikt bemötande och undvikande av oskälig olägenhet. Särskild vikt ska fästas vid de frågor som nämns i bestämmelsen, eftersom tillsynskontroller inom Försvarmakten enbart berör fordon inom Försvarmakten. I synnerhet kontroller som utförs på allmän väg förutsätter att det tydligt meddelas att kontrollen inte berör andra vägtrafikanter.

I 3 mom. föreskrivs det om samarbete med polisen. Polisen har allmän behörighet på allmän väg, och därför ska polisen för undvikande av konflikter och andra oklarheter vid behov i förväg underrättas om tillsynskontroller inom Försvarmakten och kontrollen som helhet ska planeras i samarbete med polisen i synnerhet för att förhindra att andra vägtrafikanter orsakas fara och oskälig olägenhet. Det är klart att samarbetet med polisen i synnerhet i verksamhetens inledande skede ska vara tätare än senare när verksamheten etablerats. I synnerhet när större tillsynskontroller inom Försvarmakten planeras, såsom så kallade motormarscher, eller om tillsynskontroller inom Försvarmakten ordnas på vägar med livlig trafik eller annan rusning ska tröskeln att kontakta polisen vara låg.

Det kan förmodas att tillsynskontroller inom Försvarmakten inte utförs så väldigt ofta, utan de får framför allt en preventiv effekt.

39 §. Rapport över tillsynskontroll inom Försvarmakten. I paragrafen föreskrivs det om rapport över tillsynskontroll inom Försvarmakten. Enligt 1 mom. ska innehavaren av ett fordon inom Försvarmakten, det vill säga den förvaltningsenhet inom Försvarmakten som är innehavare, lämna en rapport över iakttagelser vid tillsynskontrollen. I rapporten får innehavaren nödvändiga uppgifter för att kunna vidta nödvändiga åtgärder. Rapporten kan å andra sidan också visa att situationen är utmärkt.

I 2 mom. ingår ett bemyndigande för huvudstabens tekniska granskningsavdelning att meddela föreskrifter.

7 kap. Särskilda bestämmelser.

40 §. Internationella militärfordon i Finland. I paragrafen föreskrivs det om de krav som ställs på internationella militärfordon när de befinner sig i Finland. I nuläget grundar sig bestämmelserna om internationella militärfordon på tolkning av internationella avtal. För ett internationellt militärfordon som vistas i Finland krävs också tillstånd enligt territorialövervakningslagen.

I 1 mom. talas det om främmande staters och internationella organisationers fordon. Med internationella organisationer avses bland annat Förenta Nationerna och andra internationella organisationer. Fordonet ska också vara sådant att det förutsätter tillstånd enligt territorialövervakningslagen. I annat fall behandlas fordonet enligt fordonslagen.

På de fordon som avses i bestämmelsen tillämpas de bestämmelser och föreskrifter som gäller militärfordon. Internationella förpliktelser som binder Finland kan innebära undantag från detta. Internationella förpliktelser kan till exempel bero på egna standarder eller andra föreskrifter hos en internationell organisation till vilken Finland har anslutit sig.

Enligt 2 mom. bedömer huvudstabens tekniska granskningsavdelning överensstämmelsen med kraven och godkänner internationella militärfordon och kombinationer där de ingår för användning på väg eller någon annanstans i Finland. Godkännandet kan göras i samma sammanhang som ett tillstånd enligt territorialövervakningslagen beviljas eller övervägs. Godkännandet avser ett förfarande i vilket ett internationellt militärfordons duglighet för användning i Finland och dess överensstämmelse med kraven bedöms. Vid bedömningen ska det fästas vikt vid det internationella militärfordonets mått och massa samt andra egenskaper, och de ska jämföras med militärfordon som används i Finland samt med eventuella begränsningar som gäller användningen av dem. Godkännandet gäller framför allt huruvida det internationella militärfordonet över huvud taget får användas i Finland, och i synnerhet på allmän väg.

I 2 mom. förtecknas dessutom krav på internationella militärfordon. Enligt 1 och 2 punkten ska ett internationellt militärfordon ha besiktats och kontrollerats på behörigt sätt i den sändande staten samt vara godkänt av en myndighet i den sändande staten. Den sändande staten ansvarar för att dess militärfordon genomgått nödvändiga åtgärder för att säkerställa deras skick och säkerhet.

Enligt 3 punkten ska ett internationellt militärfordon vara säkert att använda i trafik, vilket innebär att fordonet ska kunna användas i trafik också i den sändande staten och också ska kunna godkännas för användning i trafik i Finland. Bedömningen kan grunda sig på vilka länder som är sådana att fordon från dem i allmänhet får användas i Finland.

Enligt 4 punkten ska ett internationellt militärfordon också vara jämförbart med en klassificering för militärfordon som tillämpas i Finland. Det är fråga om bedömning av internationella militärfordons tekniska egenskaper i förhållande till den klassificering av militärfordon som gäller i Finland. Med andra ord ska det i försvarsministeriets förordning om klassificering av militärfordon finnas en klass som motsvarar det aktuella fordonet, eller så ska det internationella militärfordonet kunna klassificeras enligt klassificeringen för militärfordon i Finland. Ett exempel på ett jämförbart fordon kan vara pansarvagnar som kan anses vara väldigt snarlika mellan stater som bedriver militärt samarbete med Finland.

I 5 punkten nämns internationella eller andra militära standarder som försvarsministeriet godkänt. Med stöd av 2 mom. fattar försvarsministeriet ett beslut om sådana militära standarder.

I punkten nämns också internationella militära standarder som binder Finland och andra militära standarder. Det avses internationella avtal som Finland anslutit sig till, och de militära standarder som förpliktar medlemsstaterna med stöd av dem. Militära standarder är tekniska dokument som berör tekniska egenskaper.

I 3 mom. föreskrivs det om försvarsministeriets beslut om de militära standarder som godkänts för tillämpning i Finland. Beslutet gäller inte implementering av militära standarder, utan vilka

tekniska krav huvudstabens tekniska granskningsavdelning kan tillämpa till exempel vid typ-godkännande av militärfordon och som grund för föreskrifter om andra tekniska krav. Som grund för godkännande av militära standarder kan huvudstabens tekniska granskningsavdelning meddela föreskrifter som motsvara de militära standarderna, och försvarsministeriet kan beakta de tekniska krav som anges i standarderna till exempel i försvarsministeriets förordning om klassificering av militärfordon. Godkännandet av militära standarder förpliktar inte till att beakta de omständigheter som nämns i standarderna som sådana, och den nationella prövningsrätten är fortfarande omfattande.

I 4 mom. ingår ett bemyndigande för huvudstabens tekniska granskningsavdelning att utfärda föreskrifter om internationella militärfordons jämförbarhet med klassificeringen för militärfordon. Bedömningen gäller huruvida ett internationellt militärfordon i Finland till exempel ska klassificeras som pansarvagn eller terrängfordon. Via jämförbarheten bestäms också vilka trafikregler ett internationellt militärfordon ska iakttas, vilket i fråga om militärfordon föreskrivs i 11 § i lagförslaget.

41 §. Föreläggande om körförbud för fordon inom Försvarsmakten. Paragrafen motsvarar i huvudsak 198 § i fordonslagen. Enligt 1 mom. kan ett fordon inom Försvarsmakten meddelas körförbud eller användningen av det förhindras i trafik eller annanstans, om det vid en tillsynskontroll inom Försvarsmakten eller annars konstateras att ett fordon inom Försvarsmakten till sin konstruktion eller utrustning eller till sitt skick inte uppfyller de krav som föreskrivs eller bestäms. Ju allvarigare fara bristande överensstämmelse med kraven skulle medföra, desto mer motiverat är det att meddela körförbud. Körförbud kan också meddelas om ett fordon inom Försvarsmakten är i användningsförbud eller om ett fordon inom Försvarsmakten har använts i strid med bestämmelser eller föreskrifter om registrering eller om temporär eller tillfällig användning av oregistrerade fordon inom Försvarsmakten i trafik.

Hänvisningen till lag i 1 mom. avser den lagstiftning som tillämpas på fordonet i fråga. I fråga om militärfordon är det fråga om militärfordonslagen och i fråga om andra fordon inom Försvarsmakten om fordonslagen eller någon annan tvingande lagstiftning.

Fordonsinspektörens befogenhet är jämförbar med polisens allmänna behörighet i fråga om fordon inom Försvarsmakten.

Befogenheten enligt bestämmelsen att förhindra användning av fordon inom Försvarsmakten gäller användningen av fordonen i Försvarsmaktens verksamhet. Exempelvis ett fordon som Försvarsmakten hyr kan alltså beläggas med körförbud i Försvarsmaktens bruk, men i samband med att fordonet återlämnas kan det användas i uthyrarens övriga verksamhet. Uthyraren ansvarar för sin åsikt om huruvida körförbudet inom Försvarsmakten är motiverat.

I 2 mom. föreskrivs det om ytterligare åtgärder som kan vidtas i fråga om militärfordon utöver dem som avses i 1 mom. Användning av militärfordonet kan förhindras genom att registrerings-skyltarna eller förflyttningsmärkena samt registerkortet eller fördflyttningstillståndet avlägsnas eller genom att registreringstecknen täcks över eller med andra behövliga metoder.

I 3 mom. föreskrivs det om fordonsinspektörens rätt att meddela skriftligt tillstånd i en situation när fordonsinspektören förhindrar användning av ett fordon inom Försvarsmakten. Tillståndet kan gälla körning av ett fordon inom Försvarsmakten till en lämplig bestämmelseort, till reparation eller till besiktning.

I 4 mom. föreskrivs det om fordonsinspektörens rätt att meddela körförbud om konstruktionen hos ett fordon inom Försvarsmakten har ändrats så att det ska föras till ändringsbesiktning.

42 §. Förhindrande av användning av fordon inom Försvarmakten som är obesiktade eller inte är i skick. Paragrafen motsvarar i huvudsak 199 § i den gällande fordonslagen. I paragrafen föreskrivs det om praktiskt förhindrande av användning av fordon inom Försvarmakten och om till vem till exempel avlägsnade registreringsskyltar ska lämnas samt om anteckning om körförbud. Vidare föreskrivs det om när registreringsskyltarna åter får fästas.

Enligt 2 mom. ska ett körförbud utan dröjsmål antecknas i militärfordonsregistret.

I 3 mom. föreskrivs det om fordonsinspektörens rätt att bevilja tillstånd att köra ett fordon inom Försvarmakten exempelvis till reparation eller till förvaring.

43 §. Föreläggande om kontrollbesiktning inom Försvarmakten. Paragrafen motsvarar i huvudsak 200 § i fordonslagen. Paragrafen gäller såväl militärfordon som i trafik- och transportregistret antecknade fordon i Försvarmaktens bruk.

I fråga om föreläggandet ska det fästas vikt vid om det är fråga om ett militärfordon, något annat fordon som Försvarmakten äger eller till exempel ett hyrt fordon, för vilket den som hyr ut fordonet särskilt bedömer om fordonet ska föras till kontrollbesiktning utifrån de synpunkter Försvarmakten framför. I det sistnämnda fallet kan Försvarmakten enligt den föreslagna lagen inte meddela några förelägganden som förpliktar en tredje part om inget annat har överenskomits i hyresavtalet.

Militärfordon föreläggs kontrollbesiktning inom Försvarmakten, om vilken det föreskrivs närmare i 43 §, och andra fordon inom Försvarmakten föreläggs kontrollbesiktning enligt fordonslagen. I fråga om militärfordon ska föreläggandet antecknas i militärfordonsregistret. I militärfordonsregistret finns också uppgifter om fordon inom Försvarmakten som antecknats i trafik- och transportregistret.

Föreläggandet är förpliktande inom Försvarmakten.

I 1 mom. föreskrivs det om när det kan bestämmas att ett fordon inom Försvarmakten ska genomgå besiktning vid ett fast besiktningställe för en grundligare kontroll. Om en fordonsinspektör anser att de fel eller brister som upptäckts hos ett fordon inom Försvarmakten kan medföra en sådan olägenhet för miljön eller en sådan säkerhetsrisk att det är motiverat att utföra en grundligare kontroll än kontroll på väg av fordon inom Försvarmakten, kan fordonsinspektören bestämma att ett militärfordon ska genomgå besiktning. En sådan grundligare kontroll kallas kontrollbesiktning.

Vid en inspektion som utförs på vägen är vanligen inte mätutrustning på samma nivå tillgänglig som vid ett fast besiktningställe. Vid inspektionen kan en misstanke uppkomma om att ett fordon inom Försvarmakten inte är i trafiksäkert skick. En sådan situation kan uppkomma till exempel vid inspektion av bromsarna eller avgasutsläppen hos en tung fordonskombination inom försvarmakten. Försvarmakten ska avtala närmare med besiktningställena om utförandet av kontrollbesiktningar inom Försvarmakten.

Fordonsinspektören ska pröva vad som är en lämplig frist för kontrollbesiktning inom Försvarmakten och meddela ett föreläggande om detta. Från och med den utsatta tiden är fordonet inom Försvarmakten belagt med användningsförbud tills det godkänns vid kontrollbesiktning inom Försvarmakten.

Till följd av skador som ett fordon fått eller av något annat särskilt skäl kan en fordonsinspektör bestämma att en sådan kontrollbesiktning inom Försvarmakten som avses i paragrafen ska utvidgas till en besiktning som motsvarar en registreringsbesiktning. Utöver sådana skador som nämns i paragrafen kan en grund för ett sådant föreläggande om besiktning vara oklarheter av något slag i fråga om identiteten hos ett fordon inom Försvarmakten.

Föreläggandet påverkas av om det är fråga om ett militärfordon eller ett fordon inom Försvarmakten som antecknats i trafik- och transportregistret. Kontrollbesiktning av militärfordon utförs inom Försvarmakten, medan kontrollbesiktning av fordon inom Försvarmakten som antecknats i trafik- och transportregistret utförs på motsvarande sätt som om ett i fordonslagen avsett fordon och besiktning av det anskaffas av en utomstående aktör.

I bägge fallen är dock föreläggandet förpliktande, eftersom fordonets användare står under Försvarmaktens orderrätt. Underlåtenhet att lyda order kan bland annat leda till militära disciplinförfaranden eller andra administrativa förfaranden.

I 2 mom. föreskrivs det om rätten att använda fordon inom Försvarmakten i trafik trots 1 mom. Enligt 2 mom. får ett fordon inom Försvarmakten användas i trafik trots användningsförbud när det förs till besiktning som det särskilt reserverats tid för.

44 §. Innehållet i kontrollbesiktning inom Försvarmakten. Enligt 1 mom. tillämpas på kontrollbesiktning inom Försvarmakten vad som föreskrivs om periodisk besiktning inom Försvarmakten.

Enligt 2 mom. ersätter kontrollbesiktning inom Försvarmakten i regel inte periodisk besiktning eller årsinspektion. Om ett militärfordon först genomgår periodisk besiktning eller årsinspektion, ersätter den dock kontrollbesiktning inom Försvarmakten.

Enligt 3 mom. kan en fordonsinspektör bestämma vilka kontrollområden som ska kontrolleras vid kontrollbesiktningen. Kontrollområdena kan bland annat antecknas i militärfordonets registerkort eller i det skriftliga föreläggandet, eller så kan behövliga uppgifter antecknas i militärfordonsregistret. Fordonsinspektören ska i militärfordonsregistret föra in de uppgifter om kontrollbesiktningen som berör militärfordonet och militärfordonets mätarställning vid besiktningstidpunkten.

4 mom. berör kontroll av skicket hos fordon inom Försvarmakten om inte en fordonsinspektör har bestämt kontrollområdena för kontrollbesiktningen. Skicket hos ett fordon inom Försvarmakten ska då kontrolleras i samma omfattning som vid periodisk besiktning.

I 5 mom. föreskrivs det om omfattningen av kontrollbesiktning av sådana fordon inom Försvarmakten som inte berörs av kravet på periodisk besiktning så att skicket hos fordonet inom Försvarmakten ska överensstämma med de bestämmelser och föreskrifter som gäller för det, vara säkert att använda i trafik och inte orsaka onödiga miljöolägenheter, samt att de uppgifter om fordonet som ska antecknas i registret är korrekta.

I 6 mom. föreskrivs det om när det kan bestämmas att ett fordon inom Försvarmakten ska genomgå besiktning för en grundligare kontroll. Till följd av skador som ett fordon fått eller av något annat särskilt skäl kan en fordonsinspektör bestämma att en sådan kontrollbesiktning inom Försvarmakten som avses i paragrafen ska utvidgas till en besiktning som motsvarar en registreringsbesiktning. Utöver sådana skador som nämns i paragrafen kan en grund för ett sådant föreläggande om besiktning vara oklarheter av något slag i fråga om identiteten hos ett fordon inom Försvarmakten.

Enligt 7 mom. ska ett fordon inom Försvarmakten underkännas vid kontrollbesiktning inom Försvarmakten, om det inte på ett tillförlitligt sätt kan identifieras.

45 §. Tillsyn över militärfordons skick och trafikduglighet. I paragrafen finns allmänna bestämmelser om tillsynen över skicket och trafikdugligheten hos militärfordon och andra fordon inom Försvarmakten. Skicket och trafikdugligheten hos militärfordon grundar sig på den lagstiftning som nu behandlas, och hos andra fordon inom Försvarmakten på fordonslagen. Dessutom är polisen, och inom sina föreskrivna verksamhetsområden Gränsbevakningsväsendet och Tullen, myndigheter med allmän behörighet.

46 §. Ikraftträdande. Lagen avses träda i kraft under 2023. Genom lagen upphävs inte försvarsministeriets förordning om militärfordon, som förblir i kraft tills vidare för att trygga en välfungerande verksamhet. Förordningen upphävs senare när huvudstabens tekniska granskningsavdelning har meddelat de föreskrifter som behövs.

47 §. Övergångsbestämmelser. Enligt 1 mom. får fordon inom Försvarmakten som tagits i bruk och godkänts för trafik före denna lag träder i kraft fortfarande användas i trafik i enlighet med de bestämmelser och föreskrifter som gäller vid ikraftträdandet.

Enligt 2 mom. får på ibrukttagandet av fordon inom Försvarmakten som ingår i upphandlingsavtal de bestämmelser och föreskrifter tillämpas som gäller vid ikraftträdandet. Upphandlingsavtal inom Försvarmakten är i regel fleråriga och består av flera delar. I upphandlingsavtalen har inte kommande ändringar i lagstiftningen kunnat beaktas, och därför bör fordon kunna tas i bruk i enlighet med de bestämmelser och föreskrifter som gällde när avtalet slöts.

Enligt 3 mom. gäller typgodkännandet för militärfordon som beviljats innan denna lag träder i kraft också efter ikraftträdandet, och på ibrukttagandet av ett typgodkänt fordon får de bestämmelser och föreskrifter tillämpas som gäller vid ikraftträdandet. Momentet har betydelse i synnerhet vid ibrukttagande av fordon som skaffas som begagnade och som genomgår typgodkännande inom Försvarmakten. Ibrukttagandet av dessa fordon sker under en lång tidperiod och i flera anskaffningspartier.

Enligt 4 mom. bestäms den sista dagen för när den första periodiska besiktningen eller årsinspektionen efter denna lags ikraftträdande för militärfordon som tagits i bruk före ikraftträdandet enligt de bestämmelser och föreskrifter som gällde vid ikraftträdandet, och därefter tillämpas bestämmelserna i denna lag.

Enligt 5 mom. tillämpas på handläggningen av ärenden so är anhängiga när denna lag träder i kraft de bestämmelser och föreskrifter som gäller vid ikraftträdandet.

7.2 Vägtrafiklagen

I lagen föreslås ändringar till följd av den föreslagna militärfordonslagen och till följd av vissa andra av Försvarmaktens uppgifter.

2 §. Definitioner. Definitionen av fordon i 21 punkten avser också militärfordon som avses i 2 § 18 punkten i förslaget till militärfordonslag i denna proposition. I fordonslagen finns inga bestämmelser om militärfordon, och därför omfattar definitionen av fordon i vägtrafiklagen inte militärfordon. Vägtrafiklagen ska fortfarande tillämpas på militärfordon som används på väg.

10 §. Fri passage för utryckningsfordon och processioner. Till 1 mom. fogas en formulering om fordon inom Försvarmakten. Till övriga delar föreslås ingen ändring av paragrafen. I 18 a

§ i lagen om försvarsmakten föreskrivs det om Försvarsmaktens säkerhetsuppgifter, som också innefattar personskyddsuppgifter. Vid personskydd garanteras säkerheten för anställda vid försvarsmakten eller för personer som hör till en främmande stats militära ledning eller representerar en internationell organisation och är försvarsmaktens gäster, när dessa behöver särskilt skydd. Behovet av särskilt skydd bedöms alltid i det enskilda fallet och ska alltid prövas och motiveras noggrant. Målet är alltid att genomföra säkerhetsuppgifter så diskret som möjligt, men det kan uppkomma situationer när fri passage är nödvändig. Dessutom ska situationerna alltid bedömas utifrån 18 b § i lagen om försvarsmakten där det föreskrivs om allmänna principer för säkerhetsuppgifter, såsom principen om minsta olägenhet. Vid utförandet av säkerhetsuppgifter samarbetar Försvarsmakten nära med polisen med stöd av 18 c § i lagen om försvarsmakten.

Enligt 1 mom. ska oberoende av de skyldigheter som anges med trafikanordningar lämnas fri passage åt utryckningsfordon och fordon inom Försvarsmakten som avger larm- och ljussignaler eller en kortege som leds av ett polisfordon, ett fordon inom Försvarsmakten eller ett fordon inom Gränsbevakningsväsendet och som avger nämnda signaler. Den som ska lämna fri passage ska vid behov köra till sidan eller stanna. Momentet motsvarar artikel 34.1 i den gällande internationella konventionen om vägtrafik.

I fråga om lämnande av fri passage betonas det i denna proposition att väjningsplikten är absolut. Det uttrycket används i bestämmelser där avsikten är att betona väjningsplikten. Vid behov ska den väjningsskyldige köra till sidan eller till och med stanna. Enligt propositionen ska fri passage inte enbart lämnas för utryckningsfordon och korteger, utan också för tåg, spårvagnar och andra på skenor framdrivna anordningar samt för fotgängare på skyddsvägar, gågator och gårdsgator.

Enligt 2 mom. får en vägtrafikan inte bryta eller hindra en kortege, en grupp av barn under ledares uppsikt eller en ordnad procession i rörelse. Enligt etablerad praxis som grundar sig på gällande lag är en truppvärdning en ordnad procession. Med hindrande avses till exempel korsande av processionen. Detta gäller dock inte förare av utryckningsfordon som avger larm- och ljussignaler.

2 mom. motsvarar artikel 26.1 i den gällande internationella konventionen om vägtrafik.

89 §. Terrängtrafik och fordon inom Försvarsmakten. I 2 mom. ändras termen militärfordon till fordon inom Försvarsmakten. I lagförslag 1 i denna proposition definieras termen fordon inom Försvarsmakten så att den omfattar alla fordon som Försvarsmakten äger eller innehar, oavsett om de antecknats i trafik- och transportregistret eller i militärfordonsregistret. Enligt den upphävda fordonslagen fick bestämmelser som avvek från fordonslagen utfärdas genom förordning av försvarsministeriet, vilket innebar att också fordon vid Försvarsmakten som antecknats i trafik- och transportregistret kunde definieras som militärfordon. I lagförslag 1 i denna proposition frångås detta, och definitionen av militärfordon samt registreringen förtydligas i förhållande till fordonslagen. Den nya militärfordonslagen syftar dock inte till att förändra nuläget i förhållande till vägtrafiklagen, utan samma möjligheter till undantag gäller fortfarande samma fordonspark inom Försvarsmakten som i nuläget.

I lagförslag 1 i denna proposition är syftet att trygga en självständig och oberoende befogenhet för huvudstabens tekniska granskningsavdelning vid tillsynen över den tekniska säkerheten hos fordon inom Försvarsmakten, och för avdelningen föreslås ett omfattande bemyndigande att meddela föreskrifter. Därför är det ändamålsenligt att i 2 mom. nämna huvudstabens tekniska granskningsavdelning som en instans som meddelar föreskrifter. Grunden för att föreskriva om

undantag är fortfarande nödvändighet, som grundar sig på den särskilda konstruktionen hos eller användningsändamålet för fordon inom Försvarsmakten.

Enligt 2 mom. får bestämmelser om sådana undantag som är nödvändiga av försvarsskäl från bestämmelserna i 5 kap. om användning av fordon inom Försvarsmakten eller fordonskombinationer där de ingår utfärdas genom förordning av försvarsministeriet. Bemyndigandet i bestämmelsen är noga avgränsat och exakt, eftersom detaljerade bestämmelser om de undantag som avses i 2 mom. finns i 3 mom. Bestämmelsen grundar sig på en princip enligt vilken undantag från vägtrafiklagen får göras i enskilda fall som är nödvändiga för landets försvar, dock så att försvarsförvaltningen åläggs att själv sörja för skyldigheter som motsvarar de bestämmelser det görs undantag från, vilket också föreskrivs i 2 och 3 mom.

Det får föreskrivas om undantag om det är nödvändigt för landets försvar. Med landets försvar avses i bestämmelsen utförande av Försvarsmaktens lagstadgade uppgifter. Försvarsmaktens uppgifter förutsätter ofta användning av sådana fordon som till sin konstruktion eller sitt användningsändamål avviker från de fordon som annars allmänt används i trafik. Också om det fordon som används i och för sig tillhandahålls på den allmänna marknaden, kan dess försvarsrelaterade användningsändamål förutsätta att det föreskrivs om undantag. Utan några undantag blir det svårt eller till och med omöjligt att fullgöra Försvarsmaktens lagstadgade uppgifter.

Det är nödvändigt att avvika från bestämmelserna om användning av civila fordon i 5 kap. eftersom fordon inom Försvarsmakten i regel är avsedda för militärt bruk, vilket innebär att de kan vara försedda med utrustning som civila fordon inte har såsom beväpning eller en artilleripjäsk som dras efter fordonet. Hos fordon inom Försvarsmakten kan också konstruktionen avvika avsevärt från civila fordons konstruktion; ett exempel på detta är bepansrade fordon. I sådana fordon kan det utöver föraren finnas en chef som ansvarar för att fordonet framförs på ett säkert sätt, som har fri sikt åt olika håll från fordonet och kan ge föraren anvisningar om händelser utanför fordonet.

Riksdagens kommunikationsutskott fastställer i sitt betänkande (KoUB 9/2020 rd) att användningen av militärfordon på väg inte får medföra fara eller oskälig olägenhet för andra vägtrafikanter. På körning med militärfordon tillämpas de allmänna principerna i 2 kap. i vägtrafiklagen, bland annat principerna om skyldighet att iaktta försiktighet och vara förutseende, samt trafikreglerna. Ett militärt fordon ska också enligt 6 § användas så att dess motor eller övriga anordningar inte orsakar oskäligt buller, oskäliga luftföroreningar eller oskälig olägenhet för fordonets passagerare, andra vägtrafikanter eller omgivningen.

Utöver bemyndigandet att utfärda förordning föreskrivs det i 2 mom. att föreskrifter om användning av fordon inom Försvarsmakten och fordonskombinationer där de ingår som avviker från Transport- och kommunikationsverkets föreskrifter får meddelas genom huvudstabens tekniska granskningsavdelnings föreskrift, om det är nödvändigt till följd av deras särskilda användningsändamål eller konstruktion. Bemyndigandet för huvudstabens tekniska granskningsavdelning att meddela föreskrifter är nödvändig, eftersom det i nuläget bestäms om ett stort antal strukturella och tekniska element hos fordon genom Transport- och kommunikationsverkets föreskrift.

156 §. Andra lyktor. Det föreslås att till 1 mom. fogas en formulering om fordon inom Försvarsmakten, på motsvarande sätt som enligt motiveringen till 10 § i vägtrafiklagen.

I 1 mom. föreskrivs det om användning av en varningslykta som avger ett blinkande blått ljus. En sådan varningslykta får användas på utryckningsfordon när de används i uppdrag som förutsätter det. En sådan lykta får användas på polisfordon, Tullens fordon, Gränsbevakningsväsendets fordon och fordon inom Försvarsmakten även om fordonet inte är ett utryckningsfordon.

184 §. *Undantag från skyldigheten att iaktta trafikregler, trafikordningar och bestämmelser om användningen av fordon.* I 1 mom. föreslås ändringar föreslås ändringar till följd av Försvarsmaktens uppgifter.

Till 1 mom. 3 punkten fogas formuleringar om i 18 a § i lagen om försvarsmakten avsedda uppgifter samt om militärunderrättelsemyndigheters militära underrättelseinhämtningsuppgifter. Den förstnämnda behandlas närmare i specialmotiveringen till 10 § i vägtrafiklagen. Målet är att personskyddsuppgifter ska genomföras så diskret som möjligt, men det kan uppkomma situationer när det finns behov av att för att garantera säkerheten för en person som skyddas underlåta att iaktta trafikregler samt trafikordningar och bestämmelser om användning av fordon.

Lagen om militär underrättelseverksamhet trädde i kraft den 1 juni 2019. I den lagen definieras huvudstaben och Försvarsmaktens underrättelsetjänst som militärunderrättelsemyndigheter. För fullgörande av ett underrättelseuppdrag kan information inhämtas genom metoder för underrättelseinhämtning, såsom systematisk observation och förtäckt verksamhet. Utövandet av de befogenheter som nämns ovan kan bland annat innebära att den person underrättelsemetoden riktar sig mot följs eller körs med ett fordon, vilket kan förutsätta brott mot trafikreglerna. Ändringen leder till effektivare underrättelseinhämtning, men också till minskad risk för avslöjande av den person som använder underrättelsemetoden samt förbättrad säkerhet. Ändringen motsvarar de möjligheter att agera som i nuläget finns till exempel vid brottsbekämpning.

Undantag från vägtrafikreglerna är tillåtna i särskilda situationer. De gällande undantagsbestämmelserna ingår i vägtrafiklagen. Före översynen av vägtrafiklagen var normerna utspridda.

Att avvika från vägtrafikreglerna utan att äventyra trafiksäkerheten är en krävande uppgift. Föraren av ett utryckningsfordon eller ett annat fordon bör till exempel vara medveten om att möjligheterna att göra iakttagelser försämras när hastigheten ökar. Det krävs också insikt om att alla vägtrafikanter kanske inte hör larmsignaler eller ser ljussignaler. Därför ska hastigheten och avvikelserna från bestämmelser anpassas till trafikmiljön och omständigheterna. En förare som avviker från reglerna ska säkerställa att andra vägtrafikanter kan lägga märke till den vägtrafikanter som betar sig avvikande, och vid behov till exempel klarar av att lämna fri passage.

Skickligheten och färdigheterna hos en förare som avviker från reglerna ska vara på den nivå uppgiften kräver i alla trafiksituationer. Tidigare hade myndigheter eller andra aktörer ingen särskild lagstadgad skyldighet att utbilda sig, utan varje innehavare av körkort kunde avvika från trafikreglerna om uppgiften krävde det. För att säkerställa sakkunskapen ordnar myndigheter och andra aktörer i nuläget bland annat utbildning i utryckningskörning vid läroanstalter och i form av utbildning på arbetsplatsen.

I 1 mom. föreskrivs det att vägtrafikanter får låta bli att iaktta trafikregler, skyldigheter som trafikordningar anger, påbud, begränsningar eller förbud, eller bestämmelser om användningen av fordon, med iakttagande av särskild försiktighet och om uppdraget kräver det. De vägtrafikanter som får avvika från bestämmelserna är

- förare av och passagerare i utryckningsfordon,

- de som utför polisuppgifter, tulluppgifter och gränsbevakningsuppgifter,

- de som utför Försvarens förundersökningsuppdrag eller uppdrag enligt 86 § 1 mom. i lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten (255/2014), personskyddsuppgifter enligt 18 a § i lagen om försvarsmakten eller militärunderrättelsemyndigheters militära underrättelseinhämtningsuppgifter, och

- förare av ett fordon som hör till en kortege som leds av ett fordon som tillhör polisen, Gränsbevakningsväsendet eller Försvarens försvarensmakten.

Utgångspunkten är att avvikelser från alla bestämmelser som nämns i momentet är tillåtna. Rätten att avvika gäller vägtrafikanter i allmänhet: fotgängare, fordons förare och passagerare samt chefer och förare för fordon inom Försvarensmakten. Tåg och andra anordningar som färdas på räls ska dock lämnas fri passage.

I synnerhet om fordon utan kännetecken avviker från trafikreglerna accentueras skyldigheten enligt 1 mom. att iaktta särskild försiktighet.

Undantagsbestämmelserna berör alla förundersökningsmyndigheter, eftersom det under senare år har skett förändringar i deras uppgifter och befogenheter. Enligt 2 kap. 1 § i förundersökningslagen (805/2011) görs förundersökning av polisen. Andra förundersökningsmyndigheter än polisen är gränsbevaknings-, tull- och militärmyndigheter enligt vad som föreskrivs om deras förundersökningsbefogenheter i gränsbevakningslagen (578/2005), lagen om brottsbekämpning inom Tullen (623/2015) och lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten (255/2014). Med stöd av Försvarens befogenheter enligt den lag som nämns ovan har de som gör förundersökning också ett behov av att avvika från reglerna i sina uppgifter.

Med den uppgift som nämns i momentet avses en behörig myndighets eller någon annan aktörs uppgifter som anges någon annanstans i lagstiftningen. Uppgiften kan pågå eller det kan vara fråga om förflyttning till uppdrag eller inväntande av uppdrag i beredskap.

Undantagsbestämmelserna är inget självändamål, utan den aktuella uppgiften ska förutsätta avvikelser från reglerna. Då ska det prövas en hurudan grundläggande fri- och rättighet (rättsligt intresse) som skyddas genom den aktuella uppgiften. Avvikelsen från bestämmelserna bör ställas i proportion till det rättsliga intresse som ska skyddas så att uppgiften inte i onödan äventyrar andra vägtrafikanter säkerhet. Exempelvis omedelbar livsfara kan kräva att föraren håller hög hastighet. Det ska dock beaktas att det är möjligt att ett fordon som bryter mot trafikreglerna inte upptäcks. I trafiken finns också barn och personer med otillräcklig förmåga att fullt ut bedöma trafiksituationer. Vid hög hastighet får trafikolyckor i regel allvarliga följder. Därför får avsteg från reglerna endast göras när uppgiften förutsätter det och med iakttagande av särskild försiktighet.

Uppgiften kan förutsätta avvikelser från flera olika bestämmelser samtidigt; det är inte möjligt att ta in en uttömmande förteckning av dem i lagen.

Enligt gällande bestämmelser har tjänsteinnehavare bland annat vid brottsbekämpning, och i synnerhet vid underrättelse- och övervakningsuppgifter, teknisk observation, täckoperationer och bevisprovokation genom köp, med iakttagande av särskild försiktighet samma rätt som föraren av en polisbil som avger föreskrivna larm- och ljussignaler att avvika från bestämmelserna om vägtrafik. Det är också viktigt därför att användningen av larmanordningar avslöjar uppdraget. Vid sådana uppdrag används oftast inte fordon med larmanordningar.

I tvångsmedelslagen (806/2011), polislagen (872/2011), lagen om brottsbekämpning inom Tullen, gränsbevakningslagen (578/2001) och lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten (255/2014) föreskrivs det om användning av metoder för hemlig inhämtning av information, och i lagen om militär underrättelseverksamhet om användning av metoder för underrättelseinhämtning. Samma behov har identifierats i fråga om polisens uppgifter för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet, bland annat i fråga om allmän övervakning, övervakning av trafiken, utförandet av utryckningsuppdrag och förundersökningsuppdrag. Också de andra myndigheter och aktörer som nämns i momentet har sådana behov i samband med sina uppgifter.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

I lagförslaget ingår några bemyndiganden för försvarsministeriet att utfärda förordning samt bemyndiganden för huvudstabens tekniska granskningsavdelning att meddela föreskrifter. Motsvarande bemyndiganden för Transport- och kommunikationsverket ingår i den gällande fordonslagen.

Till vissa delar har makten att meddela föreskrifter överförs till en lägre nivå jämfört med fordonslagen. Det är motiverat, eftersom förordningarna och föreskrifterna berör interna förfaranden inom försvarförvaltningen och egendom över vilken Försvarsmakten har bestämmanderätt. Genom bemyndigandena att meddela föreskrifter tryggas också huvudstabens tekniska granskningsavdelningens opartiskhet och självständiga ställning inom Försvarsmaktens organisation.

Förordningar av försvarsministeriet

3 §. Registrering och besiktning av militärfordon. Enligt 3 mom. utfärdas närmare bestämmelser om vilka anordningar som inte ska registreras genom förordning av försvarsministeriet. Det är fråga om tekniskt enkla rörliga anordningar. Det är fråga om utfärdandet av närmare bestämmelser om hurdana anordningar som ska registreras eller inte. Cyklar berörs till exempel inte av registreringskyldigheten.

Bestämmelserna är detaljerade och tekniska, och därför är det ändamålsenligt att de finns på förordningsnivå. De frågor det föreskrivs om är inte heller så vittsyftande eller principiellt viktiga att det ska föreskrivas om dem genom förordning av statsrådet. Bestämmelserna i förordningen innebär endast en precisering av lagen, och motsvarar också nuläget.

10 §. Klassificering av militärfordon. Enligt 3 mom. utfärdas närmare bestämmelser om huvudklassificeringen av militärfordon samt om särskilda användningsändamål och klassificeringar för andra fordon än militärfordon genom förordning av försvarsministeriet. Det är fråga om utfärdandet av närmare bestämmelser om hurdana militärfordon som får användas i Finland, och om närmare definitioner av olika slags militärfordon. Viktiga kategorier av militärfordon enligt gällande lagstiftning är bland annat pansarfordon och specialfordon.

Bestämmelserna är detaljerade och tekniska, och därför är det ändamålsenligt att de finns på förordningsnivå. De frågor det föreskrivs om är inte heller så vittsyftande eller principiellt viktiga att det ska föreskrivas om dem genom förordning av statsrådet. Bestämmelserna i förordningen innebär endast en precisering av lagen, och motsvarar också nuläget.

18 §. Registreringsskyltar och registreringstecken inom Försvarsmakten. I 2 mom. föreslås ett bemyndigande för försvarsministeriet att utfärda förordning. Närmare bestämmelser om utfär-

dandet av registreringsskyltar inom Försvarmakten och registreringstecken inom Försvarmakten, registreringstecknets innehåll och skyltarnas färg samt om hur registreringstecknet bestäms får utfärdas genom förordning.

Förordningsnivån är motiverad, eftersom de bestämmelser som utfärdas genom förordningen är detaljerade och av teknisk karaktär jämfört med lagen. Bemyndigandet gäller endast den reglering som preciserar bestämmelserna i paragrafen. Förordningen kan dock inte anses få sådana vittsyftande konsekvenser att det är motiverat att höja nivån från ministeriets förordning till statsrådets förordning. Det är fråga om militärfordon för vilka Försvarmakten ansvarar, och för vilka försvarsministeriet inom försvarsförvaltningen har den högsta styrnings- och tillsynsmakten samt ansvaret för att verksamheten organiseras på behörigt sätt. Bemyndigandet gäller endast den reglering som preciserar bestämmelserna i paragrafen.

19 §. Fastsättning av registreringsskyltar inom Försvarmakten och utmärkning av registreringstecken inom Försvarmakten. Enligt 3 mom. får närmare föreskrifter om fastsättning av registreringsskyltar och registreringstecken utfärdas genom förordning av Försvarsministeriet. På militärfordon finns det inte nödvändigtvis någon standardiserad plats för registreringsskyltar, som på andra fordon. Därför bör det föreskrivas närmare för olika kategorier av militärfordon hur och var registreringsskyltar inom Försvarmakten ska fästas eller registreringstecken inom Försvarmakten märkas ut. Förordningsnivån är motiverad, eftersom de bestämmelser som utfärdas genom förordningen är detaljerade och av teknisk karaktär jämfört med lagen. Bemyndigandet gäller endast den reglering som preciserar 1 och 2 mom.

23 §. Förflyttningsmärke inom Försvarmakten. I 3 mom. ingår ett bemyndigande för försvarsministeriet att utfärda förordning om förflyttningsmärkens innehåll och färg. Förordningsnivån är motiverad, eftersom de bestämmelser som utfärdas genom förordningen är detaljerade och av teknisk karaktär jämfört med lagen. Genom förordningen preciseras bestämmelserna i lagen.

27 §. Periodisk besiktning inom Försvarmakten. Enligt 4 mom. utfärdas närmare bestämmelser om vilka militärfordon som ska föras till periodisk besiktning inom Försvarmakten samt om periodisk besiktning av militärfordon som inte är i operativt bruk genom förordning av Försvarsministeriet. Periodisk besiktning kan betraktas som så pass viktig för trafiksäkerheten att förordning kan anses vara rätt nivå för bestämmelserna. Genom förordningen preciseras bestämmelserna i lagen.

Huvudstabens tekniska granskningsavdelnings föreskrifter

6 §. Militärfordons konstruktion, manöverorgan och utrustning. I 3 mom. bemyndigas huvudstabens tekniska granskningsavdelning att meddela närmare föreskrifter om 1) kraven på ett militärfordons konstruktion och egenskaper, 2) kraven på system, komponenter, separata tekniska enheter, delar och utrustning för militärfordon, 3) kraven på lastkorgar och lastutrymmen, fästanordningar som används för lastsäkring och skyddskonstruktioner för militärfordon som används för godstransport, 4) surrnings- och fästanordningar som används för surring och säkring av last, och 5) användning av färdskrivare i militärfordon i vägtrafik.

De föreskrifter som avses i denna paragraf ska vara nödvändiga för att säkerställa en tillräcklig nivå på trafiksäkerheten samt skyddet för hälsa och miljö. Med säkring av last enligt 4 punkten avses bl.a. stödjande av lasten. I fråga om de tekniska kraven enligt föreskrifterna ska internationella standarder som berör militärfordon beaktas.

Enligt 4 mom. får huvudstabens tekniska granskningsavdelning meddela närmare eller avvikande föreskrifter om frågor som avses i 2 mom. 8–12 punkten, om det behövs till följd av

militärfordons särskilda konstruktion eller användningsändamål (de aktuella punkterna lyder: 8) militärfordon försedda med vindruta har behövliga anordningar för att säkerställa sikten genom vindrutan i alla väderförhållanden, 9) lätta fordon har behövliga anordningar och konstruktioner för att skydda förare och passagerare vid sammanstötningar, 10) motordrivna militärfordon har en ljudsignalanordning, 11) motordrivna militärfordon har en hastighetsmätare, 12) fyr- eller flerhjuliga motordrivna militärfordon har en backningsanordning).

Det är endast fråga om krav som preciserar lagen. Föreskriftsnivån är motiverad, eftersom det är fråga om väldigt tekniska och obetydliga detaljfrågor i vilka huvudstabens tekniska granskningsavdelning har specialsakkunskap. De frågor föreskriften omfattar innefattar ingen betydande utövning av prövningsrätt.

8 §. Särskilda krav på militärfordon och militärfordonskombinationer som används vid Försvarens specialtransporter. Enligt 1 mom. ska militärfordon och militärfordonskombinationer som används vid Försvarens specialtransporter ska förses med tillräckliga märkningar, igenkännings- och varningslyktor, reflektorer och andra varningsanordningar för att förebygga fara och olägenhet som orsakas av specialtransporter. Huvudstabens tekniska granskningsavdelningar meddelar närmare föreskrifter om de märkningar, igenkännings- och varningslyktor, reflektorer och andra varningsanordningar som krävs i fordon inom Försvarens specialtransporter som används vid Försvarens specialtransporter.

Föreskriftsnivån är motiverad, eftersom det är fråga om väldigt tekniska och obetydliga detaljfrågor i vilka huvudstabens tekniska granskningsavdelning har specialsakkunskap. De frågor föreskriften omfattar innefattar ingen betydande utövning av prövningsrätt. Föreskriften berör endast bestämmelser som preciserar lagen.

Enligt 2 mom. meddelar huvudstabens tekniska granskningsavdelning närmare föreskrifter om färger som krävs av Försvarens varningsfordon som används vid specialtransporter, om varningsskyltar, höjdmätare, varningslyktor, reflektorer och andra varningsanordningar i Försvarens varningsfordon samt om tillbörliga anordningar och redskap som ska användas i varningsfordon vid reglering av trafiken och tryggnad av säkerheten.

I fråga om de bestämmelser som avses ovan är föreskriftsnivån motiverad, eftersom det är fråga om väldigt tekniska och obetydliga detaljfrågor i vilka huvudstabens tekniska granskningsavdelning har specialsakkunskap. De frågor föreskriften omfattar innefattar ingen betydande utövning av prövningsrätt. Föreskriften berör endast bestämmelser som preciserar lagen.

Enligt 3 mom. meddelar huvudstabens tekniska granskningsavdelning föreskrifter om de tekniska tilläggskrav med anknytning till användningsändamålet för fordon inom Försvarens specialtransporter som används vid Försvarens specialtransporter som tillämpas vid godkännande för transportändamål av militärfordon som används vid Försvarens specialtransporter samt om undantag från de tekniska kraven på militärfordon. Dessutom meddelar huvudstabens tekniska granskningsavdelning närmare föreskrifter om hur överensstämmelse med kraven ska påvisas tekniskt.

Till följd av användningsändamålet för specialtransportfordon inom Försvarens specialtransporter är det ändamålsenligt att tillåta undantag i fråga om konstruktionen och att ställa tilläggskrav för att säkerställa trafiksäkerheten. Vid godkännande av specialtransportfordon inom Försvarens specialtransporter kan sådana undantag från de tekniska kraven som gäller alla fordon tillåtas, som användningsändamålet som militärfordon förutsätter. Dessutom meddelar huvudstabens tekniska granskningsavdelning närmare föreskrifter om hur överensstämmelse med kraven ska påvisas tekniskt i fråga om särskilda krav på specialtransportfordon inom Försvarens specialtransporter. Föreskriftsnivån är

motiverad, eftersom det är fråga om väldigt tekniska och obetydliga detaljfrågor i vilka huvudstabens tekniska granskningsavdelning har specialsakkunskap. De frågor föreskriften omfattar innefattar ingen betydande utövning av prövningsrätt.

9 §. Myndigheter inom försvarförvaltningen. Enligt 6 mom. meddelar huvudstabens tekniska granskningsavdelning närmare föreskrifter om hur fordonsinspektörsverksamheten ska ordnas inom Försvarsmakten. Ordlandet innebär organisering av verksamheten och ändamålsenlig placering av organisationen inom Försvarsmakten. Föreskriftsnivån är motiverad, eftersom det är fråga om intern organisering av en myndighets verksamhet samt väldigt tekniska och obetydliga detaljfrågor i vilka huvudstabens tekniska granskningsavdelning har den bästa sakkunskapen. Det är inte fråga om betydande utövning av prövningsrätt.

10 §. Klassificering av militärfordon. Enligt 4 mom. meddelar huvudstabens tekniska granskningsavdelning föreskrifter om närmare klassificering av militärfordon. I bestämmelsen bemyndigas huvudstabens tekniska granskningsavdelning att utfärda bestämmelser om den klassificering av militärfordon som avses i försvarsministeriets förordning som avses i paragrafen. En del av de tekniska krav och lindringar av kraven som berör militärfordon är knutna till militärfordonets användningssyfte. Föreskriftsnivån är motiverad, eftersom det är fråga om väldigt tekniska och obetydliga detaljfrågor i vilka huvudstabens tekniska granskningsavdelning har specialsakkunskap. De frågor föreskriften omfattar innefattar ingen betydande utövning av prövningsrätt.

11 §. Motsvarighet för militärfordon. Enligt 2 mom. meddelar huvudstabens tekniska granskningsavdelning närmare föreskrifter om motsvarighet mellan klassificeringar för militärfordon och i fordonslagen avsedda fordon vid tillämpningen av bestämmelser som berör vägtrafik. Exempelvis de vägtrafikregler som avses i vägtrafiklagen gäller i fordonslagen avsedda fordon. För en tydligare tillämpning av vägtrafikreglerna föreslås det att huvudstabens tekniska granskningsavdelning ska meddela närmare bestämmelser om vilken kategori av militärfordon som motsvarar vilken fordonskategori. Föreskriftsnivån är motiverad, eftersom det är fråga om en väldigt teknisk bedömning av motsvarigheten för vilken huvudstabens tekniska granskningsavdelning har specialsakkunskap.

14 §. Typgodkännande av militärfordon. Enligt 4 mom. meddelar huvudstabens tekniska granskningsavdelning närmare föreskrifter om typgodkännande av militärfordon. Närmare föreskrifter kan bland annat meddelas om hur ett typgodkännande eller partiellt typgodkännande enligt fordonslagen kan anses ingå i ett typgodkännande för militärfordon och om hur processen för typgodkännande av militärfordon ska organiseras. Huvudstabens tekniska granskningsavdelning har särskild sakkunskap om typgodkännande av militärfordon.

15 §. Militärfordonsregistrets användningsändamål och innehåll. Enligt 3 mom. meddelar huvudstabens tekniska granskningsenhet närmare föreskrifter om de uppgifter som ska antecknas i militärfordonsregistret. Föreskriftsnivån är motiverad, eftersom det är fråga om väldigt tekniska och obetydliga detaljfrågor i vilka huvudstabens tekniska granskningsavdelning har specialsakkunskap. De frågor föreskriften omfattar innefattar ingen betydande utövning av prövningsrätt. Det är fråga om föreskrifter som preciserar lagen.

17 §. Registerkort. Enligt 4 mom. meddelar huvudstabens tekniska granskningsavdelning närmare föreskrifter om registerkortets innehåll, mått och giltighetstid samt vilket material det ska skrivas ut på. Föreskriftsnivån är motiverad, eftersom det är fråga om väldigt tekniska och obetydliga detaljfrågor i vilka huvudstabens tekniska granskningsavdelning har specialsakkunskap. De frågor föreskriften omfattar innefattar ingen betydande utövning av prövningsrätt. Det är fråga om föreskrifter som preciserar lagen.

18 §. Registreringsskyltar och registreringstecken inom Försvarmakten. Enligt 3 mom. får huvudstabens tekniska granskningsavdelning meddela närmare föreskrifter om registreringsskyltars och registreringsteckens mått, placering och andra tekniska egenskaper. Föreskriftsnivån är motiverad, eftersom det är fråga om väldigt tekniska och obetydliga detaljfrågor i vilka huvudstabens tekniska granskningsavdelning har specialsakkunskap. De frågor föreskriften omfattar innefattar ingen betydande utövning av prövningsrätt. Det är fråga om föreskrifter som preciserar lagen.

23 §. Förflyttningsmärke inom Försvarmakten. Enligt 4 mom. får huvudstabens tekniska granskningsavdelning meddela närmare föreskrifter om mått och andra tekniska egenskaper i fråga om förflyttningsmärken. Föreskriftsnivån är motiverad, eftersom det är fråga om väldigt tekniska och obetydliga detaljfrågor i vilka huvudstabens tekniska granskningsavdelning har specialsakkunskap. De frågor föreskriften omfattar innefattar ingen betydande utövning av prövningsrätt. Det är fråga om föreskrifter som preciserar lagen.

24 §. Registreringsbesiktning inom Försvarmakten. Enligt 4 mom. meddelar huvudstabens tekniska granskningsavdelning närmare föreskrifter om 1) innehållet i en registreringsbesiktning inom Försvarmakten och 2) vilka typgodkända militärfordon som inte behöver föras till registreringsbesiktning. Genom besiktningens verksamhet för militärfordon säkerställs att ansvaret enligt 1 kap. uppfylls, såsom att militärfordon är säkra att använda. Föreskrifterna enligt den föreslagna bestämmelsen ska i så stor utsträckning som möjligt grunda sig på vad som föreskrivs i fordonslagen och med stöd av den om registreringsbesiktning av fordon.

Föreskriftsnivån är motiverad, eftersom det är fråga om tekniska frågor och hur verksamheten ska arrangeras i praktiken. Dessutom är bemyndigandet att meddela föreskrifter begränsat. Med beaktande av lagen som helhet innefattar de frågor föreskriften omfattar ingen betydande utövning av prövningsrätt. Det är fråga om föreskrifter som preciserar lagen.

25 §. Ändringsbesiktning inom Försvarmakten. Enligt 2 mom. meddelar huvudstabens tekniska granskningsavdelning föreskrifter om 1) innehållet i ändringsbesiktning inom Försvarmakten, 2) hur överensstämmelse med kraven ska påvisas vid ändringsbesiktning inom Försvarmakten, 3) vilka ändringar som förutsätter ändringsbesiktning inom Försvarmakten, och 4) vilka obetydliga ändringar som inte förutsätter ändringsbesiktning inom Försvarmakten.

Enligt 1 kap. ansvarar Försvarmakten alltid till exempel för att militärfordon är säkra att använda. Genom de föreskrifter som avses i bestämmelsen bestäms det hurudan besiktning militärfordon ska genomgå i samband med ändringar, hur överensstämmelse med kraven ska påvisas samt vilka ändringar som förutsätter ändringsbesiktning och när ingen ändringsbesiktning krävs. Föreskrifterna ska grunda sig på fordonslagen och på det som föreskrivs eller bestäms med stöd av den, med beaktande av militärfordons särskilda egenskaper.

Föreskriftsnivån är motiverad, eftersom det är fråga om tekniska frågor som med beaktande av propositionen som helhet inte innefattar betydande utövning av prövningsrätt.

26 §. Kopplingsbesiktning inom Försvarmakten. Enligt 2 mom. meddelar huvudstabens tekniska granskningsavdelning föreskrifter om 1) innehållet i och kraven på kopplingsbesiktning och 2) de i 1 mom. avsedda kopplingar, dimensioner och placeringar som allmänt används i fordon inom Försvarmakten.

Enligt 1 kap. i lagförslaget ansvarar Försvarmakten alltid till exempel för att fordon inom Försvarmakten är säkra att använda. Genom de föreskrifter som avses i bestämmelsen bestäms det

hur kopplingen hos ett militärfordon eller fordon som kopplas till ett militärfordon ska kontrolleras och hur det ska säkerställas att den är säker. Föreskrifterna ska grunda sig på fordonslagen och på det som föreskrivs eller bestäms med stöd av den, med beaktande av militärfordons särskilda egenskaper.

Föreskriftsnivån är motiverad, eftersom det är fråga om tekniska frågor som med beaktande av propositionen som helhet inte innefattar betydande utövning av prövningsrätt.

27 §. Periodisk besiktning inom Försvarmakten. Enligt 5 mom. meddelar huvudstabens tekniska granskningsavdelning närmare föreskrifter om 1) Innehållet i periodisk besiktning inom Försvarmakten, 2) klassificering av fel och brister, och 3) besiktningsintyg över periodisk besiktning inom Försvarmakten.

Bemyndigandet gör det möjligt att på ett flexibelt sätt införa nya kontrollmetoder. Dessutom föreskrivs det i momentet om ett bemyndigande för huvudstabens tekniska granskningsavdelning att meddela föreskrifter om klassificering av flera obetydliga eller allvarliga fel och brister som allvarliga eller farliga.

Det föreslås att huvudstabens tekniska granskningsavdelning ska meddela närmare föreskrifter om besiktningsintyg inom Försvarmakten.

Föreskriftsnivån är motiverad, eftersom det är fråga om väldigt tekniska och med beaktande av lagen som helhet obetydliga detaljfrågor i vilka huvudstabens tekniska granskningsavdelning har specialsakkunskap. De frågor föreskriften omfattar innefattar ingen betydande utövning av prövningsrätt. Det är fråga om föreskrifter som preciserar lagen.

28 §. Förbud att använda militärfordon som inte genomgått periodisk besiktning. Enligt 3 mom. får huvudstabens tekniska granskningsavdelning meddela närmare föreskrifter om de skriftliga tillstånd som krävs för framförande av obesiktade militärfordon.

De frågor föreskriften omfattar innefattar ingen betydande utövning av prövningsrätt. Det är fråga om föreskrifter som preciserar lagen.

34 §. Användning av obesiktade militärfordon av beredskapsskäl. Enligt 3 mom. får huvudstabens tekniska granskningsavdelning meddela närmare föreskrifter om ibruktagandet av obesiktade militärfordon av beredskapsskäl och om de kontroller som ska utföras i samband med detta.

Enligt 1 kap. ansvarar Försvarmakten bland annat för att militärfordon är säkra att använda. Ett obesiktat militärfordon som tas i bruk av beredskapsskäl har genomgått behörig besiktning före lagringen. Därför berör bemyndigandet att meddela föreskrifter tekniska frågor, och det innefattar ingen betydande prövningsrätt. Det är fråga om föreskrifter som preciserar lagen.

35 §. Årsinspektion. Enligt 4 mom. meddelar huvudstabens tekniska granskningsavdelning närmare föreskrifter om kontrollområden för årsinspektionen och om bedömningsgrunderna för dem. Militärfordon som inte omfattas av periodisk besiktning ska genomgå årsinspektion. Fordonslagen känner inget motsvarande förfarande. Bemyndigandet att meddela föreskrifter berör frågor om vilka Försvarmakten också annars kan bestämma internt. Föreskriftsnivån är motiverad, eftersom det är fråga om väldigt tekniska och obetydliga detaljfrågor i vilka huvudstabens tekniska granskningsavdelning har specialsakkunskap. De frågor föreskriften omfattar innefattar ingen betydande utövning av prövningsrätt.

39 §. Rapport över tillsynskontroll inom Försvarsmakten. Enligt 2 mom. får huvudstabens tekniska granskningsavdelning meddela närmare föreskrifter om den blankett som används för rapporten och om dess innehåll. Föreskriftsnivån är motiverad, eftersom det är fråga om väldigt tekniska och obetydliga detaljfrågor i vilka huvudstabens tekniska granskningsavdelning har specialsakkunskap. De frågor föreskriften omfattar innefattar ingen betydande utövning av prövningsrätt. Det är fråga om föreskrifter som preciserar lagen.

40 §. Internationella militärfordon i Finland. Enligt 4 mom. meddelar huvudstabens tekniska granskningsavdelning närmare föreskrifter om internationella militärfordons jämförbarhet med klassificeringen för militärfordon. På motsvarande sätt som i fråga om klassificering av militärfordon finns det inga trafikregler som berör internationella militärfordon. I bestämmelsen jämföras internationella militärfordon med klassificeringen enligt fordonslagen för att trafiksäkerheten ska kunna garanteras. Föreskriftsnivån är motiverad, eftersom det är fråga om väldigt tekniska frågor i vilka huvudstabens tekniska granskningsavdelning har specialsakkunskap. De frågor föreskriften omfattar innefattar ingen betydande utövning av prövningsrätt. Det är fråga om föreskrifter som preciserar lagen.

9 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft våren 2023.

10 Verkställighet och uppföljning

Avsikten är att följa upp hur den föreslagna militärfordonslagen fungerar genom samarbete mellan de myndigheter som berörs av verkställigheten av lagen och intressegrupper, samt genom myndighetstillsyn i samband med lagen. Vid behov kan särskilda bedömningar av hur lagens funktion beställas i efterhand.

11 Förhållande till andra propositioner

11.1 Samband med andra propositioner

Vid kommunikationsministeriet är en regeringsproposition med förslag till lag om ändring av fordonslagen under beredning, och denna innehållet i denna proposition har samband med beredningen av den. Kommunikationsministeriets proposition och denna proposition är beroende av varandra och bör behandlas samtidigt av riksdagen.

12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

I propositionen ingår några bemyndiganden för försvarsministeriet att utfärda förordning samt flera bemyndiganden för huvudstabens tekniska granskningsavdelning att meddela föreskrifter. Bemyndigandena motsvarar i stor utsträckning den gällande fordonslagen. Förslagen till nya bemyndiganden specificeras närmare i avsnitt 8. Bemyndigandena att meddela föreskrifter enligt fordonslagen, som i stor utsträckning kan anses motsvara dem som föreslås i denna proposition, grundar sig på den upphävda fordonslagen och godkändes 2002 med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 40/2022 rd).

Till följd av detta bör förslaget till militärfordonslag i fråga om bemyndigandena att utfärda förordning och meddela föreskrifter granskas utifrån 80 § i grundlagen. Enligt 80 § 1 mom. i grundlagen kan statsrådet och ett ministerium utfärda förordningar med stöd av ett bemyndigande i grundlagen eller i någon annan lag. Genom lag ska dock utfärdas bestämmelser om

grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag.

Enligt 80 § 2 mom. i grundlagen kan andra än i 80 § 1 mom. avsedda myndigheter kan genom lag bemyndigas att utfärda rättsnormer i bestämda frågor, om det med hänsyn till föremålet för regleringen finns särskilda skäl och regleringens betydelse i sak inte kräver att den sker genom lag eller förordning. Tillämpningsområdet för ett sådant bemyndigande ska vara exakt avgränsat. Av grundlagen följer också att de frågor bemyndigandet omfattar ska definieras noggrant.

I sin utlåtandep Praxis har grundlagsutskottet angett i fråga om tillämpningen av 80 § 2 mom. i grundlagen, att det jämfört med bemyndiganden att utfärda förordning ställs större krav på att de frågor som omfattas av sådana bemyndiganden för andra myndigheter att meddela föreskrifter ska definieras noggrant i lagen än enligt det allmänna kravet på exakt avgränsning. Bemyndigandet ska dessutom enligt en uttrycklig bestämmelse i grundlagen ha ett exakt avgränsat tillämpningsområde (GrUU 46/2001 rd och GrUU 16/2002 rd). Ur ett konstitutionellt perspektiv är det exceptionellt att andra myndigheter har normgivningsmakt (GrUU 10/1998 rd och GrUU 16/2002 rd).

I samband med grundlagsreformen nämndes som exempel på normgivningsmakt för myndigheter bestämmelser om tekniska och obetydliga detaljer som inte innebär betydande utövning av prövningsrätt (RP 1/1998 rd, GrUU 16/2002 rd och GrUU 19/2002 rd). Ur ett konstitutionellt perspektiv är det exceptionellt att myndigheter utfärdar rättsnormer.

I grundlagsutskottets tolkning har bemyndiganden att avvika från lag genom förordning i regel ansetts problematiska med avseende på det hierarkiska förhållandet mellan lag och förordning (se GrUU 14/2006 rd och GrUU 17/2010 rd). I vissa fall har det dock varit möjligt att föreskriva om sådana bemyndiganden, om de avgränsats till att beröra obetydliga undantag och de innehåller formuleringar som avgränsar utövningen av makten att utfärda förordning.

Grundlagsutskottet har vid sin behandling av normgivningsbefogenheter dessutom upprepade gånger understrukt att 80 § 1 och 2 mom. i grundlagen direkt inskränker tolkningen av bemyndigandebestämmelserna och innehållet i de bestämmelser som utfärdas med stöd av bemyndigandena (se t.ex. GrUU 16/2002 rd och GrUU 1/2013 rd). Genom förordning av statsrådet får inga allmänna rättsregler utfärdas till exempel om grunderna för individens rättigheter eller skyldigheter eller om frågor som enligt grundlagen hör till området för lag.

De föreslagna bemyndigandena för huvudstabens tekniska granskningsavdelning att meddela föreskrifter gäller väldigt tekniska frågor om obetydliga detaljer. Huvudstabens tekniska granskningsavdelning har särskild och etablerad sakkunskap om dem. Dessutom berör bemyndigandena att meddela föreskrifter objekt som Försvarsmakten har bestämmanderätt över och innehar, och för vilka Försvarsmakten beslutar om användningen och om vilken personal som har användningsrätt.

Med beaktande av huvudstabens tekniska granskningsavdelnings uppgiftsområde och de omständigheter som anges ovan föreligger därför i grundlagen avsedda särskilda skäl till att de föreslagna bemyndigandena att meddela föreskrifter överensstämmer med 80 § 2 mom. i grundlagen.

Det bör också noteras att de tekniska kraven på militärfordon i vissa situationer i stor utsträckning kan grunda sig på fordonslagen och vägtrafiklagen, som i sin tur grundar sig på EU-lagstiftning och på internationella avtal. I de sistnämnda lagarna bemyndigas Transport- och kom-

munikationsverket att meddela föreskrifter om ett flertal frågor, bland annat för att det kan reagera snabbt på beredning och verkställighet av EU-lagstiftning och internationella avtal. Till följd av det som anförs ovan samt Finlands ökande internationella militära samarbete bör huvudstabens tekniska granskningsavdelning kunna reagera snabbt på förändringar i regleringsmiljön.

Bemyndigandena att meddela föreskrifter berör också frågor om vilka Försvarsmakten redan i nuläget kan meddela interna föreskrifter. Genom att bemyndigandena att meddela föreskrifter utfärdas genom lag betonas huvudstabens tekniska granskningsavdelnings självständiga verksamhet i sin verksamhet.

De föreslagna bemyndigandena att utfärda förordning, och i synnerhet att meddela föreskrifter, har formulerats så att de är exakta och noga avgränsade. Bemyndigandena att utfärda förordning och meddela föreskrifter är förenade med tillräckligt specificerade grunder för den rättsliga ställningen på lagnivå. Det föreslås att bestämmelser om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag ska utfärdas genom lag. De föreslagna bemyndigandena att utfärda förordning och meddela föreskrifter innefattar ingen betydande utövning av prövningsrätt och de gäller inga frågor om vilket det ska föreskrivas i lag, såsom ingrepp i individers rättigheter. I alla bemyndiganden är det endast fråga om utfärdande av bestämmelser och meddelande av föreskrifter som preciserar lagen. Därför står bemyndigandena inte i strid med grundlagen.

På de grunder som anges ovan kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Militärfordonslag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs det

- 1) i fråga om militärfordon och kombinationer där de ingår om
 - a) klassificering,
 - b) konstruktion, manöverorgan, system, komponenter, separata enheter, delar och utrustning,
 - c) miljöegenskaper,
 - d) godkännande och registrering, samt
 - e) besiktning,
- 2) i fråga om tillsyn över användningen av fordon inom Försvarsmakten samt om granskning av deras skick och av registeruppgifterna om
- 3) konstaterande av överensstämmelse med kraven och om tillsyn över trafikdugligheten för internationella militärfordon som tillhör en främmande stat eller en internationell organisation och som befinner sig i Finland med stöd av ett tillstånd enligt territorialövervakningslagen (755/2000).

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *fordonsinspektör* en i lagen om fordonsbesiktningsverksamhet (957/2013) avsedd fordonsinspektör som utför besiktningar inom Försvarsmakten,
- 2) *internationellt militärfordon* en utländsk stats eller en internationell organisations fordon som befinner sig i Finland med stöd av ett tillstånd enligt territorialövervakningslagen och som uppfyller kraven enligt 40 §,
- 3) *motordrivet militärfordon* ett militärfordon som drivs med maskinkraft,
- 4) *fordon inom Försvarsmakten* militärfordon och fordon som antecknats i det register som avses i fordonslagen (82/2021) för vilka Försvarsmakten antecknats som ägare eller innehavare,
- 5) *första registrering inom Försvarsmakten* den åtgärd då identifieringsuppgifter om ett militärfordon och uppgifter om ägande, innehav, den som ansvarar för användningen av militärfordonet och användningsändamål första gången antecknas i militärfordonsregistret i Finland,
- 6) *kopplingsbesiktning inom Försvarsmakten* kontroll som utförs för godkännande av koppling mellan ett dragande militärfordon och ett eller flera släpfordon,

7) *ändringsbesiktning inom Försvarmakten* kontroll som utförs för att ändringar av ett militärfordon ska kunna godkännas eller för att de uppgifter som antecknats om militärfordonet i militärfordonsregistret ska kunna ändras eller kompletteras,

8) *ändringsregistrering inom Försvarmakten* anteckning i militärfordonsregistret av förändringar som i fråga om militärfordonet skett i uppgifterna om innehav eller användningsändamål,

9) *periodisk besiktning inom Försvarmakten* föreskriven regelbunden kontroll av ett militärfordons skick under den tid militärfordonet används och av de uppgifter som antecknats om fordonet i militärfordonsregistret.

10) *registreringsbesiktning inom Försvarmakten* kontroll som utförs för att klassificera ett enskilt militärfordon, konstatera dess överensstämmelse med kraven och anteckna det i militärfordonsregistret,

11) *registreringstecken inom Försvarmakten* en av den som utför registreringar inom Försvarmakten given sifferserie eller bokstavs- och sifferserie som identifierar militärfordonet,

12) *den som utför registreringar inom Försvarmakten* huvudstabens tekniska granskningsavdelning och en till Försvarmaktens avlönade personal hörande person som huvudstabens tekniska granskningsavdelning utser,

13) *förflyttningsmärke inom Försvarmakten* ett märke som fästs på militärfordonet och som anger ett registreringstecken inom Försvarmakten,

14) *förflyttningsstillstånd inom Försvarmakten* ett av en fordonsinspektör beviljat tillstånd att transportera ett militärfordon under en viss tidsperiod,

15) *typgodkännande inom Försvarmakten* ett förfarande genom vilket en typgodkännande-myndighet inom Försvarmakten som avses i 13 § intygar att en typ av fordon, system, komponent, separat teknisk enhet, del eller utrustning innan fordonet antecknas i militärfordonsregistret uppfyller de bestämmelser och tekniska krav som gäller militärfordon,

16) *kontrollbesiktning inom Försvarmakten* en besiktning inom Försvarmakten som föreläggs av en fordonsinspektör på grund av fel och brister i militärfordonet,

17) *registerkort* en handling som den som utför registreringar inom Försvarmakten utfärdar över första registrering eller ändringsregistrering, som visar att militärfordonet är antecknat i militärfordonsregistret,

18) *militärfordon* ett fordon som är avsett, tillverkat eller utrustat för utförande av de uppgifter om vilka det föreskrivs i 2 § i lagen om försvarmakten (551/2007) och som antecknats i militärfordonsregistret,

19) *innehavare av militärfordon* den förvaltningsenhet inom Försvarmakten som huvudsakligen beslutar om användningen av militärfordonet,

20) *tillsynskontroll* kontroll som Försvarmakten utför av skicket hos fordon inom Försvarmakten och de uppgifter som antecknats i registret samt av iakttagandet av kör- och vilotider samt lastning.

3 §

Registrering och besiktning av militärfordon

Ett militärfordon ska genomgå registrering och besiktning eller årsinspektion, om inte något annat föreskrivs i denna lag eller med stöd av den. Ett militärfordon och ett släpfordon som kopplas till det eller till ett militärfordon eller annat fordon som det drar som inte genomgått registrering, besiktning eller granskning får inte användas (*användningsförbud*).

Försvarmaktens andra fordon än de som avses i 1 mom. får registreras som militärfordon i militärfordonsregistret om det är nödvändigt till följd av deras användningsändamål.

Närmare bestämmelser om anordningar som är avsedda att färdas på land men som inte ska registreras i militärfordonsregistret utfärdas genom förordning av försvarsministeriet.

4 §

Ansvar för militärfordons skick, registrering och besiktning

Försvarsmakten ansvarar för att ett fordon som används är trafikdugligt och har registrerats och genomgått besiktning eller årsinspektion.

Militärfordon ska granskas och genomgå service tillräckligt ofta för att de ska hållas i trafikdugligt skick.

Den som framför, kör eller leder fordon inom försvarsmakten ska utan dröjsmål underrätta innehavaren av fordonet inom Försvarsmakten om brister som han eller hon observerat i fordons skick.

5 §

Skyldighet att avhjälpa brister och fel

Om det under användningen av ett militärfordon observeras sådana brister eller fel som påverkar säkerheten eller miljöegenskaperna, får militärfordonet inte användas innan bristerna och felet har avhjälpas.

Förbudet enligt 1 mom. gäller inte situationer när bristen eller felet inte utan betydande olägenhet kan avhjälpas under färden och bristen eller felet

- 1) med hänsyn till omständigheterna är ringa,
- 2) har uppkommit under färden, och
- 3) inte kan observeras eller avhjälpas av den som framför, kör eller leder militärfordonet.

6 §

Militärfordons konstruktion, manöverorgan och utrustning

Om inte något annat föreskrivs i denna lag eller med stöd av den, ska militärfordon samt deras delar, system, komponenter och separata tekniska enheter uppfylla de tekniska krav som tillämpades i Finland vid tidpunkten för det första ibruktagandet av militärfordonet. Alternativt får de tekniska krav tillämpas som har tillämpats i Finland efter det första ibruktagandet av militärfordonet. Vid bedömningen av begagnade militärfordons, delars, systems, komponenters och separata tekniska enheters överensstämmelse med kraven får sådant naturligt slitage till följd av användning beaktas, som inte har mer än obetydlig inverkan på säkerheten eller miljöegenskaperna.

Dock krävs det åtminstone att

- 1) militärfordon har en pålitlig och funktionssäker styrinrättning,
- 2) motordrivna militärfordon har en färdbröms,
- 3) militärfordon har däck och fälgar eller band eller medar som motsvarar den belastning de utsätts för,
- 4) motordrivna militärfordon har ett brandsäkert bränslesystem och elsystem,
- 5) militärfordon har behövliga strålkastare och lyktor, reflektorer och reflekterande identifieringsskyltar,
- 6) militärfordon har en varningstriangel, om militärfordonets största tekniskt tillåtna totalmassa överskrider 825 kilogram,
- 7) militärfordon erbjuder föraren, eller pansarfordon den som framför och den som leder fordonet, tillräcklig sikt framåt, åt sidorna och bakåt,

8) militärfordon försedda med vindruta har behövliga anordningar för att säkerställa sikten genom vindrutan i alla väderförhållanden,

9) lätta fordon har behövliga anordningar och konstruktioner för att skydda förare och passagerare vid sammanstötningar,

10) motordrivna militärfordon har en ljudsignalanordning,

11) motordrivna militärfordon har en hastighetsmätare,

12) fyr- eller flerhjuliga motordrivna militärfordon har en backningsanordning,

13) militärfordon har konstruktioner som säkerställer en tillräcklig styrförmåga, tillräckliga kurvkörnings- och bromsningsegenskaper samt vändbarhet,

14) militärfordon med hjul har tillräcklig fri markhöjd,

15) lastutrymmet i militärfordon som används för godstransport har sådana konstruktioner och sådan utrustning som är säker och som lämpar sig för den last som transporteras samt surrnings- och fästnanordningar som används för surring och säkring av last,

16) släpade militärfordon och militärfordon som används för att dra ett släpfordon har en funktionssäker och hållbar kopplingsanordning.

Begagnade militärfordon anses uppfylla de krav som föreskrivs i 1 och 2 mom., om militärfordonen uppfyller de tekniska krav som gällde i Finland vid tidpunkten för det första ibruktandet eller därefter. Huvudstabens tekniska granskningsavdelning får meddela närmare föreskrifter om

1) kraven på ett militärfordons konstruktion och egenskaper,

2) kraven på system, komponenter, separata tekniska enheter, delar och utrustning för militärfordon,

3) kraven på lastkorgar och lastutrymmen, fästnanordningar som används för lastsäkring och skyddskonstruktioner för militärfordon som används för godstransport, och

4) surrnings- och fästnanordningar som används för surring och säkring av last.

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning får meddela

1) närmare föreskrifter om de tekniska krav som avses i 1 mom. och om undantag från dem,

2) närmare eller avvikande föreskrifter om frågor som avses i 2 mom. 8–12 punkten, om det behövs till följd av militärfordons särskilda konstruktion eller användningsändamål.

7 §

Identifieringsnummer för militärfordon

Ett militärfordon ska ha ett identifieringsnummer. Identifieringsnumret ges av tillverkaren eller huvudstabens tekniska granskningsavdelning. Identifieringsnumret ska bevisligen och permanent märkas ut på militärfordonet på ett synligt ställe. Om identifieringsnumret skadas eller avlägsnas, ska numret märkas ut på nytt på militärfordonet.

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning antecknar i militärfordonsregistret de åtgärder som ska vidtas i fråga om identifieringsnumret och dess eventuella nya placering.

Genom förordning av försvarsministeriet utfärdas närmare bestämmelser om beviljande och utmärkande av identifieringsnummer och om hur ett skadat eller avlägsnat identifieringsnummer ska märkas ut på nytt på hopbyggda, reparerade, skadade och individuellt tillverkade militärfordon.

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning får meddela närmare föreskrifter om kraven på identifieringsnummer.

8 §

Särskilda krav på fordon inom Försvarsmakten och militärfordonskombinationer som används vid Försvarsmaktens specialtransporter

Fordon inom Försvarmakten som används vid Försvarmaktens specialtransporter ska förse med tillräckliga märkningar, igenkännings- och varningslyktor, reflektorer och andra varningsanordningar för att förebygga fara och olägenhet som orsakas av specialtransporter. Huvudstabens tekniska granskningsavdelningar meddelar närmare föreskrifter om de märkningar, igenkännings- och varningslyktor, reflektorer och andra varningsanordningar som krävs i Försvarmaktens fordon som används vid specialtransporter.

Försvarmaktens varningsfordon som används vid Försvarmaktens specialtransporter ska vara fordon inom Försvarmakten i kategori M1, N1 eller N2 enligt fordonslagen, vars tekniskt tillåtna största totalmassa inte överstiger 7,5 ton eller ett motsvarande militärfordon. Försvarmaktens varningsfordon ska vara lätta att observera och förse med tillräckliga märkningar, reflektorer, igenkännings- och varningslyktor samt andra varningsanordningar för att förebygga fara och olägenhet som orsakas av Försvarmaktens specialtransporter. Huvudstabens tekniska granskningsavdelning meddelar närmare föreskrifter om färger som krävs av Försvarmaktens varningsfordon som används vid specialtransporter, om varningsskyltar, höjdmätare, varningslyktor, reflektorer och andra varningsanordningar i Försvarmaktens varningsfordon samt om tillbörliga anordningar och redskap som ska användas i varningsfordon vid reglering av trafiken och tryggnad av säkerheten.

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning meddelar föreskrifter om de tekniska tilläggskrav med anknytning till användningsändamålet för fordon inom Försvarmakten som används vid Försvarmaktens specialtransporter som tillämpas vid godkännande av fordon inom Försvarmakten som används vid Försvarmaktens specialtransporter samt om undantag från de tekniska kraven på Försvarmaktens fordon. Dessutom meddelar huvudstabens tekniska granskningsavdelning närmare föreskrifter om hur överensstämmelse med kraven tekniskt ska påvisas.

9 §

Myndigheter inom försvarsförvaltningen

Försvarsministeriet svarar för styrning av och tillsyn över huvudstabens tekniska granskningsavdelning.

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning handhar myndighetsuppgifter avseende militärfordon och internationella militärfordon samt andra tillsynsuppgifter avseende anskaffning och användning av fordon inom Försvarmakten. Dessutom övervakar huvudstabens tekniska granskningsavdelning efterlevnaden av denna lag och de författningar och föreskrifter som utfärdats eller meddelats med stöd av den inom Försvarmakten.

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning övervakar och främjar inom sitt verksamhetsområde trafiksäkerheten och militärfordonens tekniska utveckling samt meddelar tekniska föreskrifter inom sitt verksamhetsområde inom ramen för sina särskilt föreskrivna befogenheter.

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning leds av en chef som ansvarar för utvecklingen av den verksamhet som avses i 2 och 3 mom. samt för dess resultat och måluppfyllelse.

Myndighetsuppgifter enligt denna lag utförs av fordonsinspektörer som huvudstabens tekniska granskningsavdelning utser för uppgiften. Fordonsinspektörerna fullgör sina uppgifter enligt denna lag under huvudstabens tekniska granskningsavdelnings ledning och tillsyn. Bestämmelser om utbildningskrav och andra krav på fordonsinspektörer finns i 2 § 2 mom. i lagen om fordonsbesiktningens verksamhet.

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning meddelar närmare föreskrifter om hur fordonsinspektörsverksamheten ska ordnas inom Försvarmakten.

2 kap.

Klassificering av militärfordon

10 §

Klassificering av militärfordon

På militärfordon tillämpas till följd av deras militära användningsändamål tekniska krav som avviker från de tekniska krav som bestäms enligt den i fordonslagen föreskrivna klassificeringen.

Andra än i 1 mom. avsedda fordon kan klassificeras som militärfordon om det är nödvändigt till följd av deras användningsändamål.

Närmare bestämmelser om huvudklassificeringen av militärfordon samt om särskilda användningsändamål och klassificeringar för i 2 mom. avsedda fordon utfärdas genom förordning av försvarsministeriet.

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning meddelar föreskrifter om närmare klassificering av militärfordon.

11 §

Motsvarighet för militärfordon

På militärfordon tillämpas de bestämmelser om vägtrafik som gäller de andra fordon än militärfordon som i fråga om konstruktion och användningsändamål så nära som möjligt motsvarar militärfordonet i fråga.

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning meddelar närmare föreskrifter om motsvarighet mellan klassificeringar för militärfordon och i fordonslagen avsedda fordon vid tillämpningen av bestämmelser som berör vägtrafik.

12 §

Utryckningsfordon inom försvarsmakten

Försvarsmaktens utryckningsfordon är militärfordon som är utrustade med en varningslykta med blått blinkande ljus och en ljudsignalanordning för utryckningsfordon. På användning av Försvarsmaktens utryckningsfordon på väg tillämpas bestämmelserna i vägtrafiklagen om användning av utryckningsfordon på väg.

3 kap.

Typgodkännande av militärfordon

13 §

Typgodkännandemyndighet inom Försvarsmakten

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning är typgodkännandemyndighet för militärfordon som antecknas i militärfordonsregistret i Finland.

14 §

Typgodkännande inom Försvarsmakten

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning beviljar typgodkännande för en typ av militärfordon, system, komponent, separat teknisk enhet, del eller utrustning som stämmer överens

med det underlag som tillverkaren eller tillverkarens representant visar upp och som uppfyller de krav som ställs på den.

Vid typgodkännande inom Försvarsmakten

- 1) bestäms till vilken kategori och grupp militärfordonstypen hör,
- 2) konstateras militärfordonets identifieringsuppgifter, uppgifter om tillverkaren och tillverkarens representant, allmänna tekniska egenskaper hos militärfordonet samt andra tekniska data,
- 3) bestäms vid behov militärfordonets tillåtna massa i vägtrafiken,
- 4) undersöks om militärfordonstypen till sin konstruktion, sin utrustning och sina mått samt till övriga delar uppfyller kraven i bestämmelserna och föreskrifterna.

Över typgodkännande inom Försvarsmakten utfärdas ett intyg. I typgodkännandet inom Försvarsmakten kan inkluderas begränsningar i fråga om användningen av militärfordon, system, komponenter, separata tekniska enheter, delar eller utrustning och sådana villkor för installation av system, komponenter, separata tekniska enheter, delar eller utrustning som beror på säkerhetskrav eller på systemens, komponenternas, de separata tekniska enheternas, delarnas eller utrustningens egenskaper.

Huvudstabens tekniska granskningsenhet meddelar närmare föreskrifter om typgodkännande inom Försvarsmakten.

4 kap.

Militärfordonsregistret och registrering av militärfordon

15 §

Militärfordonsregistrets användningsändamål och innehåll

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning för ett militärfordonsregister för skötseln av de uppgifter som föreskrivs i lagen om Försvarsmakten och som föreskrivs eller bestäms med stöd av den. Huvudstaben kan meddela föreskrifter om fullgörandet av tekniska uppgifter i samband med registerföringen vid andra förvaltningsenheter inom Försvarsmakten.

I militärfordonsregistret får antecknas uppgifter om

- 1) klassificering av samt tekniska uppgifter och identifieringsuppgifter för militärfordon,
- 2) besiktning och godkännande samt andra tekniska granskningar av militärfordon,
- 3) innehavare och ägare, samt
- 4) registrering, försäkringar och tillfälligt bruk av militärfordon.

Huvudstabens tekniska granskningsenhet meddelar närmare föreskrifter om de uppgifter som ska antecknas i militärfordonsregistret.

16 §

Den som ansvarar för användningen

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning ansvarar för användningen av fordon inom Försvarsmakten. Som ansvarig för användningen antecknas en person som hör till huvudstabens tekniska granskningsavdelnings avlönade personal. Den som ansvarar för användningen ska ha tillgång till uppgifter om vilka personer som har rätt att framföra fordon inom Försvarsmakten.

17 §

Registerkort

Den som utför registreringar inom Försvarmakten eller en fordonsinspektör ger ett registerkort till militärfordonets innehavare i samband med första registrering inom Försvarmakten eller ändringsregistrering inom Försvarmakten.

I fordonet får medföras en av en fordonsinspektör till riktigheten bestyrkt kopia av registerkortet.

I registerkortet ska antecknas uppgifter om militärfordonets innehavare samt tekniska uppgifter om militärfordonet.

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning meddelar närmare föreskrifter om registerkortets innehåll, mått och giltighetstid samt vilket material det ska skrivas ut på.

18 §

Registreringsskyltar och registreringstecken inom Försvarmakten

För militärfordon som genomgår första registrering i Försvarmakten utfärdas ett registreringstecken inom Försvarmakten som identifierar militärfordonet och som kan märkas ut på en registreringsskylt inom Försvarmakten eller målas på militärfordonet. Registreringsskyltar och registreringstecken inom Försvarmakten ska vara klart urskiljbara och skilja sig från andra registreringsskyltar och registreringstecken.

Närmare bestämmelser om utfärdandet av registreringsskyltar inom Försvarmakten och registreringstecken inom Försvarmakten, registreringstecknets innehåll och skyltarnas färg samt om hur registreringstecknet bestäms får utfärdas genom förordning av försvarsministeriet.

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning får meddela närmare föreskrifter om registreringsskyltars och registreringsteckens mått, placering och andra tekniska egenskaper.

19 §

Fastsättning av registreringsskyltar inom Försvarmakten och utmärkning av registreringstecken inom Försvarmakten

Registreringsskyltar inom Försvarmakten får inte fästas eller registreringstecken inom Försvarmakten märkas ut på ett militärfordon innan militärfordonet har genomgått första registrering. Registreringstecken inom Försvarmakten får dock målas före den första registreringen, om registreringstecknet är täckt före den första registreringen.

Registreringsskyltar inom Försvarmakten ska tillverkas och registreringstecken inom Försvarmakten märkas ut så att de inte skadas när militärfordonet används.

Närmare föreskrifter om fastsättning av registreringsskyltar får utfärdas genom förordning av Försvarsministeriet.

20 §

Användning av registreringsskyltar och registreringstecken inom Försvarmakten.

För ett militärfordon får inte användas och på det inte fästas andra registreringsskyltar, registreringstecken eller förflyttningsmärken än de som hör till militärfordonet och inte heller andra sådana skyltar eller bokstavs- eller sifferkombinationer som på ett vilseledande sätt påminner om en registreringsskylt inom Försvarmakten, ett registreringstecken inom Försvarmakten, ett förflyttningsmärke inom Försvarmakten eller någon stats nationalitetsbeteckning.

Registreringsskyltar inom Försvarmakten och registreringstecken inom Försvarmakten ska kunna läsas utan svårighet i trafiken.

21 §

Avförande av militärfordon ur militärfordonsregistret

För ett fordon som ska antecknas i trafik- och transportregistret som avses i lagen om transportservice (320/2017) och som tidigare varit antecknat i militärfordonsregistret ska en registeranteckning om avförande av militärfordonet ur militärfordonsregistret göras.

När militärfordonet avförs ur militärfordonsregistret ska registreringsskyltarna inom Försvarsmakten returneras till den som utför registreringar inom Försvarsmakten och registrerings-tecknet inom Försvarsmakten avlägsnas. En anteckning om avförande av militärfordonet görs i registerkortet.

22 §

Förflyttningstillstånd inom Försvarsmakten

En fordonsinspektör kan bevilja förflyttningstillstånd inom Försvarsmakten för ett i militärfordonsregistret antecknat militärfordon som är belagt med användningsförbud eller körförbud, för följande användningsändamål:

- 1) körning till besiktning eller en verkstad,
- 2) förflyttning av ett importerat militärfordon från införelseorten till utförelseorten,
- 3) testning av militärfordonet eller av utrustning som har nära samband med militärfordonet,
- 4) förflyttning av militärfordonet av något annat särskilt skäl än de som avses i 1–3 punkten.

Förflyttningstillstånd inom Försvarsmakten kan även beviljas för körning av ett militärfordon till en verkstad, även om militärfordonet belagts med användningsförbud, och för körning till en verkstad och till besiktning, även om fordonet getts körförbud med stöd av 30 §.

Förflyttningstillstånd inom Försvarsmakten kan beviljas för den tid användningsbehovet kräver, dock högst för 21 dagar.

Ett militärfordon som används med stöd av förflyttningstillstånd inom Försvarsmakten får endast lastas med material som är avsett för de användningsändamål som avses i 1 mom. Ett fordon som används med stöd av förflyttningstillstånd inom Försvarsmakten får dra ett släpat militärfordon eller ett annat fordon, om bägge användningsändamålet för bägge militärfordonen och deras last eller för militärfordonet och det andra fordonet och deras last motsvarar vad som föreskrivs i 1 mom.

Förflyttningstillstånd inom Försvarsmakten beviljas skriftligen, och det ska förvaras i militärfordonet.

23 §

Förflyttningsmärke inom Försvarsmakten

En fordonsinspektör kan för andra än i 22 § avsedda militärfordon som belagts med användningsförbud eller getts körförbud förflyttningsmärken inom Försvarsmakten för följande användningsändamål:

- 1) körning till besiktning eller en verkstad,
- 2) förflyttning av ett importerat militärfordon från införelseorten till utförelseorten,
- 3) testning av militärfordonet eller av utrustning som har nära samband med militärfordonet,
- 4) förflyttning av militärfordonet av något annat särskilt skäl än de som avses i 1–3 punkten.

På fastsättning av förflyttningsmärken inom Försvarsmakten tillämpas vad som med stöd av 18 § 3 mom. föreskrivs om fastsättning av registreringsskyltar inom Försvarsmakten, och märkena ska fästas så att de kan läsas utan svårighet. Fastsättningen får inte ske så att det skymmer sikten för den som framför, kör eller leder militärfordonet.

Om ett förflyttningsmärke inom Försvarsmakten används för ett militärfordon som inte har antecknats i militärfordonsregistret eller som avförts ur militärfordonsregistret, ska registreringsskyltarna inom Försvarsmakten eller registreringstecknen inom Försvarsmakten avlägsnas eller täckas över under den tid militärfordonet används. Förflyttningsmärkena ska avlägsnas från militärfordonet när förflyttningsmärkets giltighetstid löper ut och utan dröjsmål återlämnas till den som överlätit dem. En anteckning om återlämnandet ska göras i militärfordonsregistret.

Bestämmelser om förflyttningsmärkets innehåll och färg utfärdas genom förordning av statsrådet.

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning får meddela närmare föreskrifter om mått och andra tekniska egenskaper i fråga om förflyttningsmärken.

5 kap.

Besiktning av militärfordon

24 §

Registreringsbesiktning inom Försvarsmakten

Ett militärfordon som antecknas i militärfordonsregistret ska ha godkänts vid en registreringsbesiktning inom Försvarsmakten.

Vid registreringsbesiktning inom Försvarsmakten ska militärfordonets identifieringsuppgifter och andra uppgifter som behövs för registreringen kontrolleras. Dessutom ska det kontrolleras att militärfordonet överensstämmer med bestämmelserna och föreskrifterna.

Över registreringsbesiktningen inom Försvarsmakten ger fordonsinspektören militärfordonets innehavaren ett registerkort som innehåller tekniska uppgifter om militärfordonet.

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning meddelar närmare föreskrifter om

- 1) innehållet i en registreringsbesiktning inom Försvarsmakten, och
- 2) de typgodkända militärfordon som inte behöver föras till registreringsbesiktning inom Försvarsmakten.

25 §

Ändringsbesiktning inom Försvarsmakten

Ett i militärfordonsregistret antecknat militärfordon ska innan det används i trafik godkännas vid en ändringsbesiktning inom Försvarsmakten, om

- 1) militärfordonet har ändrats så att ändringen har mer än obetydlig inverkan på militärfordonets säkerhet,
- 2) militärfordonet eller dess användningssyfte har ändrats och ändringen har väsentlig inverkan på de uppgifter som antecknas i militärfordonsregistret, eller
- 3) militärfordonet har ändrats så att dess klassificering ändras eller så att villkoren för godkännande av militärfordonet inte längre uppfylls.

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning meddelar närmare föreskrifter om

- 1) innehållet i ändringsbesiktning inom Försvarsmakten,
- 2) hur överensstämmelse med kraven ska påvisas vid ändringsbesiktning inom Försvarsmakten,
- 3) vilka ändringar som förutsätter ändringsbesiktning inom Försvarsmakten,
- 4) vilka obetydliga ändringar som inte förutsätter ändringsbesiktning inom Försvarsmakten.

26 §

Kopplingsbesiktning inom Försvarmakten

En militärfordonskombination och en fordonskombination i vilken ett militärfordon ingår ska föras till kopplingsbesiktning inom Försvarmakten innan kombinationen tas i bruk, om

1) det är fråga om en fordonskombination som godkänns för specialtransporter inom Försvarmakten,

2) fordonens mekaniska kopplingsanordningar, kopplingen av de elkablar som styr bromsarnas funktion eller dimensioneringen eller placeringen av släpbromskopplingarna avviker från huvudstabens tekniska granskningsavdelnings föreskrifter och från de kopplingar, dimensioner och placeringar som allmänt används i fordon, eller

3) fordonens mekaniska kopplingsanordningar, kopplingen av de elkablar som styr bromsarnas funktion eller dimensioneringen eller placeringen av släpbromskopplingarna avviker från de kopplingar, dimensioner och placeringar som allmänt används i militärfordon.

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning meddelar närmare föreskrifter om

1) innehållet i och kraven på kopplingsbesiktning,

2) de i 1 mom. avsedda kopplingar, dimensioner och placeringar som allmänt används i fordon inom Försvarmakten.

27 §

Periodisk besiktning inom Försvarmakten

Ett militärfordon som inte ska genomgå årsinspektion ska föras till periodisk besiktning inom Försvarmakten för kontroll av militärfordonets trafikduglighet. Ett militärfordon ska föras till periodisk besiktning första gången senast ett år från militärfordonets ibruktagningsdag, och därefter vid en fritt valbar tidpunkt senast ett år efter senaste besiktningens dag.

För ett militärfordon som genomgått en godkänd besiktning högst 30 dygn före den i 1 mom. avsedda sista besiktningens dag bestäms följande sista besiktningens dag som om militärfordonet hade genomgått besiktning på den i 1 mom. avsedda sista besiktningens dag.

Ett militärfordon som ska genomgå periodisk besiktning inom Försvarmakten ska godkännas vid periodisk besiktning inom försvarmakten, om det inte har sådana i huvudstabens tekniska granskningsavdelnings anvisning om klassificering av fel och brister avsedda allvarliga fel eller brister, farliga fel eller brister eller fel eller brister som förutsätter ändringsbesiktning. Om militärfordonet inte godkänns vid den periodiska besiktningen inom Försvarmakten, ska det underkännas.

Bestämmelser om vilka militärfordon som ska föras till periodisk besiktning inom Försvarmakten samt om periodisk besiktning av militärfordon som inte är i operativt bruk utfärdas genom förordning av Förvarsministeriet.

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning meddelar närmare föreskrifter om

1) Innehållet i periodisk besiktning inom Försvarmakten,

2) klassificering av fel och brister, och

3) besiktningens intyg över periodisk besiktning inom Försvarmakten.

28 §

Förbud att använda militärfordon som inte genomgått periodisk besiktning

Ett militärfordon är belagt med användningsförbud, om det inte inom föreskriven tid har godkänts vid periodisk besiktning inom Försvarmakten.

En fordonsinspektör eller den som utför periodiska besiktningar inom Försvarmakten kan ge skriftligt tillstånd att köra militärfordonet till en bestämmelseort, till reparation eller till besiktning.

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning kan meddela närmare föreskrifter om de skriftliga tillstånd som krävs för framförande av obesiktade militärfordon.

29 §

Avbrytande av besiktning inom Försvarmakten

En besiktning ska avbrytas, om

- 1) fordonet inte kan identifieras på ett tillförlitligt sätt,
- 2) det framgår att militärfordonet ska föras till ändringsbesiktning inom Försvarmakten, eller
- 3) militärfordonets tekniska uppgifter är felaktiga.

Utän att besiktningen inom Försvarmakten avbryts får dock ett mindre fel i militärfordonets registeruppgifter rättas till samt sådana uppgifter som inte förutsätter ändringsbesiktning korrigeras.

En avbruten besiktning får slutföras inom två månader från det att den avbröts.

30 §

Meddelande av körförbud vid besiktning inom Försvarmakten

Om det hos ett militärfordon som ska genomgå periodisk besiktning inom Försvarmakten i samband med besiktning inom Försvarmakten upptäcks i huvudstabens tekniska granskningsavdelnings föreskrift avsedda farliga fel eller brister, ska militärfordonet inte endast underkännas vid besiktningen utan också beläggas med körförbud.

Om inte något annat föreskrivs i denna lag, får ett i denna paragraf avsett militärfordon som belagts med körförbud inte användas i trafik förrän de fel och brister som upptäckts vid besiktningen har avhjälpats och militärfordonet har godkänts vid besiktning.

Ett körförbud som en fordonsinspektör meddelar antecknas i militärfordonsregistret.

31 §

Avhjälpande av fel och brister som upptäckts vid periodisk besiktning inom Försvarmakten

Utän att hindra användningen av militärfordonet kan fordonsinspektören bestämma en tidsfrist för avhjälpande av bristerna, om bristerna inte medför omedelbar fara för trafiksäkerheten eller betydande olägenhet för miljön.

Om ett militärfordon som underkänts vid periodisk besiktning inom Försvarmakten inte har belagts med körförbud och inte är belagt med användningsförbud, ska de fel och brister som ligger till grund för underkännandet av militärfordonet avhjälpas så snart som möjligt.

32 §

Rätt att använda ett militärfordon som underkänts vid periodisk besiktning inom Försvarmakten

Trots vad som föreskrivs i 28 § får ett militärfordon som inom den i 27 § avsedda besiktningstiden förs till besiktning inom Försvarmakten och som underkänns vid periodisk besiktning inom Försvarmakten utan att det beläggs med körförbud användas i trafik i högst två månader från det att det underkändes vid periodisk besiktning inom Försvarmakten. Om militärfordonet

inte inom den ovannämnda perioden godkänns vid en efterkontroll inom Försvarmakten eller vid periodisk besiktning inom Försvarmakten, får militärfordonet endast användas i trafik med en fordonsinspektörs skriftliga tillstånd för att efter reparation föras till besiktning inom Försvarmakten.

Vid periodisk besiktning inom Försvarmakten kan en fordonsinspektör bevilja ett militärfordon som belagts med körförbud eller ett militärfordon som underkänts vid besiktning efter den i 27 § avsedda besiktningstiden ett skriftligt tillstånd som berättigar till att föra militärfordonet till närmaste ställe där det kan repareras på ett ändamålsenligt sätt och att därefter föra det till ny besiktning. I det skriftliga tillståndet ska det nämnas vart militärfordonet får föras och hur, samt hur länge tillståndet är i kraft.

33 §

Efterkontroll inom Försvarmakten

Ett militärfordon som underkänts vid besiktning inom Försvarmakten kan godkännas vid en efterkontroll inom Försvarmakten högst två månader från att det underkändes vid besiktningen.

Vid efterkontroll inom Försvarmakten kontrolleras de kontrollområden i militärfordonet inom vilka fel eller brister konstaterades vid besiktningen eller vid föregående efterkontroll inom Försvarmakten.

Om det vid efterkontrollen inom Försvarmakten misstänks att det inom andra kontrollområdet i militärfordonet än de som avses i 2 mom. finns sådana fel eller brister till följd av vilka fordonet ska underkännas vid periodisk besiktning inom Försvarmakten, ska också de kontrollområdena kontrolleras vid efterkontrollen inom Försvarmakten.

34 §

Användning av militärfordon som inte genomgått besiktning av beredskapsskäl

Om ett omedelbart behov som framkommer i Finlands säkerhetsmiljö förutsätter det, får lagrade militärfordon utan giltig periodisk besiktning tas i bruk genom beslut av chefen för huvudstaben, kommandören för armén, kommandören för marinen, kommandören för flygvapnet eller chefen för Försvarmaktens logistikverk. Ett militärfordon får användas om det har överförts till lager medan den periodiska besiktningen inom Försvarmakten varit i kraft och inte har använts utom i samband med lagringen.

När ett militärfordon som avses i denna paragraf tas i bruk ska det särskilt säkerställas att militärfordonets bromsar, styrning och manöverorgan samt lyktor fungerar.

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning får meddela närmare föreskrifter om ibruktandet av obesiktade militärfordon av beredskapsskäl och om de kontroller som ska utföras i samband med detta.

35 §

Årsinspektion

För militärfordon som inte ska genomgå periodisk besiktning inom Försvarmakten utförs inom Försvarmakten årligen före kalenderårets utgång en kontroll för säkerställande av den trafikduglighet som avses i 4 §.

Bestämmelserna i detta kapitel om periodisk besiktning inom Försvarmakten och användning av militärfordon som inte genomgått periodisk besiktning av beredskapsskäl tillämpas på

- 1) årsinspektionens innehåll,

- 2) klassificeringen av fel och brister som upptäcks vid årsinspektionen,
- 3) godkännande eller underkännande av militärfordon vid årsinspektionen,
- 4) avbrytande av årsinspektionen,
- 5) beläggande med körförbud vid årsinspektionen,
- 6) rätten att använda militärfordon som underkänts vid årsinspektionen, och
- 7) efterkontroll av militärfordon som ska genomgå årsinspektion.

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning kan besluta att ingen årsinspektion ska utföras, om trafikdugligheten till följd av fordonets enkla konstruktion kan säkerställas på något annat sätt. Uppgiften att militärfordonet inte behöver genomgå årsinspektion antecknas i registerkortet.

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning meddelar närmare föreskrifter om kontrollområden för årsinspektionen och om bedömningsgrunderna för dem.

6 kap.

Tillsynskontroll av fordon inom Försvarmakten

36 §

Tillsynskontroll

Vid tillsynskontroll inom Försvarmakten kontrolleras i den omfattning den som utför granskningen anser ändamålsenlig skicket hos fordon inom Försvarmakten till den del det inverkar på trafiksäkerheten och miljön, samt de uppgifter som antecknats i militärfordonsregistret eller trafik- och transportregistret.

I fråga om fordon inom Försvarmakten kan en tillsynskontroll innefatta

- 1) visuell kontroll av skicket hos fordon som står stilla,
- 2) kontroll av handlingar som utvisar fordonets tekniska skick, genomgången besiktning och överensstämmelse med bestämmelserna i övrigt,
- 3) kontroll av tekniskt skick samt provkörning,
- 4) kontroll av att bestämmelserna om kör- och vilotider för dem som framför, kör och leder fordon iakttas,
- 5) kontroll av körrätten för dem som framför, kör och leder fordon,
- 6) kontroll av lastningen.

Om en fordonsinspektör på det sätt som avses i 41 § 3 mom. har bestämt en tid inom vilken en brist som konstaterats i ett militärfordon ska avhjälpas, ska en anteckning om bristen och den tid inom vilken den ska avhjälpas göras i militärfordonsregistret eller i registerkortet.

Tillsynskontroller av fordon inom Försvarmakten utförs av en fordonsinspektör.

37 §

Stoppande av fordon inom Försvarmakten och fordonsinspektörens rättigheter

Fordon inom Försvarmakten ska stannas på tecken av en fordonsinspektör.

Den som framför, kör eller leder ett fordon inom Försvarmakten ska tillåta att tillsynskontroller utförs.

För utförande av tillsynskontroller

- 1) är den som framför, kör eller leder ett fordon inom Försvarmakten skyldig att på begäran för en fordonsinspektör samt för en person som utför besiktningar och som deltar i egenskap av sakkunnig visa upp intyg eller kort över att Försvarmaktens fordon är registrerat eller någon annan handling som visar överensstämmelse med kraven,

2) har fordonsinspektören samt en person som utför besiktningar och som deltar i egenskap av sakkunnig rätt att få tillträde till ett fordon inom Försvarmakten och inspektera det samt fordonets lastning,

3) har fordonsinspektören samt en person som utför besiktningar och som deltar i egenskap av sakkunnig rätt att vid behov framföra fordon inom Försvarmakten,

4) är den som framför, kör eller leder ett fordon inom Försvarmakten skyldig att på begäran för fordonsinspektören eller den som deltar i egenskap av sakkunnig påvisa sin kör rätt, och

5) är den som framför, kör eller leder ett fordon inom Försvarmakten skyldig att på begäran för fordonsinspektören visa upp en kördagbok för kontroll av kör- och vilotider.

38 §

Utförande av tillsynskontroller

Tillsynskontroller utförs utan förhandsanmälan på i vägtrafiklagen avsedda vägar eller på andra platser där fordon inom Försvarmakten ska uppfylla kraven enligt denna lag eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Den som utför tillsynskontrollen kan dock informera om kontrollen i förväg, om syftet med informationen är att effektivisera iakttagandet av bestämmelser som gäller fordon inom Försvarmakten. Om en tillsynskontroll utförs i närhet av ett besiktningställe inom Försvarmakten, kan det bestämmas att ett fordon inom Försvarmakten ska kontrolleras på besiktningstället.

Tillsynskontroller ska utföras så att de inte medför fara eller oskälig olägenhet för övrig trafik.

Polisen ska vid behov underrättas om tillsynskontroller som utförs annanstans än på områden som Försvarmakten innehar, och arrangemangen ska då planeras i samarbete med polisen.

39 §

Rapport över tillsynskontroll

Den som utför tillsynskontrollen ska lämna innehavaren av ett fordon inom Försvarmakten en rapport över sina iakttagelser vid tillsynskontrollen.

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning får meddela närmare föreskrifter om den blankett som används för rapporten och om dess innehåll.

6 kap.

Tillsynskontroll av fordon inom Försvarmakten

36 §

Tillsynskontroll

Vid tillsynskontroll inom Försvarmakten kontrolleras i den omfattning den som utför granskningen anser ändamålsenlig skicket hos fordon inom Försvarmakten till den del det inverkar på trafiksäkerheten och miljön, samt de uppgifter som antecknats i militärfordonsregistret eller trafik- och transportregistret.

I fråga om fordon inom Försvarmakten kan en tillsynskontroll innefatta

1) visuell kontroll av skicket hos fordon som står stilla,

2) kontroll av handlingar som utvisar fordonets tekniska skick, genomgången besiktning och överensstämmelse med bestämmelserna i övrigt,

3) kontroll av tekniskt skick samt provkörning,

4) kontroll av att bestämmelserna om kör- och vilotider för dem som framför, kör och leder fordon iakttas,

5) kontroll av körätten för dem som framför, kör och leder fordon,

6) kontroll av lastningen.

Om en fordonsinspektör på det sätt som avses i 41 § 3 mom. har bestämt en tid inom vilken en brist som konstaterats i ett militärfordon ska avhjälpas, ska en anteckning om bristen och den tid inom vilken den ska avhjälpas göras i militärfordonsregistret eller i registerkortet.

Tillsynskontroller av fordon inom Försvarmakten utförs av en fordonsinspektör.

37 §

Stoppande av fordon inom Försvarmakten och fordonsinspektörens rättigheter

Fordon inom Försvarmakten ska stannas på tecken av en fordonsinspektör.

Den som framför, kör eller leder ett fordon inom Försvarmakten ska tillåta att tillsynskontroller utförs.

För utförande av tillsynskontroller

1) är den som framför, kör eller leder ett fordon inom Försvarmakten skyldig att på begäran för en fordonsinspektör samt för en person som utför besiktningar och som deltar i egenskap av sakkunnig visa upp intyg eller kort över att Försvarmaktens fordon är registrerat eller någon annan handling som visar överensstämmelse med kraven,

2) har fordonsinspektören samt en person som utför besiktningar och som deltar i egenskap av sakkunnig rätt att få tillträde till ett fordon inom Försvarmakten och inspektera det samt fordonets lastning,

3) har fordonsinspektören samt en person som utför besiktningar och som deltar i egenskap av sakkunnig rätt att vid behov framföra fordon inom Försvarmakten,

4) är den som framför, kör eller leder ett fordon inom Försvarmakten skyldig att på begäran för fordonsinspektören eller den som deltar i egenskap av sakkunnig påvisa sin kör rätt, och

5) är den som framför, kör eller leder ett fordon inom Försvarmakten skyldig att på begäran för fordonsinspektören visa upp en kördagbok för kontroll av kör- och vilotider.

38 §

Utförande av tillsynskontroller

Tillsynskontroller utförs utan förhandsanmälan på i vägtrafiklagen avsedda vägar eller på andra platser där fordon inom Försvarmakten ska uppfylla kraven enligt denna lag eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Den som utför tillsynskontrollen kan dock informera om kontrollen i förväg, om syftet med informationen är att effektivisera iakttagandet av bestämmelser som gäller fordon inom Försvarmakten. Om en tillsynskontroll utförs i närhet av ett besiktningställe inom Försvarmakten, kan det bestämmas att ett fordon inom Försvarmakten ska kontrolleras på besiktningstället.

Tillsynskontroller ska utföras så att de inte medför fara eller oskälig olägenhet för övrig trafik.

Polisen ska vid behov underrättas om tillsynskontroller som utförs annanstans än på områden som Försvarmakten innehar, och arrangemangen ska då planeras i samarbete med polisen.

39 §

Rapport över tillsynskontroll

Den som utför tillsynskontrollen ska lämna innehavaren av ett fordon inom Försvarmakten en rapport över sina iakttagelser vid tillsynskontrollen.

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning får meddela närmare föreskrifter om den blankett som används för rapporten och om dess innehåll.

7 kap.

Särskilda bestämmelser

40 §

Internationella militärfordon i Finland

På tekniska krav, kontroller för tillsyn över överensstämmelse med kraven och körförbud i fråga om fordon som främmande stater och internationella organisationer använder i Finland med stöd av ett tillstånd enligt territorialövervakningslagen tillämpas de bestämmelser och föreskrifter som gäller militärfordon, om inte något annat föreskrivs någon annanstans eller något annat följer av internationella förpliktelser som binder Finland.

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning bedömer överensstämmelsen med kraven och godkänner internationella militärfordon och kombinationer där de ingår för användning på väg eller någon annanstans i Finland. Ett internationellt militärfordon ska

- 1) ha besiktats och kontrollerats på behörigt sätt i den sändande staten,
- 2) ha godkänts av en behörig myndighet i den sändande staten,
- 3) vara säkert att använd i trafik,
- 4) vara jämförbart med en klassificering för militärfordon som tillämpas i Finland, och
- 5) uppfylla de tekniska kraven enligt militära standarder som försvarsministeriet godkänt, internationella militära standarder som binder Finland eller andra militära standarder.

Försvarsministeriet fattar beslut om de internationella militära standarder för tekniska krav på militärfordon som godkänts i Finland.

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning meddelar närmare föreskrifter om internationella militärfordons jämförbarhet med klassificeringen för militärfordon.

41 §

Föreläggande om körförbud för fordon inom Försvarsmakten

En fordonsinspektör kan förhindra att ett fordon inom Försvarsmakten används och meddela Försvarsmaktens fordon körförbud, om

- 1) det vid en tillsynskontroll eller annars konstateras att ett fordon inom Försvarsmakten till sin konstruktion eller utrustning eller till sitt skick inte uppfyller de krav som föreskrivs i lag eller som föreskrivs eller bestäms med stöd av den,
- 2) ett fordon inom Försvarsmakten är i användningsförbud, eller
- 3) ett fordon inom Försvarsmakten har använts i strid med bestämmelserna eller föreskrifterna om registrering eller om temporär eller tillfällig användning av oregistrerade fordon inom Försvarsmakten i trafik.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. får en fordonsinspektör av de skäl som avses i 1 mom. förhindra att ett militärfordon används och belägga militärfordonet med körförbud genom att avlägsna registreringsskyltarna eller förflyttningmärket, förflyttningstillståndet samt registerkortet eller täcka över registreringstecknen eller med andra behövliga metoder.

Fordonsinspektören får ändå meddela skriftligt tillstånd att köra ett fordon inom Försvarsmakten till en bestämmelseort, till reparation eller till besiktning. Om en brist i ett fordon inom Försvarsmakten inte medför omedelbar fara för trafiksäkerheten eller betydande olägenhet för

miljön, kan en fordonsinspektör utan att förhindra att Försvarsmaktens fordon används förelägga en tid inom vilken bristen ska avhjälpas.

En fordonsinspektör får meddela körförbud för ett fordon inom Försvarsmakten, om konstruktionen hos ett fordon inom Försvarsmakten har ändrats så att det ska föras till ändringsbesiktning.

42 §

Förhindrande av användning av fordon inom Försvarsmakten som är obesiktade eller inte är i skick

En fordonsinspektör som i enlighet med 41 § har förhindrat att ett fordon inom Försvarsmakten som är bristfälligt till sin konstruktion, sin utrustning eller sitt skick eller som inte har besiktats används i trafik och har belagt fordonet med körförbud ska göra en anteckning om körförbudet i registerkortet eller i militärfordonsregistret. Ett registerkort eller registreringsskyltar som har omhändertagits av en fordonsinspektör ska lämnas till innehavaren av Försvarsmaktens fordon, och fordonsinspektören ska utan dröjsmål anteckna körförbudet i militärfordonsregistret. Efter godkänd besiktning får innehavaren av ett fordon inom Försvarsmakten åter fästa registreringsskyltarna på fordonet inom Försvarsmakten och lämna registerkortet eller registreringssyntyget i fordonet inom Försvarsmakten.

Uppgift om att körförbudet upphört ska utan dröjsmål införas i militärfordonsregistret.

Om användningen av ett fordon inom Försvarsmakten har förhindrats på det sätt som avses i 1 mom., kan en fordonsinspektör utfärda ett intyg om tillstånd att köra fordonet inom Försvarsmakten för förvaring eller för reparation till närmaste ställe där reparationen kan genomföras på ett ändamålsenligt sätt och därefter till en besiktning som det särskilt reserverats tid för. I intyget ska det nämnas vart och hur fordonet inom Försvarsmakten får köras samt för hur lång tid intyget är i kraft.

43 §

Föreläggande om kontrollbesiktning inom Försvarsmakten

Om en fordonsinspektör anser att de fel eller brister som upptäckts hos ett fordon inom Försvarsmakten kan medföra en sådan olägenhet för miljön eller en sådan säkerhetsrisk att det är motiverat att utföra en grundligare kontroll än kontroll på väg av fordon inom Försvarsmakten, kan fordonsinspektören bestämma att ett militärfordon ska genomgå kontrollbesiktning inom Försvarsmakten och att ett annat fordon inom Försvarsmakten ska genomgå kontrollbesiktning enligt fordonslagen. En fordonsinspektör kan också bestämma att ett fordon inom Försvarsmakten ska kontrollbesiktas om en tidigare given uppmaning att reparera fordonet inte har följts. Ett fordon inom Försvarsmakten som inte inom den tid som en fordonsinspektör bestämt har förts till kontrollbesiktning får inte användas i trafik förrän det har godkänts vid en kontrollbesiktning.

Trots 1 mom. får ett fordon inom Försvarsmakten dock användas i trafik när det förs till besiktning som det särskilt reserverats tid för, eller med tillstånd av en fordonsinspektör.

44 §

Innehållet i kontrollbesiktning inom Försvarsmakten

Om föreläggande om kontrollbesiktning meddelas ett militärfordon, tillämpas på kontrollbesiktningen inom Försvarsmakten vad som föreskrivs i 26 § eller föreskrivs eller bestäms med

stöd av den paragrafen om periodisk besiktning inom Försvarmakten. I fråga om andra fordon inom Försvarmakten tillämpas bestämmelserna om kontrollbesiktning i fordonslagen.

Kontrollbesiktning inom Försvarmakten ersätter inte periodisk besiktning eller årsinspektion. Om ett militärfordon som ska kontrollbesiktas genomgår periodisk besiktning inom Försvarmakten eller årsinspektion, ersätter godkännandet av fordonet vid den periodiska besiktningen inom Försvarmakten eller årsinspektionen kontrollbesiktningen.

En fordonsinspektör kan bestämma vilka kontrollområden som ska kontrolleras vid kontrollbesiktningen. En fordonsinspektör som meddelat föreläggande om kontrollbesiktning kan utöver den handling som lämnas till den som framför, kör eller leder det fordon kontrollbesiktningen gäller också anteckna kontrollområdena i registerkortet eller föra in uppgifterna om kontrollbesiktningen i militärfordonsregistret. Fordonsinspektören ska i militärfordonsregistret föra in de uppgifter om kontrollbesiktningen som berör körförbudet för fordonet inom Försvarmakten och mätarställningen hos fordonet inom Försvarmakten vid besiktningstidpunkten.

Vid kontrollbesiktning inom Försvarmakten ska fordonets skick kontrolleras i samma omfattning som vid periodisk besiktning inom Försvarmakten, om inte en fordonsinspektör har bestämt kontrollområdena för kontrollbesiktningen.

I fråga om ett sådant fordon inom försvarmakten som inte berörs av kravet på periodisk besiktning inom Försvarmakten ska det kontrolleras att

1) fordonets skick överensstämmer med de bestämmelser och föreskrifter som gäller för fordonet,

2) fordonet är säkert att använda i trafik,

3) fordonet inte orsakar onödiga miljöolägenheter,

4) de uppgifter om fordonet som ska antecknas i registret är korrekta.

Om en fordonsinspektör till följd av en skada på ett fordon inom Försvarmakten eller av något annat särskilt skäl anser att det behövs en utförligare kontroll, kan fordonsinspektören bestämma att kontrollbesiktningen inom Försvarmakten eller kontrollbesiktningen i fråga om de utredningar som krävs för besiktningen ska utvidgas till en besiktning som motsvarar en registreringsbesiktning. I samband med en kontrollbesiktning som utvidgats till en besiktning som motsvarar en registreringsbesiktning ska skicket hos ett fordon inom Försvarmakten kontrolleras.

Militärfordonet ska underkännas vid kontrollbesiktningen inom Försvarmakten om militärfordonet inte på ett tillförlitligt sätt kan identifieras.

45 §

Tillsyn över militärfordons skick och trafikduglighet

Skicket och trafikdugligheten hos militärfordon enligt denna lag och hos andra fordon inom Försvarmakten enligt fordonslagen övervakas av huvudstabens tekniska granskningsavdelning och fordonsinspektörerna samt av polisen, och på de verksamhetsområden om vilka det föreskrivs i 20 § i gränsbevakningslagen (578/2005) av Gränsbevakningsväsendet. Också Tullen övervakar skicket och trafikdugligheten hos militärfordon och andra fordon inom Försvarmakten inom sitt verksamhetsområde.

46 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 202 .

47 §

Övergångsbestämmelser

Fordon inom Försvarsmakten som tagits i bruk och godkänts för trafik före denna lag träder i kraft får fortfarande användas.

På ibruktagandet av fordon inom Försvarsmakten som ingår i upphandlingsavtal som är under behandling eller är i kraft när denna lag träder i kraft får de bestämmelser och föreskrifter tillämpas som gäller vid ikraftträdandet.

På ibruktagandet av ett fordon som överensstämmer med ett typgodkännande för militärfordon som beviljats innan denna lag träder i kraft och för vilket typgodkännandet är i kraft får de bestämmelser och föreskrifter tillämpas som gäller vid ikraftträdandet.

Den sista dagen för när den första periodiska besiktningen eller årsinspektionen efter denna lags ikraftträdande för militärfordon som tagits i bruk före ikraftträdandet bestäms enligt de bestämmelser och föreskrifter som gällde vid ikraftträdandet, och därefter tillämpas bestämmelserna i denna lag.

På handläggningen av ärenden som är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser och föreskrifter som gäller vid ikraftträdandet.

2.

Lag

om ändring av vägtrafiklagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i vägtrafiklagen (729/2018) 2 § 21 punkten, 10 §, rubriken för 89 § och 89 § 2 mom.,
156 § 1 mom. och 184 § 1 mom., av dem 2 § 21 punkten sådan den lyder i lag 95/2021 samt
rubriken för 89 §, 89 § 2 mom. och 156 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1040/2020, som följer:

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

21) fordon en i 2 § 1 punkten i fordonslagen (82/2021) avsedd anordning som är avsedd för
färd på marken och som inte löper på skenor samt ett i 2 § 18 punkten i militärfordonslagen
avsett militärfordon,

10 §

Fri passage för utryckningsfordon och processioner

En vägtrafikan ska oberoende av de skyldigheter som anges med trafikanordningar lämna fri
passage åt utryckningsfordon och fordon inom Försvarmakten som avger larm- och ljussigna-
ler eller en kortege som leds av ett polisfordon, ett fordon inom Försvarmakten eller ett fordon
inom Gränsbevakningsväsendet och som avger nämnda signaler. Den som ska lämna fri passage
ska vid behov köra till sidan eller stanna.

En vägtrafikan får inte bryta eller hindra en kortege, en grupp av barn under ledares uppsikt
eller en ordnad procession i rörelse. Detta gäller dock inte förare av utryckningsfordon som
avger larm- och ljussignaler.

89 §

Terrängtrafik och fordon inom Försvarmakten

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas också på användningen av fordon inom Försvars-
makten och fordonskombinationer där de ingår. Bestämmelser om sådana undantag som är nöd-
vändiga av försvarsskäl från bestämmelserna i detta kapitel om användning av fordon inom
Försvarmakten eller fordonskombinationer där de ingår får utfärdas genom förordning av för-
svarsministeriet. Föreskrifter om användning av fordon inom Försvarmakten och fordonskom-
binationer där de ingår som avviker från Transport- och kommunikationsverkets föreskrifter får
meddelas genom huvudstabens tekniska granskningsavdelnings föreskrift, om det är nödvändigt
till följd av deras särskilda användningsändamål eller konstruktion.

156 §

Andra lyktor

På utryckningsfordon får en varningslykta som avger ett blinkande blått ljus användas när ett brådskande uppdrag utförs med fordonet eller när det annars behövs för att varna den övriga trafiken. På polisfordon, Tullens fordon, Gränsbevakningsväsendets fordon och fordon inom Försvarsmakten får det också användas en sådan varningslykta, även om fordonet inte är ett utryckningsfordon. En sådan varningslykta får också användas på sådana fordon som polisen, Tullen, Gränsbevakningsväsendet eller Försvarsmakten använder men som inte är utryckningsfordon.

184 §

Undantag från skyldigheten att iaktta trafikregler, trafikanordningar och bestämmelser om användningen av fordon

En vägtrafikanter får låta bli att iaktta trafikregler, skyldigheter som trafikanordningar anger, påbud, begränsningar eller förbud, eller bestämmelser om användningen av fordon, med iakttagande av särskild försiktighet och om uppdraget kräver det

- 1) som förare av eller passagerare i ett utryckningsfordon,
 - 2) i polisuppgifter, tulluppgifter eller gränsbevakningsuppgifter,
 - 3) i Försvarsmaktens förundersökningsuppdrag eller uppdrag enligt 86 § 1 mom. i lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten (255/2014), personskyddsuppgifter enligt 18 a § i lagen om försvarsmakten (551/2007) eller militärunderrättelsemyndigheters militära underrättelseinhämtningsuppgifter, eller
 - 4) som förare av ett fordon som hör till en kortege som leds av ett fordon som tillhör polisen eller Gränsbevakningsväsendet eller ett fordon inom Försvarsmakten.
-

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 20 oktober 2022

Statsminister

Sanna Marin

Försvarsminister Antti Kaikkonen

Lag

om ändring av vägtrafiklagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i vägtrafiklagen (729/2018) 2 § 21 punkten, 10 §, rubriken för 89 § och 89 § 2 mom., 156 § 1 mom. och 184 § 1 mom., av dem 2 § 21 punkten sådan den lyder i lag 95/2021 samt rubriken för 89 §, 89 § 2 mom. och 156 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1040/2020, som följer:

Gällande lydelse

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

21) *fordon* en i 2 § 1 punkten i fordonslagen (82/2021) avsedd anordning som är avsedd för färd på marken och inte löper på skenor,

10 §

Fri passage för utryckningsfordon och processioner

En vägtrafikant ska oberoende av de skyldigheter som anges med trafikanordningar lämna fri passage åt ett utryckningsfordon som avger larm- och ljussignaler eller en kortege som leds av ett fordon som tillhör polisen eller gränsbevakningsväsendet och som avger nämnda signaler. Den som ska lämna fri passage ska vid behov köra till sidan eller stanna.

En vägtrafikant får inte bryta eller hindra en kortege, en grupp av barn under ledares uppsikt eller en ordnad procession i rörelse. Detta gäller dock inte förare av utryckningsfordon som avger larm- och ljussignaler.

Föreslagen lydelse

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

21) *fordon* en i 2 § 1 punkten i fordonslagen (82/2021) avsedd anordning som är avsedd för färd på marken och som inte löper på skenor samt ett i 2 § 18 punkten i militärfordonslagen avsett militärfordon,

10 §

Fri passage för utryckningsfordon och processioner

En vägtrafikant ska oberoende av de skyldigheter som anges med trafikanordningar lämna fri passage åt utryckningsfordon och fordon inom Försvarsmakten som avger larm- och ljussignaler eller en kortege som leds av ett polisfordon, ett fordon inom Försvarsmakten eller ett fordon inom Gränsbevakningsväsendet och som avger nämnda signaler. Den som ska lämna fri passage ska vid behov köra till sidan eller stanna.

En vägtrafikant får inte bryta eller hindra en kortege, en grupp av barn under ledares uppsikt eller en ordnad procession i rörelse. Detta gäller dock inte förare av utryckningsfordon som avger larm- och ljussignaler.

Gällande lydelse

89 §

Terrängtrafik och fordon inom Försvarsmakten

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas också på användningen av militärfordon. Genom förordning av försvarsministeriet får det utfärdas för försvaret nödvändiga undantag från bestämmelserna i detta kapitel om användningen av militärfordon. Genom föreskrifter av huvudstaben får det meddelas föreskrifter som avviker från de föreskrifter som Transport- och kommunikationsverket meddelat om användningen av militärfordon, om det behövs med hänsyn till ett militärfordons särskilda användningssyfte eller konstruktion.

156 §

Andra lyktor

På utryckningsfordon får en varningslykta som avger ett blinkande blått ljus användas när ett brådskande uppdrag utförs med fordonet eller när det annars behövs för att varna den övriga trafiken. På polisfordon, Tullens fordon och Gränsbevakningsväsendets fordon får det också användas en sådan varningslykta, även om fordonet inte är ett utryckningsfordon. Nämnade varningslykta får användas också på fordon som används av polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet och som inte är ett utryckningsfordon.

184 §

Undantag från skyldigheten att iaktta trafikregler, trafikordningar och bestämmelser om användningen av fordon

Föreslagen lydelse

89 §

*Terrängtrafik och **fordon inom Försvarsmakten***

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas också på användningen av *fordon inom Försvarsmakten och fordonskombinationer där de ingår. Bestämmelser om sådana undantag som är nödvändiga av försvarsskäl från bestämmelserna i detta kapitel om användning av fordon inom Försvarsmakten eller fordonskombinationer där de ingår får utfärdas genom förordning av försvarsministeriet. Föreskrifter om användning av fordon inom Försvarsmakten och fordonskombinationer där de ingår som avviker från Transport- och kommunikationsverkets föreskrifter får meddelas genom huvudstabens tekniska granskningsavdelnings föreskrift, om det är nödvändigt till följd av deras särskilda användningsändamål eller konstruktion.*

156 §

Andra lyktor

På utryckningsfordon får en varningslykta som avger ett blinkande blått ljus användas när ett brådskande uppdrag utförs med fordonet eller när det annars behövs för att varna den övriga trafiken. På polisfordon, Tullens fordon, Gränsbevakningsväsendets fordon och *fordon inom Försvarsmakten* får det också användas en sådan varningslykta, även om fordonet inte är ett utryckningsfordon. *En sådan varningslykta får också användas på sådana fordon som polisen, Tullen, Gränsbevakningsväsendet eller Försvarsmakten använder men som inte är utryckningsfordon.*

184 §

Undantag från skyldigheten att iaktta trafikregler, trafikordningar och bestämmelser om användningen av fordon

Gällande lydelse

En vägtrafikanter får låta bli att iaktta trafikregler, skyldigheter som trafikordningar anger, påbud, begränsningar eller förbud, eller bestämmelser om användningen av fordon, med iakttagande av särskild försiktighet och om uppdraget kräver det

1) som förare av eller passagerare i ett utryckningsfordon,

2) i polisuppgifter, tulluppgifter eller gränsbevakningsuppgifter,

3) i försvarsmaktens förundersökningsuppdrag eller uppdrag enligt 86 § 1 mom. i lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten (255/2014),

4) som förare av ett fordon som hör till en kortege som leds av ett fordon som tillhör polisen eller Gränsbevakningsväsendet.

Föreslagen lydelse

En vägtrafikanter får låta bli att iaktta trafikregler, skyldigheter som trafikordningar anger, påbud, begränsningar eller förbud, eller bestämmelser om användningen av fordon, med iakttagande av särskild försiktighet och om uppdraget kräver det

1) som förare av eller passagerare i ett utryckningsfordon,

2) i polisuppgifter, tulluppgifter eller gränsbevakningsuppgifter,

3) i *Försvarsmaktens* förundersökningsuppdrag eller uppdrag enligt 86 § 1 mom. i lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten (255/2014), *personskyddsuppgifter enligt 18 a § i lagen om försvarsmakten (551/2007) eller militärunderrättelsemyndigheters militära underrättelseinhämtningsuppgifter, eller*

4) som förare av ett fordon som hör till en kortege som leds av ett fordon som tillhör polisen eller Gränsbevakningsväsendet *eller ett fordon inom Försvarsmakten.*

Denna lag träder i kraft den 20 .